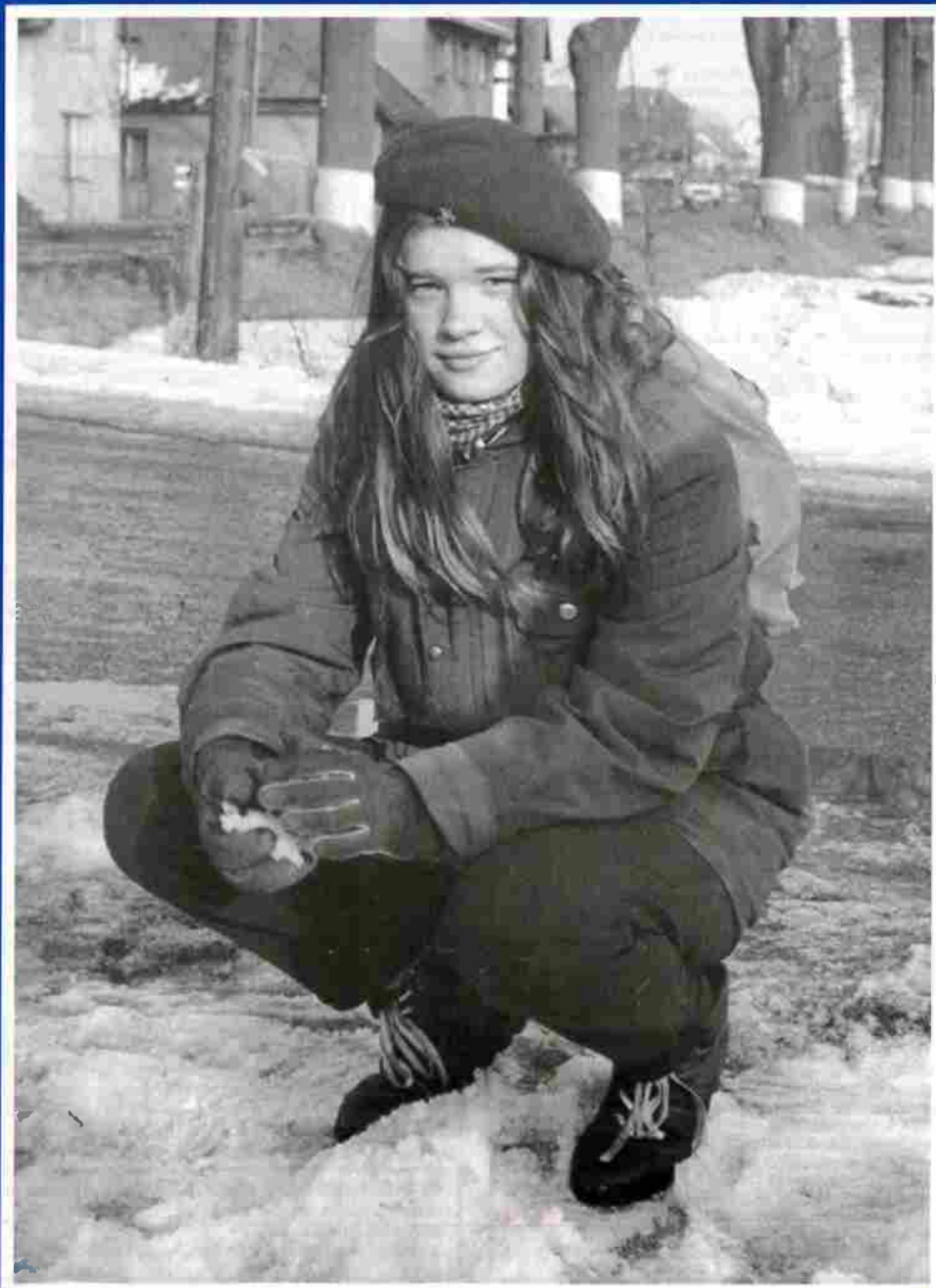

SKAUTING

ROČNÍK 33 LEDEN 1995

5

Z OBSAHU:

VII. SNĚM
JUNÁKA

1. ZPRAVODAJ
SVOJSÍKOVA
ZÁVODU 1995

STOP DROGÁM

PRAMENY
SKAUTSKÝCH
ZKUŠENOSTÍ

Mnoho se dnes debatuje o budoucnosti skautingu v Čechách - co jej brzdí, zda se nepřežil, zda budeme mít dostatek dětí i spolupracujících rodičů, jak se projeví nutná generační výměna i organizační změny, zda obstojíme v mezinárodním měřítku, ale také zda splníme naše poslání v současné době.

SKAUTING jako NADĚJE

Hledáme naše místo v Evropě a jen obtížně obnovujeme pravidla každodenního demokratického myšlení i chování a prosazování morálních hodnot do života dětí. Slyšíme mnohé hlasy skeptické: skauting není dnes takový, jako býval kdysi, děti jsou jiné, nemáme dostatek materiálních prostředků aj. **Ale: měl Svaz v době Svojsíkově dostatek prostředků, nebojoval s nepochopením a neměl i tehdy mnohé vnitřní rozpory?**

Slyším často stížnosti na děti: jsou pasivní, necitlivé, konsumní, bez morálního norem či zábran, nečtou, neumí navazovat přátelství atd. Jsou to pravdivé poznatky? Jsou celné jen u nás anebo je slyšíme v celé Evropě? **A mohou být děti jiné než jsou dospělí, které kolem sebe vidí a které nutně napodobují?** Nejsme tedy vinní my sami? Minulá desetiletí se nepodepsala špatně jen na dnešních dětech, ale snad ještě více na rodičovských generacích. Mám však pocit, že děti se dokáží zbavovat mnoha negací rychleji než dospělí.

Děti jsou ostrým zrcadlem nás samotných. Nezavírejte oči před narůstající krizí mnoha rodin, stoupajícím počtem rozvodů, které ve svých důsledcích postihují právě děti, před rodinami neúplnými či nefungujícími, před narůstající kriminalitou, před prosazujícími se tendencemi "ostrých loktů", před chybnými styly či před rozkolísáním morálních či duchovních hodnot. To vše se promítá do vývoje dětí a vytváří rizikové momenty, za které však děti většinou nemohou. Přesto vše nepodléhám pesimistické skepsi. Opakovaně zjišťuji při častých

setkáních v mnoha místech, že děti 90. let jsou v podstatě stejné jako generace předcházející. Liší se mnohem více ve vnější formě chování než ve skutečných postojích. **Základní vývojové charakteristiky platí dnes jako včera:** touha po dobrodružství, po lepším životě, po kladných vzorech, po aktivitě, přá-

Linoryt: Ladislav Rusek - Šaman

telství, životě ve volné přírodě a u dospívajících po hledání smyslu života i vlastní totožnosti, po velké lásce a tvořivém uplatnění. **Žijí nepochybně v jiných podmínkách** sociálních, vzdělávacích, zdravotních a ekologických než jejich rodiče či prarodiče. **Negativně na ně působí** televizní obrazovka, snížená pohybová aktivita, uzavírání mnoha rodin do sebe apod. V řadě projevů se proto jejich život liší, což starší generaci znepokojuje. Snadno totiž zapomináme na vlastní dětství i na naše chování a paměťové zkreslení mívá růžové brýle.

Opětovně budeme uvažovat o výchově - na kursech i při neformálních setkáních. Chápejme výchovu jako zájem o činnost člověka relativně zralejšího ve prospěch jedince zrajícího. Vytváří se mezi nimi osobní vztah, který je pro obě strany povzbuzující a mnohdy se blíží ke vztahu biologického rodičovství. Jen si vzpomeňte, jak pečujete na táboře o malé světlušky či vlčata a jak míváte obavy, když se vám družina kdesi zdrží a nevrací se do tábora v očekávaném čase.

Výchovný vztah se však postupně rozvíjí, dítě za několik let dospívá, přerůstá vám přes hlavu /reálně i obrazně/ a samo přejme roli vychovatele. Dověš je až k tomuto bodu, taktně předat štafetu a převést vztah vychovatelský na vztah spolupracovnícký je velkým morálním úspěchem. Je to zároveň sebevýchova vůdce, který musí jednoho dne konstatovat: nyní již musíme další cesty hledat společně. Výchovu proto nechápeme jen jako předávání dovedností, znalostí či vytváření nových postojů, ale jako vyvádění jedince ze sebestředného a sobeckého zaměření a z labyrintu světa i vlastního mámení k hodnotám humanitním i morálním, které jej přesahují. Právě to nazývá Radim Palouš transcendenci a můžeme tomu též říkat duchovní rozměr skautingu.

Anebo ještě jinak: v obecné rovině chápeme výchovu jako předávání naděje pro budoucnost. Vychovávají ti, kteří žijí nadějí, že jejich dílo je smysluplné a vede k probouzení vnitřních sil i možnosti mladého jedince. Vychovávají ti, kteří chápou své usilování jako cosi, co přerůstá jejich život, vymezený časovým intervalem mezi zrozením a odchodem. Vychovávají ti, kteří nemyslí jen na sebe a na dnešek, ale v první řadě mají na mysli budoucnost a to vzdor překážkám, únavě i možným neúspěchům. Tane mi na mysli starý sokratovský přírůbek činnosti vychovatele s činností Sokratovy matky - porodní báby. Pomáhá na svět - a její pomocí je nezbytná - připravuje cestu a přináší nadějí pro budoucnost. A pro tuto nadějí, bez které se neobejdeme - sladko je žít!

Václav Břicháček

V poslední době uvažuji stále častěji nad dvěma osobnostmi a nad dvěma jejich výroky. Ten první jsem jen četl, jsou to známá Svojsíkova slova: **"Každý konej dnes svou povinnost!"** Ten druhý jsem slyšel na vlastní uši z úst R.Plajnera v r.1968 na adresu nás, tehdy ještě mladých vůdců: **"Vy poneseš štafetu skautingu do 3. tisíciletí!"**

Oba mají punc závaznosti. Skutečně si myslím, že to první volá po uklidnění. Kdyby se více našich činovníků staralo o perfektní plnění vlastních povinností víc než o ty druhé, velmi by to pomohlo společné práci a navíc by nastupující generace vůdců měla více dobrých příkladů. A poněvadž plnit svou povinnost znamená také zpytovat vlastní svědomí, možná by to přineslo i odvahu k nápravě nedostatků z minulosti. A to druhé volá k pohledu do budoucnosti. I my potřebujeme najít své "aggiornamento", zdravé přízpůsobení světu r.2000, abychom neztratili schopnost oslovit mladou generaci, držet se ideálu, ale hledat nové a nové formy práce. Při svých četných rozhovorech s mladými vůdci poznávám, že už se blýská na časy. Přál bych si, aby k tomu náš časopis přispíval pokračováním v otevřené debatě věnované všemu, co nás tíží, ale hlavně tomu, co se kde daří.

Balů - Petr Hájek

PF 1995

Z reklam se dovidáme o lécích, které nás zaručeně zbaví přebytných kilogramů, bolesti hlavy, zad a zubů a dodají našemu tělu chybějící vitaminy. Jiné zase slibují klidný spánek, nebo že nám do rána vyhladí všechny vrásky. Stačí prý jenom

spolknout barevné pilulky, vypít bylinkový čaj, vtřít hojivou masť a máme po bolestech. Žádná reklama ale nenabízí lék proti lhostejnosti, závisti, podezírání, ješitnosti, intrikám a pohodlnosti. V žádné lékárně neprodávají lék doplňující nedostatek naší tolerance, upřímnosti, pracovitosti, odpovědnosti, trpělivosti, síly, humoru, spolehlivosti, úcty, víry a lásky. Ani žádný lékař neumí dosud předepsat

lék, který nám přes noc vyčistí svědomí, nasadí ráno laskavou tvář a otevře pro všechny na celý den naši duši.

Moc bych si přála, aby se nám spolu podařilo nalézt tento LÉK a abychom jim v příštím roce obdarovávali nejen sebe navzájem, ale i všechny kolemjdoucí. Jen tak budeme opravdu zdraví.

Iva Macková
prosinec 1994

Moje dojmy ze VII. sněmu Junáka

Chtěl bych se podělit alespoň o některé dojmy, z jednání VII. sněmu Junáka v Olomouci. Nebyl jsem delegátem, byl jsem čestným hostem, a snad právě proto, z nadhledu, který mi poskytoval pohled z balkonu do velkého sálu, mohu některé věci vidět zřetelněji. Organizátorům budíž za jejich pečlivou přípravu výborných podmínek sněmu upřímný dík! Především chci vyjádřit radost nad nejsilnějším dojmem - náš český skauting žije! Žije, tvořivě hledá nové, prospěšnější formy organizace i práce, nestagne, nespokojuje se pohodlným trváním na tradici, která nemůže být dogmaticky neměnná. Hledá a možná v budoucnosti i udělá leckterou chybu (a kdo ji kdy neudělal?), ale má zřetelně dobrou vůli a ochotu pracovat. Je zde i plno starosti, hlavně hospodářských.

zřetelně vyslovil k otázce mravnosti ve společnosti, a že nečeká opatrnicky, až to někdo jiný vybojuje. Hned druhý den po sněmu přinesla ČTV 1 krátkou zprávu o tomto bodu jednání ve svém podnětém zpravodajství. Možná se hned neprosadí potřebné legislativní kroky

našeho parlamentu - ale je dobré, že české junáctví jasné stojí na straně všech, jimž jde o etický (nikoliv jen ekonomický!) prospěch národa.

Mohl bych pokračovat ve výčtu všeho, co mi na sněmu přineslo radost: setkání se skvělými lidmi, jaké má naše hnutí; konečně jsem se mohl i osobně seznámit s bratrem Šmajcem - Rikim v jeho modré vodácké košili; se sestrou Velichovou - Idou, skautskou publicistkou a překladatelkou; podat si ruku alespoň s bratrem Noskem - Windym, sestrou Rocmanovou - Káčou, mladým a usměvavým roverem z vydavatelství nadace Fons Romanem Šantorou - Bobem a desítkami dalších. I tato letmá setkání potěšila, povzbudila, inspirovala. "Boj" o novou podobu stanov proběhl slušně a v mezích živé výměny názorů - vůbec ne "v hádce", jak se pokusil podsunout jeden ze starších bratrů ve svém zklamání vyjadřujícím příspěvku. Snad lecko-kdo hádky a spory očekával, ale všichni, kdo porovnávali předchozí sněm s olomouckým, se shodují, že tento proběhl v dobré pracovní i diskusní atmosféře. Přijatou variantu, znamenající sloučení náčelnictev pod jedno vedení, prověřené práce a čas. Chci věřit, že se potvrdí její oprávněnost i úspěšnost, o kterou - mimo jiné - jde. Ostatně, rozhodující vždy zůstane práce v oddílech a ukáže-li se časem, že některé body stanov zcela nevyhovují, je vždy možné je novelizovat nebo doplnit. Nelíbilo se mi však, jak

změny přijali někteří ze starších bratrů a sester, opření o nostalgické vzpomínky a lpění na tradicích (připouštím, že dobrých, ale nikoliv nutně jediných možných!). Skupina hostů blízko mne na balkoně po celou dobu jednání neskrývala svou nevoli vůči všemu "novému". Po- lohlasitě komentovali i originální způsob, jakým byla přítomným delegátům vysvětlována a zdůvodňována později přijatá varianta stanov (společné vystoupení mladých činovníků, bratra a sestry, kteří se střídali u mikrofonu, a "demonstrátora", který kreslil schema budoucí struktury řízení Junáka na tabuli). Padaly velmi nepřátelské poznámky, v nichž nebylo lze přeslechnout slova "to je podraz", "demagogie", "to je komunismus" /?/ proč? /?/ atd. Vážení kritici, vyčkejte prosím, až přijatá nová organizace bude moci prokázat své klady či zápory. Buďte tolerantní, jako byli ve svých projevech přítomní zahraniční delegáti, a nepovažujte svůj názor za jedině správný a možný! Právem někdo od předsednického stolu připomněl dc. no-kracii - učme se jí!

Za nepříteli šťastné považuji zřetelně účelové dodatečné čtení dopisu sestry Mackové, které bylo obhajobou staré podoby stanov. Po demokraticky a tajnou volbou odhlasovaném rozhodnutí nejen demokracie, ale i skautská kázeň a bratrské a sesterské vztahy vyžadují, aby se menšina smířila s rozhodnutím většiny a přislíbila pomoc, nikoliv zaryté kritický odstup od společného díla.

Pohled z balkonu ukazoval různobarevnou směsicí košil i několik slavnostních činovníckých uniforem...

Zaradoval jsem se: vždy budou převládat v našem živém, živoucím hnutí ty "polní" skautské košile, vyruďlé sluncem na táborech a vyprané sterými dešti a nepohodou, jimiž projde - na výpravách i v životě - každý, kdo se vydal vpřed a vzhůru skautskou stezkou. Pamatujme, že skauting nám dá právě tolik, kolik sami do něho vložíme.

Za sebe říkám, jak to cítím: pracuji-li pro skauting, pracuji i pro sebe, pracuji i na sobě!

Ladislav Rusek - Šaman

Za velký přínos považuji přijetí usnesení, které vyjadřuje podporu velmi naléhavé petici spisovatelů a kulturních pracovníků, žádající legislativní opatření proti mravně škodlivým vlivům, šířených televizí, videem atd., volně přístupných i dětem. Na tom mi jako pedagogovi velmi záleželo a před sněmem jsem se v této věci angažoval. Je skvělé, že se Junák - a to už podruhé od svého obnovení -

všem vůdcům a vůdkyním.....všem vůdcům a vůdkyním.....všem vůdcům a vůdkyním.....všem vůdcům a vůdkyním

Jak dál po sněmu

VII. sněm zvolil variantu Y, obecně považovanou za "variantu těch mladších". Pro mnohé to tím skončilo. Někteří, uklidnění či znechucení, se po listopadovém sněmování uložili k zimnímu spánku. Ti uklidnění s myšlenkou: "On to někdo zařídí." Ti znechucení možná se slovy: "Tak končíme, ať už se konečně starají ti mladí."

Je však nutné se probudit a již teď začít chystat jarní, VIII. sněm!

Jak?

Během nejbližších měsíců proběhnou střediskové a okresní sněmy. Je třeba, abyste se již nyní zamýšleli nad kandidáty do nové ústřední rady. A abyste si přestali myslet, že právě vy pro to stejně nemůžete nic udělat...

"Můžete si říct, co je nám do takového sněmu. Ještě před dvěma roky jsem se na to díval podobně. Docela rád jsem přenechával starosti a odpovědnost jiným nebo starším.

Dnes chápu, že neexistuje žádné "my" a "oni". Odpovědnost za hnutí, za skauting leží na nás všech, protože je to naše hnutí. Proto je nutno mít o těchto věcech alespoň základní povědomí. A s tímto pocitem jsem se ocitl v Olomouci i já."

José 2, 28 let, Praha 9 (převzato z Banana times 4/94)

A tak i vy již teď uvažujte, hledejte kandidáty. A pečlivě vybírejte.

V příštím čísle Skautingu se vám pokusíme předložit návrh jednotlivých funkcí ÚR a jejich kompetencí i požadavky údajů na kandidáty. A samozřejmě se budeme snažit poskytnout vám takové informace, aby ty nové volby dopadly pro Junáka na jedničku.

VIII. sněm bude v Brně, 3. června 1995.

Něco málo o volbách do ÚR si můžete přečíst v tomto JH.

redakce

POSTAVENÍ A ÚKOLY SOUČASNÉHO SKAUTINGU U NÁS A VE SVĚTĚ III.

pokračování

V minulých dvou číslech jsme se obecně zamysleli nad situací skautingu v dnešní době. Podívejme se tedy, jak vrůstání skautingu do společnosti konkrétně řeší v jiných státech.

Program amerických skautů "Learning for Life" (*Učení pro život*) je určen dětem "s klíčem na krku" a pomáhá jim nalézt co nejlepší a neaktivnější trávení volného času. Skauti pravidelně organizují aktivity pro takto "bezprizorní" děti a podílejí se tak výrazně na jejich socializaci. Program "Drugs - A Deadly Game" (*Drogy - smrtelná hra*) ovlivňuje pomocí speciálně vycvičených aktivistů jejich ohrožené vrstevníky. Tato tzv. horizontální intervence nenásilně ukazuje jedincům z ohrožených skupin lepší cestu než bezvýhodnost drogové závislosti. Skauti odstraňují ve spolupráci s UNICEF negramotnost a analfabetismus, skauti - spolupracovníci WHO (World Health Organization) pomáhají při potlačování nakažlivých chorob a epidemii. Skauti z Francie - země velkého množství přistěhovalců odlišných, mimoevropských kultur, vytvořili program "Plein vent" (*Plný vítr*). Snaží se s jeho pomocí integrovat děti menšin do evropské kultury

a připravit je na úspěšné začlenění do společnosti. Jiným příkladem obecné prospěšnosti je dlouholetý program francouzských roverů "Pionniers sans frontières" (*Průkopníci bez hranic*), v jehož rámci každoročně tisíce francouzských i zahraničních roverů a rangers hlídají jako protipožární hlídky rozsáhlá území, ohrožovaná lesními požáry. Propracované podmínky britského mezinárodního odznaku přátelství (International Friendship Award) kladou hlavní důraz na rozvoj individuálních vztahů mezi dětmi z různých kultur a zároveň na dálkovou spolupráci jejich oddílů. Mezinárodní světový odznak ochrany přírody (World Conservation Badge) zase ukazuje každému zájemci cestu možnosti péče o naši planetu formou místních drobných akcí, zlepšujících životní prostředí v jeho nejbližším okolí.

I členové Junáka obohatili skautskou činnost několika novými podněty. Přes čtvrt milionu korun, odeslaných skauty na Konto Míša přispělo k zakoupení Lixelova Gama nože. Jako první jsme si fakticky uvědomili nutnost pomoci v bývalé Jugoslávii. Tuny materiálu v rámci skautské humanitární akce "Zachraňme

životy budoucích skautů" byly v několika kamionech vlastnoručně dopraveny dětem do válkou sužovaného Sarajeva. Skautská solidarita se projevila i krásným skutkem kolínských skautů - zřízením nadace "Akéľuv fond bratrství", shromažďujícím finanční prostředky na léčení případných úrazů členů různých dětských organizací.

Při zajišťování humanitárních akcí spolupracujeme často s mnohými charitativními organizacemi. Některé skautské oddíly a roverské kmeny pracují jako humanitární skupiny Lazariánské pomocné služby při pomoci dlouhodobě nemocným dětem a starým lidem. Tato činnost garantovaná starým rytířským řádem přispívá oboustranně k oživení činnosti a novým formám práce a služby společnosti. Ve spolupráci s německými skauty a jejich programem "Total normal - Behinderte in unseren Gruppen" (*Zcela normální - Postižení v našich oddílech*) jsme začali s rozsáhlou osvětou a začleněním postižených dětí do skautských oddílů. Zároveň byli členové Junáka iniciátory zrodu mezinárodní Česko - německo - francouzsko - holandské spolupráce a výměny zkušeností a nápadů na tomto poli. Část výtěžku z celoroční akce německých skautů - několik set tisíc korun - obdržela střediska, budující bezbariérové zázemí pro postižené děti.

dokončení přišť

Ondřej Vanke,
zpravodaj NChK

Z EVROPSKÉ KONFERENCE ICCS

Jaké je postavení víry v novodobé společnosti, která je přesvědčena o tom, že duchovní hodnoty nepotřebuje? Jaké z toho vyplývají úkoly pro skautské hnutí, vychovávající děti pro praktický život? Potřebuje mladá generace nové evangelium nebo novou evangelizaci?

To je jenom několik z množství otázek, na které se snažili odpovědět delegáti zúčastnění na zasedání Evropského regionu Scouting International Catholic Conference of Scouting (ICCS), konaného ve dnech 11. - 13. listopadu tr. v lucemburském Echternachu.

Setkání mělo hlavní téma: "Skauti, budovatelé společnosti" a zúčastnili se ho zástupci 30 států. Poprvé byli přítomni i představitelé Ruska, Rumunska, Běloruska, Estonska a některých zemí Blízkého Východu. Členství skautské asociace v ICCS je podmíněno členstvím ve WOSM a jsou možné dvě formy - plné členství skautských katolických organizací typu Scouts de France, AGESCI, DPSG aj., nebo členství otevřených organizací typu Junáka, které je zprostředkováváno prostřednictvím Duchovní rady. Jako hosté se kongresu zúčastnili také zástupci CICG (obdobná organizace pro dívky), CCGS (pro protestanty), za WOSM byl přítomen Ray Saunders a přítomny byly i tradiční - sestry z komu

nity Svatého kříže Jeruzalémského. Jednání bylo vedeno ve francouzštině a angličtině se simultánním překladem. Junáka reprezentovali starosta Jiří Navrátil, František Lobkowicz, ústřední duchovní rádcé a Ondřej Vanke. Byli zde i zástupci Slovenského Skautingu.

V průběhu třídenního setkání se delegáti zúčastnili mše sv., celebrované lucemburským arcibiskupem Mons. Jeanem Hengenem a koncelebrovanou přítomnými kněžími v kryptě echternachské baziliky u hrobu sv. Willibrorda, vjezdu do Lucemburku s návštěvou hrobu českého krále Jana, zde známého pod přezdívkou Slepce i setkání s lucemburským ministrem pro rodinu - skautem, starostkou Echternachtu - skautkou a s místními skauty. Obrovské nadšení při této příležitosti vzbudil bratr biskup Lobkowicz, který se chopil kytary a zazpíval píseň od Spirituál Kvintetu. Mnozí delegáti viděli něco takového poprvé v životě.

Je však samozřejmé, že do Lucemburka jsme si nejeli zazpívat a popít moselského. Hlavním důvodem setkání byla jednání. Seminář zahájil úvodní přednášku bratr biskup Lobkowicz, ústřední duchovní rádcé Junáka, který se také aktivně zúčastnil celého jednání. Zdůraznil, že dnes naše mládež potřebuje novou evangelizaci - nikoli nějaké nové evangelium, ale nový přístup k duchov-

ním hodnotám, spirituální přípravu všech vychovatelů, tedy nikoliv jenom věčích skautských vůdců tak, aby mohli účinně vést mládež proti proudům konzumentarismu, materiálního stylu života a všech negativních doprovodných jevů. V dalších jednáních jsme měli možnost vyslechnout přednášky prof. De-looze z lovaňské university, seznámit se se situací mladých lidí na Středním Východě a zamyslet se nad sociologickou studií zahraničního komisaře DPSG Baldura Hermanse na téma Systém hodnot západoevropské mládeže. Každou přednášku doprovázelo následné jednání ve skupinách.

Jednu z nejpřínosnějších přednášek proslavil Rev. Aitkin, skotský duchovní rádcé. K jeho poznatkům se vrátíme v některém dalším článku ve Skautingu.

Za hlavní prioritu si ICCS pro následující období stanovilo mnohem více prezentovat skautské organizace ze států bývalého východního bloku a inspirovat se jejich přístupem ke skautingu a zodpovědnému hledání a přijímání duchovního rozměru života.

V nedělním závěrečném jednání měl příležitost starosta Junáka Jiří Navrátil obšířle referovat o situaci skautingu v České republice.

Naše účast na konferenci byla velice vysoko hodnocena - v tomto orgánu máme velké množství přátel, kteří jsou o situaci v Junáku dobře informováni a zajímají se o ni.

Ondřej Vanke, zpravodaj NChK

VŮDCE, zákon § a paragrafy

5. pokračování

Až dosud jsme se zabývali trestní odpovědností vůdce za výchovu dětí. Vůdce a ostatní činovníci, případně i rádci však zodpovídají při skautských akcích také za to, že se dětem nic nestane, t.j. právnicky formulováno, že neutrpí těžkou újmu na zdraví nebo že nedojde k ještě vážnějšímu následku... Trestní zákon pamatuje na tyto případy trestným činem ublížení na zdraví z nedbalosti a pojem "nedbalost" jsme si vyložili v čísle 2 - 3.

Kdo má trestní odpovědnost za děti na družinových nebo výpravách v případě že tam není přítomna osoba starší osmnácti let?

Můžu nechat vést výpravu neplnoletou osobu?

Jde o nejčastější dotaz, který zajímá prakticky každého vůdce. Z minulého čísla již víme, že trestní odpovědnost vzniká od patnácti let, plná trestní odpovědnost pak od osmnácti let. Z hlediska trestní odpovědnosti mohou nastat tři případy

- výpravu nebo jiný oddílový podnik vede vůdce mladší patnácti let a nikdo starší tam není přítomen

- výpravu nebo jiný oddílový podnik vede vůdce starší patnácti a mladší osmnácti let

- výpravu nebo jiný oddílový podnik vede vůdce nebo jiný činovník.

V prvním případě je situace pro vůdce nebo jiného činovníka, který na takovou akci tyto děti vyslal, z hlediska trestní odpovědnosti nejsložitější. Osoba mladší patnácti let trestně odpovědná být nemůže, takže pokud se na této akci stane nějaké neštěstí, je to vůdce, popř. jiný činovník, kdo může být trestně stíhán. Odlišná situace je v případě druhém. Rádce starší patnácti let již trestně stíhán být může, takže zde může jít buď

o trestní odpovědnost "dělenou", kdy odpovídá jak vůdce, tak i vůdce, případně jiný činovník, nebo o výlučnou trestní odpovědnost vůdce - záleží vždy na konkrétních okolnostech. Ve třetím případě bude trestně odpovědný vůdce nebo jiný činovník, který byl na výpravě přítomen, ale i např. patnáctiletý vůdce - opět záleží na okolnostech. Pokusíme se nyní si tyto tři varianty trochu blíže objasnit: Z výše uvedeného je zřejmé, že "právně nejčistší" je případ třetí, neboť jenom osoba osmnáctiletá má trestní odpovědnost plnou. Za situace, kdy družinovku nebo výpravu vede např. patnáctiletý vůdce, může být trestně odpovědný za předpokladu, že vůdce odjedu tohoto vůdce náležitě seznámil se všemi bezpečnostními normami, přesně mu vysvětlil, co smí a co nesmí a vůdce se od těchto pokynů zásadním způsobem odchýlil a díky tomu došlo k neštěstí. V tomto případě sice trestní odpovědnost vůdce nemusí být vždy zcela vyloučena (opět záleží na konkrétních okolnostech), ale alespoň se minimalizuje.

Jak si mám jako vůdce počínat v případě, kdy družinovku nebo výpravu vede neplnoletá osoba?

Především je nutno, aby každá oddílová akce - ať je to družinovka, výprava, družinový výlet nebo návštěva kina či muzea byla zahrnuta v plánu činnosti oddílu. Pokud se vůdce rozhodne sám z vlastní iniciativy udělat nějakou akci mimo oddílový plán, měl by s tím seznámit vůdce. Je totiž vůdce, zda dovolí neplnoletému rádcovi takovou akci uspořádat, nebo zda nechá neplnoletého vůdce oddílovou akci vést. V případě, že si vůdce zorganizuje s družinou nějakou akci "načerno" bez vědomí vůdce, nese trestní odpovědnost vůdce sám, avšak na oddíl toto nevrhá dobré

jméno. S oddílovým plánem by měli být seznámeni rodiče a stejně tak by měli být informováni o tom, jak jsou tyto akce zabezpečeny z hlediska dozoru. Vůdce by měl vůdce pravidelně seznamovat s pravidly bezpečnosti práce jak v klubovně tak venku, každý vůdce by měl vědět, jak si má v té či oné situaci počínat, měl by znát zásady předcházení úrazům, měl by umět poskytnout první pomoc apod. V tom spočívá i důležitost rádcovských kurzů, každý vůdce by měl takový kurz absolvovat.

Zkrátka a dobře: vyšle-li vůdce na výpravu s dětmi patnáctiletého vůdce, není to v souladu se zákonem a záleží na vůdci samotném, jak dalece svému rádcovi důvěřuje a jak se na něj může spolehnout. V žádném případě by však neměl vůdce vyslat na výpravu děti, kde není nikdo starší patnácti let.

Jak je tomu s trestní odpovědností vůdce v případě, kdy např. na výpravě dítě ať už úmyslně nebo z nedbalosti něco podpálí a způsobí velkou škodu nebo zničí nějakou cizí věc, dejme tomu v hodnotě 10. 000 Kč?

V tomto případě je trestní odpovědnost vůdce nebo i vůdce (je-li starší patnácti let) vyloučena. Pojmovým znakem trestného činu je totiž to, že za něj může být trestně odpovědný pouze ten, kdo jej sám spáchal. Dítě mladší patnácti let být trestně stíhán nemůže a trestní odpovědnost vůdce nebo vůdce by v tomto případě přicházela v úvahu pouze tehdy, pokud by vůdce nebo vůdce k tomuto činu sám dítě navedl anebo pokud by o tom věděl (trestné činy obecného ohrožení podle §§ 178 a 179 tr. zák. a trestný čin poškození cizí věci podle § 257 tr. zák.).

Pozor ale na jednu věc: trestní odpovědnost sice - až na výše uvedené výjimky v tomto případě nevzniká, avšak vůdce nebo vůdce může odpovídat občanskoprávně, t.j. podle občanského zákoníku za způsobenou škodu. O občanskoprávní odpovědnosti si budeme povídat v některém z dalších čísel.

Pokračování příště.

Mgr. René Fischer - Fiša

Z HISTORIE SKAUTSKÉHO ZIMNÍHO PŘECHODU BRD

V roce 1968 rozhodla Pražská rada Junáka (PRJ), že uspořádá druhou sobotu v únoru 1969 v rámci akce "Směr Praha" přechod brdského hřebenu. Akci připravil a organizačně zajišťoval br. Josef Jureček - Vlk s dalšími činovníky. Zúčastnili se i někteří členové někdejší partyzánské skupiny "Smrt fašismu". Akce se setkala s úspěchem, byla v dalším roce opakována s tím, že se stane tradiční akcí PRJ. Pak však došlo k ukončení činnosti Junáka.

Činovníci, kteří neopustili "své děti" a nepřestali s nimi pracovat, plnící tak přání bratra náčelníka "Táty" Plajnera však cítili potřebu dále udržovat vzniklou skautskou tradici i udržovat vzájemný kontakt. Protože ale byli mnozí z nich pro svoji předchozí činnost v Junáku sledováni STB a různě postihováni v zaměstnání, nemohli se stykat, aby se neprozradili a také, aby neumožnili zlikvi-

dovat oddíly, které dále pracovaly. Využívali proto všech možností setkat se, aniž by to budilo podezření a nevinou pozornost. K tomu se výborně hodila akce "Zimní přechod Brd", kterou začala oficiálně organizovat ČSTV, kde pracovalo mnoho skautských činovníků a celých oddílů, jež tvořily ve svazu turistiky absolutní většinu TOM (turistických oddílů mládeže). Zpočátku bylo pořadatelem TJ Dukla Karlín, skutečně ale br. Jureček - Vlk, který zde se svými oddíly pracoval. Pokračoval i později v TJ Kotva Braník. Když ale již bratr Vlk neměl možnost a hrozilo, že akce zanikne, pokusil jsem se s dalšími činovníky, kteří nechťeli dopustit, aby se přerušila tradice "Skautských Brd" (a to, že jde o skautskou akci, v té době již proniklo do povědomí) situaci zachránit. Organizování akce se ujali činovníci, kteří tehdy pracovali v TOM v Praze 10, hlavně pak

br. Prašek - Kruřas a jeho odchovanci. Skautští činovníci z Prahy a z blízkého i vzdálenějšího okolí když se pravidelně na trase jedenkrát ročně potkávali, dokazovali, že navzdory pronásledování a bránění v jakékoliv činnosti, pracujeme dále, že naše práce není mamá a že je nás stále více. Navzájem jsme se při těchto setkáních také posilovali ve své nelehké, velmi riskantní, ale velmi důležité a záslužné práci, která se uskutečňovala za podmínek, o kterých mnozí nynější členové Junáka nemají již ani představu, a která přispěla k udržení kontinuity skautingu u nás.

Tak se díky činnosti řady zapálených skautských činovníků podařilo udržet tuto skautskou tradiční akci až do doby, kdy se po brdském hřebenu mohou opět pohybovat skauti v krojích. Letos to bude opět 11. února.

MUDr. Julius Müller - Akela

Blíže informace naleznete v tomto JH.

ZAŽÍHÁME SVĚTÝLKO '95

Výtvarná soutěž pro vlčata a světlušky - 2. ročník

V minulém čísle jsme se seznámili se základními údaji o věkových a technických kategoriích soutěže.

3. OZNAČENÍ PRACÍ:

Každá práce musí být označena na zadní straně, nebo na vísáčce:

a) Jméno a příjmení autora nebo označením šestky (smečky, roje). Nestáčí jen přezdívka!

b) Datum narození u jednotlivců.

c) Číslem smečky, roje, oddílu, číslem střediska, sídlem ORJ i s PSČ.

d) Jménem vůdce smečky, vůdkyně roje, případně i vedoucího práce.

e) Musí být výslovně uvedeno: "Na vrácení práce trvám!" a nebo "Na vrácení práce netrvám!" (Netýká se fotografických prací.)

Bez těchto údajů nemohou být práce do soutěže přijímány.

4. JEDNOTLIVÁ KOLA SOUTĚŽE:

A) Základní kolo

Proběhne ve smečce nebo roji do konce března 1995.

B) Okresní kolo

Proběhne do konce května 1995.

Počet prací v Okresním kole (ze smeček a rojů) stanoví ORJ.

Do Ústředního kola postupují práce, které se v jednotlivých technických kategoriích umístily na 1., 2., a 3. místě.

Základní a okresní kola jsou plně v režii a péči jednotlivých středisek, ORJ a jejich výchovných zpravodajů. Záleží na nich, na jejich fantasií a organizačních schopnostech. Je vhodné, aby tato soutěž probíhala - do Okresního kola - každý rok. To si rozhodnou jednotlivé ORJ. Ústřední kolo však probíhá pouze jednou za dva roky (liché roky, v sudých letech probíhá Závod vlčat a světlušek "O putovní totem náčelníka" a "O putovní vlajku náčelníka").

Počet prací, termíny, místo a způsob předání prací do Okresních kol stanoví ORJ tak, aby Okresní kola proběhla do stanoveného termínu (do konce května 1995). Bude vhodné pořádání kol soutěže propagovat, zveřejnit a pozvat na výstavku prací skauty, rodiče a ostatní veřejnost.

C) Ústřední kolo:

Proběhne podle jednotlivých technických kategorií. Ukončeno bude do 15. září 1995.

DOPORUČUJEME:

- v hodnoticích komisích okresních kol účast výtvarníka a psychologa,

- výstavku zpřístupnit veřejnosti,

- vyhlásit pro každou kategorii soutěž o cenu návštěvníků,

- zvážít další uplatnění odevzdaných prací do soutěže v podmínkách ORJ,

- každé vlče a světluška, kteří se zúčastní Okresního kola, by mohli obdržet (dle možnosti ORJ) upomínkovou kartičku, upomínkový list apod. Smečky a roje pak účastnický list do kroniky.

Milena Mužíková - Odbor světlušek NDK

Jan Kříž - Odbor vlčat NCHK

Detaily, týkající se ústředního kola, budou uveřejněny v dubnu (č. 8).

I SVĚTLUŠKÁM SE BLÝSKÁ NA ČASY!

Náčelnictvu divčího kmene byla nedávno předána nová verze cestičky světlušek. A protože jste měli v minulosti možnost se vyjádřit i ke změnám stezek skautek, skautů a vlčat, domníváme se, že i nyní je na místě zeptat se především vás, vedoucích světlušek, co říkáte novému pojetí.

Cestička světlušek

Každá světluška si musí nosit na schůzky zápisník k zaznamenávání nových vědomostí, skautských požadavků a oddílových akcí. A to je podle mne jedna z příčin, pro kterou máme na schůzce málo času k hraní her a rozvoji estetického a sociálního citění. Děti z 1. třídy ještě psát neumí, dětem z 2. třídy trvá psaní neúměrně dlouho k časovému úseku schůzky, děti z 3. a 4. třídy spěchají, zápis odbudou, mají v něm mnoho chyb a pokud chtějí mít zápisník hezký, přepisují si ho.

Listy k nováčkovské zkoušce obsahují základní znalosti potřebné k nováčkovské zkoušce a zároveň jsou zpracovány tak, aby děti musely přemýšlet o požadavcích skautské výchovy. Souběžně je v Listech vypracován systém postupného vyplňování tabulek (navlékání korálků...) zaměřený na hodnocení vlastního chování. Zaměření ponechaná volná místa na stránkách slouží k oddílovým zápisům, informacím o výpravách, k doplnění či nakreslení obrázku k tématu na stránce... K Listům patří i mapka, která se vzhledem k věku zvláštností světlušek osvědčila jako vhodná motivace.

Světluška "vychází na cestičku za nováčkovskou zkouškou" u jednoho z nakreslených domů v mapce (může si ho na mapce i sama nakreslit). Postupně si sama, po ověření znalostí velkou světluškou, kreslí do mapky cestičku k tomu symbolu na mapce, který označuje osvojenou vědomost. Tak vzniká barevný obrázek, na kterém přehledně vidíme, co se má ještě světluška naučit.

I zkouška první hvězdy musí být pro děti hra, inspirace k přemýšlení, motivace k další cestě za poznáním a zdokonalováním se. Proto jsem zpracovala obsah zkoušky formou volného vyprávění, které mohou světlušky samy doplňovat, rozhodovat a hodnotit jednání postav. Jednotlivá témata jsou nastíněna tak, aby zároveň ponechala dostatek prostoru pro individuální dotvoření požadavků jednotlivých vůdkyň oddílů.

Listy k druhé hvězdě by měly rozvíjet samostatné hledání, objevování. Jak vzrušující je pro většinu dětí v 9 letech, když si mohou samy vyhledávat, a pak hlavně sdělovat svému okolí nové poznatky. Jak jsou nadšené tvůrčí prací, která je nesvazuje zavedenými klíči, ale dovoli jim rozlet tvůrčího myšlení, nekárá je za chyby způsobené nevědomostí, ale odhaluje před nimi mnohé možnosti. Dopřejme jim to.

Záleží na vás, zda jednotlivá témata využijete k besedám v šestce, zda necháte děti přemýšlet, vyhledávat v literatuře nebo prakticky vyzkoušet. I v tomto věku by měla převažovat hra.

Jako motivační prvek jsou na každé stránce obdélníčky s částí obrázku, kte-

ré si světluška postupně, jak jednotlivé úkoly zvládá, vystřihuje a nalepuje na očíslovanou síť - až se ji objeví slibový odznak skautek - další možná cesta v životě.

Za kritiku a připomínky ke zpracování předem děkuje

Dagmar Spáčilová,
 Koliště 17, 602 00 Brno

Poznámka redakce:

Cestičku světlušek najdete jako přílohu JUNÁKA HLÁSI v tomto čísle.

Bohužel jsme vám nemohli představit cestičku v celé kráse - včetně obrázků, šifer, hlavolamů. Navíc, projde-li tato verze cestičky, bude kompletně a jednotně přelustrována.

Jednotlivé stupně jsou doplněny metodickým materiálem pro velké světlušky a vůdkyně, kde jsou řešeny a poznámky k jednotlivým úkolům. Tento materiál, vzhledem k jeho obsáhlosti, také nemůžeme otisknout souběžně s cestičkou. Cestičky obdržely na lednovém setkání k posouzení výchovné zpravodajky okresů. Dnes je tedy dostáváte i vy. Chcete-li se k nim vyjádřit, učiňte tak co nejdříve, aby se nezdržoval další postup prací na jejich vydání.

Na vaše názory čekáme do 10. února 1995 na adrese:

NDK, Ústředí Junáka, Senovážné nám.

24, 116 47 Praha 1.

Zásilkou označte viditelně "Cestička světlušek".

"Zveme vlčácké šestky, které by si chtěly zazávodit v běžných skautských dovednostech - praktických i fyzických - v satalickém háji, na již 3. ročník SVOR (síla, vytrvalost, odvaha, rychlost), který se bude konat v sobotu 15. 4. 1995. Nutná účast celých šestek. Zájemci, ozvěte se včas na adresu: Karlecová Vlasta, Dářská 209, 198 00 Praha 9

Židovství, taoismus a šintoismus, hinduismus a buddhismus, křesťanství a islám. Hlavní náboženství světa - pokračování čtvrté.

Indická náboženství

HINDUISMUS a BUDDHISMUS

1. Historie

Indie dala světu tři velké náboženské systémy - kolem poloviny prvního tisíciletí před n. l. - džinismus a buddhismus, a o málo později hinduismus. Prošly zvláštním historickým vývojem: buddhismus byl v průběhu věků z indické půdy skoro úplně vytlačen, ale mimo hranice Indie se stal jedním z největších světových náboženství, džinismus a hinduismus zůstaly zase výrazně národními věrami, ten druhý vynáší v dnešní Indii 80 % všeho obyvatelstva.

2. Písemné základy

Všechna tři tato náboženství mají společný základ v tzv. upanišádách, filoso-

fických spisech, které daly Indii a světu některé náboženské představy.

3. Jak je chápán Bůh

Je to především víra v existenci Nejvyššího ducha, který je věčným a ve vesmíru jediným trvalým principem. Všechno ostatní, tedy i lidské bytosti, je podrobeno koloběhu neustálého vznikání a zánikání, zrodu a smrti. Každý živý tvor má však v sobě část onoho Nejvyššího ducha - duši zvanou átman - která nezaniká spolu s umírajícím tělem, ale přechází do nové existence, nového těla.

4. Jak je chápán člověk

To, v jaké podobě a k jak dobrému životu se člověk znovunarodí, určuje takzvaná karma, souhm všech jeho skutků za celý život. Kdo jedná převážně dobře, je odměněn v příští existenci zrozením v lepších podmínkách, zlý člověk je potrestán životem plným útrap. Jedinou možností, jak uniknout z tohoto věčného koloběhu zrodu, je vysvobodit z něho duši hlubokým poznáním těchto pravd - nikoli poznáním rozumovým, nýbrž intuitivním, kterého člověk dosáhne jen dlouholetým a silovým cvičením v soustředěnosti pod vedením osvěceného duchovního učitele gurma. Nejproslulejším systémem tohoto výcviku je i u nás dobře známá jóga.

Hinduismus

Hinduismus, který se postupně vyvinul ze staršího védského náboženství zvaného také bráhmánismus, převzal toto učení v plném rozsahu. Požaduje od každého svého vyznavače, aby především plnil co nejdokonaleji všechny povinnosti, které mu ukládá jeho dhama, tj. jeho postavení ve společnosti, věk a pohlaví; jen tak může dosáhnout vysvobození z pout reinkarnace nebo alespoň lepšího znovuzrození. Rozhodující jsou jeho skutky (včetně myšlenek a řeči) a nezáleží tak mnoho na obsahu jeho náboženských představ - zda věří v exist-

enci mnoha božských a démonských bytostí, jak je tomu v případě většiny prostých hinduistů, nebo je považuje za pohádkové tvory a svou víru soustřeďuje na jediného Nejvyššího pána. Proto propracovávají duchovní učitelé hinduismu už po staletí obsah této dharmy, mravní a společenské představy, kterými je třeba se řídit. Důraz je tu položen na sociální zařazení každého jedince, dané jeho zrozením. Celá hinduistická společnost je rozdělena na kasty, ze kterých je nejvyšší kasta kněží bráhmánů a z níž každá má své úkoly a tradiční povolání. Právě představa lepšího příštího zrození je v myslí hinduisty spjata s cílem zrodu ve vyšší kaste.

Buddhismus

Raný buddhismus, jehož zakladatelem byl Gautama Siddhártha (asi 563-473 př. n. l.) se odlišil od hinduismu, se kterým sdílí víru v reinkarnaci a karmanový zákon, především zdůrazněním strasti-plnosti života, a proto nutností dosáhnout osvícením konce koloběhu životů. Buddha nedělal své stoupence do kast, nýbrž na mnichy a laiky a učil je správnému myšlení a chování jako předpokladu k dosažení tohoto cíle. O několik století později se buddhismus rozštěpil na směry, mezi nimiž získala nejvíce stoupenců tzv. mahájána; určila člověku za nejvyšší cíl stát se nikoliv buddhou (osvíceným), nýbrž bódhisattvou, tj. tím, kdo poznal pravdu, ale dobrovolně se vzdává odchodu do nirvány (nebytí), aby mohl pomáhat svým bližním k osvěcenějšímu a lepšímu životu.

Dr. Dušan Zbavitel

Literatura:

Hans Joachim Störing: *Malé dějiny filozofie* (Zvon, Praha 1993)
Mircea Elidase, Ioan P. Cilianu: *Slovník náboženství* (Čs. spisovatel, Praha 1993)
Ivan Odillo Štampach: *Malý přehled náboženství* (Sursum, Tišnov 1993)

1. zpravodaj SVOJSÍKOVA ZÁVODU 1995

Blíží se opět jaro roku s lichým číslem a s ním roste i pohotovost všech, kteří považují tradiční Svojsíkův závod skautek a skautů za opravdu průkazný důkaz stále se zvyšující skautské zdatnosti členů našich oddílů. Ukazuje se přitom, že opravdu aktivní oddíly dosahují lepších umístění a pravidla závodu jim vyhovují, zatímco proti současným pravidlům protestují často jen někteří skautští činovníci.

Pravidla, schválená oběma náčelnictvy již v roce 1992 a vydaná v roce 1993 jsme tentokrát neměnili. Domníváme se totiž, že větších změn bude v tomto roce už dostatek. Takže žádáme všechny, aby zahrabali ve svých archívech a znovu si pravidla připomněli.

Obracíme se na všechny okresní a obvodní rady Junáka, aby podle těchto pravidel uspořádaly okresní kola v termínu od 15. dubna do 14. května. Sou-

časné žádáme všechny okresy, aby zvážily své možnosti, spojily se s okresy v rámci bývalých krajů (na funkční země či regiony si asi ještě chvíli počkáme) a dohodly tak 8 pořadatelů jednotlivých krajových kol, jejichž termín bude od 20. května do 18. června. Štáb Svojsíkovy závodu prosí o nahlášení pořadatelů krajových kol do 28. 2. na adresu ústředí.

Ústřední kolo Svojsíkovy závodu se bude konat podle dohody a snad již i tradice v Ostravě ve dnech 15. - 17. září 1995 a pořadatelem bude ORJ Ostrava. Postoupí do něj vždy první dvě hlídky skautek a skautů z jednotlivých krajových kol. Připomínáme, že pokud opět dojde k rozdělení kraje do dvou oblastních soutěží, postoupí z těchto soutěží jen po jedné hlídce skautek a skautů a rozdělení kraje do více samostatných soutěží nebudeme vůbec tolerovat. Praxe totiž ukázala, že uspořádání závodu i v rozsahu padesáti soutěžních hlídek je reálné jak z hlediska celkové doby závodu, tak i nezbytného servisu. Stejně jako v minulosti nebudou okresní kola ústředím dotována, cestovné i stravu si zajistí vysílající střediska. Minimální

režii (mapy, průvodky) hradí pořadající ORJ. Podobně jako v případě závodu včítat a světloušek budeme však nabíhlet náklady evidovat tak, aby mohly být použity jako vklad organizace do celkových nákladů akce.

V případě krajových kol budou cestovné hradit opět vysílající ORJ, stravu si zajistí vysílající střediska. Na nejnnutnější režii závodu bude pravděpodobně poskytnuta ústředím malá dotace, jejíž výše bude oznámena. I v krajových kolech budeme však všechny náklady evidovat. Podmínky financování ústředního kola budou upřesněny později, předpokládáme však úhradu cestovného vysílajícími ORJ.

Znovu žádáme o maximální vstřícnost při řešení všech problémů, které se zcela jistě opět objeví a které bude nutno operativně řešit. Mezi skauty by to mělo být samozřejmostí. Jen tak dokážeme, že si svobodně pořádání již pátého ročníku tohoto závodu opravdu zasloužíme.

Za štáb Svojsíkovy závodu všem fandí a na setkání na ústředním kole v Ostravě se těší

Karel Švehla, NChK

SEMINÁŘ R&R

Pozvánka hlásala "méně tradiční témata na cestě do života". Trošku jsme se báli, zda na toto nejasné téma vůbec někdo nalákáme, nehledě na to, že propagace skrze Skauting díky posunutému termínu vydání zcela selhala. Kupodivu, albertovská posluchárna byla plná.

Letošní témata byla vesměs duchovního rázu. První přednáška se týkala duchovního života a chápání světa, hledání vlastního místa v životě i cesty k dokonalosti (Tibor Haluška - Rikitan, duch. rádcce Slov. Skautingu z Bratislavy); další měla název Kyselé deště v srdci a zabývala se mezilidskými vztahy a morálkou vůbec (Jiří Pilka - Jip); následovala "Etikoterapie" aneb život a dílo Ctiřada Bezděka (Jan Pfeiffer - Racek). Mezi tím se kratším vstupem na téma nové koncepce skautských časopisů pro tři generace představil Miloš Zapletal - Zet a Mirko Vosátka - Grizzli využil všechny přítomné rangers k vytvoření dívčí verze roveringu. Posluchači s velkou pozorností vyslechli i závěrečný proslov Václava Břicháčka na téma "Výhledy pro 21. století".

Celkově snad byli R&R spokojeni, i když zazněla také kritika. Z názorů některých zúčastněných bylo znát, že: -tentokrát to bylo dost náročné - myšlenkově, tématicky, délkou přednášek, ba někde šitě na minu spíš starší věkové kategorii (převládali posluchači do 20 let) -bylo to příliš "na jedno brdo", nevadila by větší pestrost témat -chyběla diskuse a možnost vlastní aktivity účastníků (workshopy ap.)... Kritiku bereme a pro nás z toho vyplývá, že příští rok to musí vypadat jinak. Jak? To je zase úkol pro vás, milí roveři a rangers. Napište nám své nápady a přání, prosím. Náladu snad zúčastněným zvedl večerní Country bál v Edenu. Byl už třetí v pořadí a atmosféra v sále byla skvělá. Škoda jen, že se nepřišli pobavit i sestry a bratři z řad oldskautů a činovníků, byli srdečně zváni. Zde je pohled jednoho z těch několika, kteří se přišli podívat: Jsem starý (no, zas tak zlé to nebude - pozn. red.), moc se mi tam nechtělo, ale nakonec jsme se ženou šli. A nelitovali jsme. Bylo to fantastické, vidět 250-300 mladých urostlých lidí, skautů, jak tančí řadové a kolové tance, které se na místě učí a hned jim to jde. Zvláště krásné byly staré skotské tance. Celý večer se skutečně radostně tančilo. Když byli muzikanti unavení, hrálo se z

hudebních konzerv na pásku a pořád byli všichni v kole. Nepili alkohol a nekouřili. Řeknete možná, že je to na skautském bále samozřejmé, ale najdete mi jiný takový bál v této zemi? Všem pořadatelům a účastníkům díky za hřejivý zážitek pro nás, oldskauty. Vzniká generace, která náš skauting dobře povede. Vždyť zpěv a tanec jsou jedním z citlivých nepřímých ukazatelů morálního stavu společnosti.

Racek - Pfeiffer

Poděkování za přípravu semináře patří všem přednášejícím, za pomoc při organizačním zajištění bálu dik Míše, Paťovi a Ondrovi, a především taneční skupině Cola Loca za ukázky a výuku tanců a muzikantům ze skupiny Drobky za celovečerní výdrž a nakažlivé nadšení.

Tak zase za rok!

Káča

Ztráty a nálezy: Pokud někdo z účastníků pohřešil po bále fotoaparát, informace poskytně redakce.

"TYRKYSOVÁ" EXPEDICE ALPY '94

Tyrkysová byla expedice nejen podle barvy triček účastníků, ale snad i podle modrého nebe či modravých dálek a vrcholů hor.

Konečně 9. srpna jsme opustili svůj rodný kraj. Kola jsme osedlali ve Vyšším Brodu a míříme vstříc dobrodružství. Okamžitě se potvrdil speciální Murphyho zákon o cestování na kole: "Ať jedete kamkoliv vždycky je to buď do kopce, nebo proti větru." Clo - Zoll Studánka, Bad Leonfelden, Linz. Rakousko na nás působí jako květinový ráj. Nocovali jsme v okolí Harglsberku. Do Alp už prý zbývá jenom sedm mil (no a taky spousta kilometrů!). Další den směřoval přes St. Marien do Gmundenu, obklopeného nádherným jezerem Traunsee, nad nímž se vyťahovaly černobílé skalní štíty - romantická idylka, avšak pozor! Minuli jsme město a jali se vyhledávat nocležiště. K všeobecnému nadšení si to přihlasil déšť a jako by ani to nestačilo, padla na nás tma. Lesy i louky, téměř vše je tu soukromé, ale když poprosíte, nebývá s přenocováním problém. Byli jsme už dost unavení, když tu zřítme sympatický baráček. Zvoníme. Nikdo

doma. Nevadí, pokládáme kola. Kluci v pláštěnkách a bosky vybijají postavit stany a my se Všady prosíme vodu na lihačku, aby už konečně zabublala. Vtom zablíkáji světla, vřítí se auto a z něj vystupuje elegantní starší dáma, která si nenechá nic vysvětlit, ničím se neobměkčí. Zkrátka nás neposlala sice kamsi, zato do kempu (jenže kdo z vás by měl v Rakousku na kemp). Neochotně jsme začali rolovat zmáčené stany, omylem jsme ochutnali slaná čaj, "fuj". Té paní asi naše tempo nestačilo, neváhala tedy a zavolala policii. Mladí policisté s námi zjevně cítili, ale povinnost je povinnost. Bídny kemp byl však stejně zavřený a tak jsme nocovali po svém. Nejzajímavější den naší tyrkysové expe-

dice: Bažny necháváme u kouzelné babičky a jeděm... Z Bad Goisenu to byla pohodovka, nevinná silnice - rovinka! Obklopeni horami navštěvujeme Hallstatt (město květin a suvenýrů). Překvapení přišlo až u Obertauernu. Za zatáčkou nás čekala šílená cedule - stoupání 23%. "Život je někdy žůžo a někdy ee". Vyměnily jsme si se Všady zoufalé pohledy a začaly dupat na "nulák". Vrchol (asi po 3 km) byl pro nás takovým soukromým vítězstvím a navíc ještě kousek po kamenité pěšině a pak, lidi, ten pohled vrcholům "z oka do oka" stál za to! Cestou zpátky jsme neodolali skoro lázeňské koupeli v jezeře Alt Aussee.

Linda, Libochovice
kráceno

foto Sámó, Roudnice

Milí rangers a roveři, nechte si volno na víkend 21.-23.4. neboť se pro vás připravuje II. PATRS - pardubický towncraft pro R&R.

Z vůdcova zápisníku

Nemohu Ti ani vypočítat, co všechno krásného a užitečného Ti poskytuje vůdcovství oddílu. Nestačila by na to celá kniha. Jenom buď pamětlivý jednoho: Nikdy nejsi hotov, nikdy ses tolik nenaučil, abys mohl říci: Teď již vím dost, teď jsem dokonalým vůdcem. - Pamatuji: Bonus vir semper tiro (pravý muž je stále žákem).

Velen Fanderlík - Listy Jurovi

BESEDY V KLUBOVNĚ

Od běžných oddílovek se liší délkou, trvají většinou 3 - 5 hodin. A také programovou skladbou, která je zaměřena především na zábavu. Uplatní se tu víc her, závodů a soutěží, je čas na společnou četbu krátkého, napínavého příběhu i na časově náročnější rukodělné práce a výtvarné hry. Vítané zpestření představuje návštěva, setkání se zajímavým člověkem, který něco zvláštního dělá, umí, zná nebo podnikl cestu do dalekých zemí. Vyprávění, jak putoval sibiřskou tajgou, navštívil americké národní parky, strávil s horolezci několik týdnů v Himalájích, obešel pěšky Island nebo podnikl velkou plavbu po finských jezerech, není pro naše skauty jen poučnou přednáškou, ale především výhledem do budoucna. I my se možná za pár let dostaneme do těch podivuhodných krajů... Účinek zvýší barevné diapozitivy, dokumentární film natočený videokamerou. Když pozveme do klubovny na odpolední besedu tatínka některého z našich členů, aby nám povídal o své malířské nebo sochařské profesi, je to jen úvod k pokusům o vlastní tvorbu, které pak následují pod odborníkovým vedením. Po výkladu se pustíme do modelování z připravené hlíny, do vyřezávání ze špalíčků, zkusíme linorytovou techniku. Architekt nás zavede do tajemství stavebních slohů, je to první lekce z oboru, kterému říkáme "kulturní stopařství". Hajný nebo myslivec toho vědí hodně nejen o lesích, ale i o zvířatech, která v nich žijí. I mnohá jiná povolání jsou natolik zajímavá, že s chutí posloucháme vyprávění dobrých odborníků.

Některé besedy věnujeme jedinému tématu. Uspořádáme **tumaj v deskové hře** nebo přineseme neznámou hru a celý oddíl se jí naučí za odpoledne hrát, každý si vyrobí herní plán a třeba i jednoduché hrací kameny. Nedávno vydala Velká kniha deskových her je nevyčerpatelným zdrojem informací v této oblasti. Je to jistě trochu nezvyklé téma pro činnost skautského oddílu, ale vždyť skauting je otevřený systém schopný přijímat nové podněty. Svět strategických her skutečně stojí za to, abychom do něj čas od času podnikli objevitelskou výpravu. Je to vždy dobré cvičení mozkových buněk, logického myšlení - a k tomu příjemná zábava.

Zvláštní oddílová beseda bývá v klubovně těsně před vánočními svátky - na-

dílka spojená s rozdáváním dárků, na kterých jsme pracovali celý předcházející měsíc, zpěvem koled a malou hostinou při čaji a cukroví.

Foglarova Dvojka má ve svém celoročním plánu tradičních podniků dvě besedy se zvláštním programem. Při **Turnaji zpěvu** je celé odpoledne věnováno vystoupením jednotlivců i větších celků. Družiny se účastní soutěže povinné, do sólového zpěvu nejsou nuceni ti, kteří právě mutují, nemají hudební sluch a patří k pověstným antitalentům. Kdo však slušně zpívá, má morální povinnost do soutěže se přihlásit. Tento podnik může být úspěšný jen v oddíle, kde se hodně a často zpívá. Nic vám však nebrání, abyste na Tumaj zpěvu pozvali spřátelený oddíl - chlapičci, děvčata chlapecy. Nebo zkusíte připravit Tumaj zpěvu pro celé středisko a založíte tak novou tradici?

Druhý zvláštní typ dvojkařské besedy má název **Sami sobě**. Poněkud připomíná pověstný nápis v budově Národního divadla - **Národ sobě**. A není to podobnost úplně náhodná. Každý člen oddílu má zahrát, zazpívat, přednést, ukázat něco, čím by zaujal a pobavil ostatní. Může to být drobný divadelní výstup, skladbička zahrnaná na foukací harmoniku nebo na kytaru, s citem přednesená báseň, výstavka vlastních kreseb nebo plastik, kouzelnický trik, kvíz nebo malá soutěž pro celý oddíl, napínavý příběh (raději vyprávěný než přečtený), jednoduchý hlávkolam předložený k rozlouknutí, neznámá hra pro všechny účastníky. Každý by se měl alespoň podílet na některém programovém bodu, když už sám nic nevymyslí a nepřipraví.

Skautské divadelní besedy mají prastarou tradici. Mnohé oddíly je pořádají každý rok ve stejnou dobu, například jako "Mikulášské odpoledne". Tentokrát už to není uzavřený podnik, ale představení určené pro celé středisko i širší veřejnost. Obvykle se v pestrém sledu střídají veselé i vážné výstupy, některé oddíly si troufnou i na divadelní představení.

Besedy, o kterých jsme se zde zmínili, jsou vhodné spíš pro sychravé podzimní nebo zimní odpoledne než pro jarní a letní měsíce. Neměli bychom zapomínat, že pro skautské oddíly je mateřským prostředím příroda. Do klubovny se uchylujeme jen tehdy, když nás tam zažene počasí nebo brzký příchod večera.

Z knihy Skautský oddíl II. - Program 1

CELOROČNÍ PROGRAM ODDÍLU III.

ÚNOR

V únoru většinou končí první období mezdružinové soutěže. Jakmile máme výsledky, slavnostně je na oddílové schůzce oznámíme. Únor bývá obvykle v životě oddílu kritickým měsícem, proto připravíme nějaký podnik, který vyžaduje nasazení ostrého tempa. Může to být besídka pro rodiče a přátele oddílu, divadlo nebo něco podobného.

Pokračujeme ve společenských návštěvách kulturních podniků. Hodně se věnujeme rukodělným pracím. Budou to různé předměty k výzdobě klubovny, modely táborových staveb atd. V klubovně můžeme uspořádat výstavku těchto prací pro rodiče a přátele oddílu.

Oddíl v tělocvičně. Skautský program by se měl odvíjet z velké části v přírodě. Máme-li možnost v tomto období získat alespoň občas tělocvičnu, využijme této příležitosti. Nebudeme ale cvičit prostná cvičení, sestavy na náraďi nebo pochod kolem tělocvičny se zpěvem. Přednost dáme hrám, při kterých jsou všichni stále v pohybu, drobným zkouškám všestranné tělesné zdatnosti. Náhradí a náčiní využíváme netradičním způsobem, například jako překážky při závodech a barikádách při bitvách s hadrovými koulemi. Žíněnky se nám znamenitě hodí k bojovým hříčkám ve dvojicích. Na velké ploše tělocvičny se dají pořádat různé štafetové závody. Využijeme ovšem i basketbalových košů - košíková je jedním z nejkrásnějších, nejvydatnějších sportů.

Foto Oldřich Malina
(Zimní táboření oddílů z Prahy 1, 1992)

Únorová výprava.

Leží venku sniž? Až vyčerpáte všechny možnosti při lyžování, sánkování, stavbě iglů a sněhových věžiček, honičky v uličkách a kdovíco ještě, zkuste svou mušku třeba při lovu tuleňů. Tuleně představují větší i menší sněhové koule, z jakých se stavívají sněhuláci. Házíme na ně "harpunami" - rovnými pruty, seříznutými do špičky. Každý zásah malého cíle znamená dva body, velkého jeden bod.

Rozděláme oheň a uvaříme si v kotlíku polévku nebo čaj pro zahřátí.

Pokračujeme ve sbírání stopařských poznatků. Až sníh sejde, nebudeme mít už tak příznivé podmínky k této zálesácké "vědě" nými.

Jsou louky a pole holé, bez sněhu? A ve vzduchu je již cítit předjař? Vydejme se na **orientační pochod**. Každá družina může mít jiné místo startu, zadáný je cíl, eventuelně několik významných bodů na trase. Družiny mají stejné dlouhé trasy a s mapou a busolou v ruce putují nejkratším směrem od startu k cíli - nesmí vynechat žádné zadané místo ve směru své cesty. Je to výborná příprava na orientační závody, praktické procvičování teoretických vědomostí. Často objevíme zajímavá místa, kam bychom se po cestách nikdy nedostali.

Na pochodu se občas zastavíme, hraje- me drobné pohybové hry, uvaříme si čaj i oběd, pozorujeme přírodu, pátráme po prvních známkách blížícího se jara. Procvičujeme odhadování vzdáleností, občas uvidíme bez busoly světové str-

Foto Petr Hanák - Hanýsek,
3. odd. Vsetín

Březnová výprava. Někdy je ve zname- ní odcházející zimy, jindy určuje její ráz a náplň teplé jarní počasí. V tomto ob- dobi je nejlepší příležitost k pozorování přírody, která se už začíná probouzet ze stulosti. Pátráme po prvních jarních květinách.

Neznámý svět ptáků se nám zjara otvírá víc než v kterémkoli ročním období. Rá- no i navečer se ozývá ze zahrad, parků, polních remízů a okrajů lesa ptačí zpěv. Všude žijí desítky druhů, k těm, co u nás přezimovaly, přibývají každý týden dal- ší. V polích můžeme zaslechnout skň- váňka. Oddíl, který by se více zaměřil na ornitologii, nalezne mnoho živé studijní látky. Nám může pomoci v začátcích malý barevný obrázkový atlas, s jehož pomocí snadno odlišíme drozda od špač- ka, strakapáda od žlutny.

Indiánské měsíce a poznávání příro- dy.

Únor - měsíc hladu. Pátráme po prv- ních příznacích předjaří na zemi i ve vzduchu. Zkoumáme věčně zelené me- chy a lišejníky.

Březen - měsíc vran. Období, kdy se k nám začínají vracet tažní ptáci a ti, kteří u nás přezimovali, již naplno zpívají své jarní písničky. Stromy jsou ještě holé a to nám dává dobrou příležitost k po- zorování ptáků.

*Z knihy Skautský oddíl II. - Program I.
Rádce skautské družiny a z článku
br. Skály v Jun. činovníku č.8, 1970.
Pokračování přístě.*

CHYSTÁTE SE NA TÁBOR? - III. část

V měsíci únoru bychom měli rozdat pi- semné přihlášky na tábor a vybrat je vyplnění nazpátek. Je to důležité pro zpsnění rozpočtu, seznamu účastníků tábora a celkovou přípravu tábora. Zjistíme možnosti dotací a příspěvků na tábor. Týká se to jak vyšších orgánů Junáků, tak i podniků, ve kterých jsou zaměstnaní rodiče našich členů, či od- borových organizací. Vítané jsou i malé příspěvky sponzorů - nemusí to být zrov- na peněžní obnos, ale třeba i materiál k výstavbě tábora, zdarma doprava věcí a pod. Pokračujeme v práci na táboro- vém programu - připravíme hrubou kos- tru pro pěkné i deštivé počasí.

O vůdcových emocích

Vedení oddílu není jen věcí rozumové úvahy, jak připravit program, jak řešit vzniklé problémy či jak působit na jed- notlivé skauty. Neznamená jen každo- denní drobnou dřinu a občasné úspě- chy, ale je to neustálý proud různých citových prožitků a myšlenek, které se honí v našich hlavách a usměňují naše činy.

Které se vynořují nejčastěji?

O vůdcově netrpělivosti

Každý by chtěl mít oddíl co nejdokona- lejší, skauty ukázněné, poslušné, vše- stranně zdatné. Rádi bychom toho do- sáhli v krátké době, ale to není možné. Stejně tak nedokážeme za několik měsí- ců vyřešit všechny problémy ekono- mické, nestaneme se demokraty, uká- znými občany ani nedoženeme Evro- pu. To vše si vyžadá velké úsilí a dlou- hou dobu. Ani výchova není krátkodobá záležitost. Je to proces, který trvá léta - a vlastně nás provází celý život. Chtěj- me hodně, mějme vysoké cíle, ale ne- podléhejme malomyslnosti, když se k vy- třetým cílům budeme blížit postupně, po krocích a třeba i oklikami.

O vůdcově radosti

Oddíl nám přináší i mnoho radosti. Ne- bojme se jich, těšme se z maličkosti, z drobných úspěchů. Dejme na sobě ra- dost znát, i to je forma pochvaly a vý- chovný prostředek. Jistě dávno víme, že v životě není všechno jen radostné, že se často něco nedaří, něco nás zklame. Největší potěšení nám nepřináší vý- sledky, ale rozumně směřované úsilí - radost z cesty, po které jdeme.

O vůdcově starostlivosti

Při vedení oddílu máme desítky malých i velkých starostí, problémů, které musíme řešit. Někdy na nás dolehne jejich tíže, zdají se nepříkonatelné. Přidávají se k nim i osobní trampoty, pracovní ne- snáze. A nastane i chvíle, kdy se nám celý svět jeví jako "nejhorší ze všech možných světů". Takové kritické oka- mžiky přijdou na každého, kdo si staví velké cíle a výchova je přece velký cíl! I ve svých starostech si udělejme pořá- dek, uvažme, co je rozhodující, co mu- síme nést sami, které břemeno můžeme svěřit druhým. Sdílená starost je menší než ta, které čelíme osaměle.

O vůdcově smutku a beznaději

Někdy nás zavalí pocit mamosti, dojem, že se nic nedaří a naše úsilí nikam neve-

de. I takové chvíle se zákonitě dostávají. Umělci tomu říkají tvůrčí krize. Je však i krize vychovatelská. Za takových okol- ností si připomeňte základní pravidlo: Nebýt sám. Vyhledejme někoho zkušen- ějšího. Obvykle stačí, když se se svým smutkem někomu svěříme, jistě společ- ně najdeme v pochmurném obrazu svě- ta světelné body.

- A další krok: Rozhlédneme se kolem sebe, podívejme se na svůj oddíl v šir- šíř souvislostech. Jistě uvidíme i dů- vody k radosti - o ty se opřeme! Sou- středíme myšlenky na jiné věci, vezmē- me knížku, zajdeme na místo, které je nám zvlášť milé - naše emoce se trochu posunou. Když nic z toho nepomůže, uvažujme o několikatydenní dovolené. Pusťme na tu dobu oddíl úplně z hlavy, věnujme se jiným záležitostem. Naši zá- stupci jistě sami všechno zvládnou. Smu- tek patří k životu, neměli bychom se ho bát ani mu podléhat.

O vůdcově agresivitě

Občas to na nás přijde. Popadne nás vztek, někomu v oddíle vynadáme nebo někoho nepřiměřeně potrestáme. Je to emoce zlá, nepříjemná a většinou rychle odplyne. Pak musíme napravit, co jsme pokazili. Když jsme chybili, omluvíme se - jakou formou, to uvaží každý sám. Zlobný čin je třeba odčinit, jinak po něm zůstanou trvalé stopy. A snažme se za- pomenout, naše agrese nemá trvat dlou- ho, nevracejme se k ní, všechno smaž- me. Je také autoagrese, člověk má vztek sám na sebe. To jsou chvíle, kdy by- chom měli zmizet, uzavřít se do sebe, protože bychom se k jiným chovali ne- správně a mohli ledaco pokazit.

O vůdcově snění

Každý z nás si občas představuje, co všechno udělá a jak se mu bude práce dařit. Takovým stavům se říká denní snění. Bývá nejčastější v pubertě, ale znají je všichni lidé, kteří o něco usilují. Sníme o úspěších, o odčinění chyb, o nových činech. Toto snění bývá dvo- jího druhu, jedno zůstává jen ve fantazii a nikam nevede, druhé nás inspiruje k činům. Tomu prvnímu se vyhybejme, to druhé je užitečné i potřebné. Nesmí- me ovšem snít ve chvíli, kdy oddíl hraje podivné hry se sekyrkami...

O vůdcových emocích zaměřených na sebe (emoční sebereflexe)

Nebojme se emocí, i když nás občas trápí. Patří k životu, máme je v sobě pevně zakotveny, jsou pro nás přizná- né. Důležité je, abychom měli sami k so- bě dobrý vztah. Někdy se říká: Buď sám sobě přítelem - čili zlob se na sebe, i když se Ti nevede a jsi citově rozladě- ný. Nepodlehni pesimistickým myšle- ním o sobě, o svých hodnotách i silách. Pro skautského vůdce by mělo platit: Buď sám sobě přítelem, i když máš dů- vody se na sebe zlobit! I to patří mezi povinnosti, které máme k sobě.

Z knihy V. Bricháčka Skautský oddíl I.

Chceš i ty pomoci naší společné vě- ci? Nalistuj si stranu 4.

První zprávy o Svojskiově závodě 1995 najdete na straně 8.

Něco z historie přechodu Brd si mů- žete přečíst na straně 6.

Chystáte se na Ivančenu? Strana 13.

Dvoustranu připravil Rolf

V těchto týdnech se rozvíjí rozsáhlá akce, jejímž cílem je důtklivě upozornit na zlo, které se i u nás začíná lavinovitě šířit. Na stránkách našeho časopisu jsme již o riziku drogových závislostí uvažovali, ale drogová scéna se za poslední 2 - 3 roky prudce změnila. Nechci malovat straky na vrbu, ale dnes se každé dítě může dostat do styku s návykovou látkou a být těžce ohroženo tělesně i duševně.

STOP DROGÁM

Věk toxikomanů se snižuje pod 15 let, objevují se stále nebezpečnější látky a v poslední době nápadně přibývá počet ohrožených dívek - ještě nedávno výrazně převažovali mladí chlapci. Bezohledné gangy se obracejí na děti jako na budoucí možné zákazníky a konsumenty. Není výjimkou, že se jim někde poblíže školy nabízejí většinou zdarma "zajímavé bonbonky", které působí omamně. Na mnoha diskotékách - a to i na dětských - je k dispozici plno drog. Začíná se většinou cigaretou či alkoholem, pak přijdou tzv. lehké drogy, nepříliš výrazné a téměř "zábavné", ale rychle se přejde na drahé drogy tvrdé, které vyvolávají rychle těžkou závislost. Odhaduje se, že kolem 40% středoškolačků přijde u nás do styku s drogou. Většina sice nepodlehne, ale riziko selhání nelze podcenit. Z mladistvých toxikomanů se snad jen kolem 30% dokáže později ze závislosti vymanit, zdá se mi však, že tento odhad je příliš optimistický. Sám jsem se před více než 10 lety podílel na sledování mladistvých toxikomanů. Vyšetřovali jsme jich více než 1.000 na oddělení dorostové psychiatrie v Praze Bohonické a ve valně většině případů jsem byl bezmocný - a to zdaleka tehdy nebyla situace tak hrozná jako dnes. V USA sice počet podchycečných toxikomanů klesá, ale zhoršuje se situace z hlediska závislosti zneužívání látek. U nás existují silné mezinárodní gangy. Nejsme již jen přestupní stanicí, ale stáváme se i stanicí cílovou, kde část přepravovaných drog končí.

Co vede nejčastěji k tomu, že se dívka či chlapec setká s drogou?

- zvědavost: poznat cosi nového, nevšedního, o čem se u kamarády šušká,
- nápodoby jiných, ať již starších kamarádů, spolužáků či různých part, které často donutí nové členy k užití drog,
- jistý smysl pro dobrodružnost, která není rozumně regulována,
- nedostatek programu, nuda a nerozvínuté zájmy,
- experimentování při nepoučeném hledání cest do života,
- pocit neporozumění až odcizení od rodičů i školy,
- pocit marnosti světa, který je nepřehledný, ekologicky zamořený, násilný, plný váleka a zla,

- nedostatek pevných mravních hodnot i dobrých příkladů.

Co můžeme dělat v oddílech a v našem bezprostředním okolí?

Skautský oddíl nežije ve vzduchoprázdnu a s drogovou scénou se můžeme potkat při mnoha příležitostech. Několik námětů k úvaze:

* **Základní prevencí je pestrý program**, který zahání nudu, motivuje mnohé činností i mimo dobu schůzek a výletů, vytváří kladné vztahy mezi dětmi a fungující skupiny. Čím více děti zaujme, tím spíše je odvedeme od drogových /i jiných/ rizik.

* **Informovat děti**, a to již ve věku světlušek a vlčat, o hrozbě "fetování" a o tom, kde se mohou s drogou setkat /nebrat nic od neznámých osob, vyhýbat se diskotékám, starším kamarádům, kteří nabízejí "krásné" zážitky aj./ Jistě ne nadarmo se drogám věnuje samostatná podkapitola v základní americké skautské příručce.

* **Odvádět děti od diskoték** - pokud to není možné, tedy alespoň opakovaně varovat. Někdy se divíme, že v některých západních skautských táborech vidíme diskotéky - do jisté míry to chápou: je to snaha vyhovět přání dětí, ale zároveň mít prostředí pod kontrolou. Optimální to jistě není.

* **Varovat opakovaně před kouřením!** Valná většina toxikomanů začínala cigaretou.

* **Učit děti říci "ne"** - odmítnout cigaretu, alkohol, drogu a nechápat to jako slabost či méněcennost, ale naopak jako projev síly a odolnosti.

* **Vést děti k tomu, aby alespoň některé z nich dokázaly mezi svými vrstevníky vytvářet "protidrogové" nálady.** V USA se tato cesta osvědčuje nejlépe /"peer programs" - programy, ve kterých samy děti působí na své druhy, konec konců co je to jiného než stará skautská zásada, že děti jsou nejlépe vedeny staršími či zkušenějšími dětmi/.

* **Všimati si dětí**, u kterých náhle mizí zájem o činnost, o školu či o sport - může to být příznakem začínající drogové dráhy. Stejně tak děti, které přestávají mluvit, uzavírají se do sebe, mají nepřítomný a trochu ztmulý pohled, jsou náhle zpomalnější, objeví se u nich zvláštní fantasmie a výklady o "jiném" životě, kterých prožili. I to mohou být varovné signály.

* **Zjistíme-li uvedené signály** či jiné podezřelé jevy, neváhejme a vyžádejme si pomoc odborníků. V každém okrese je tzv. **A - T poradna** /alkohol a toxikomanie/. Je lépe vyvolat planý poplach než zanedbat jediný případ.

* **Nabídněte pomoc** obecním zastupitelstvím či jiným místním institucím. Proti drogám je nutno postupovat společně a hledat řešení na místní úrovni. Není jednotný návod postupu, mnohé se teprve zkouší a měli bychom být "u toho". Rozhodující je hledat pro děti nejúčinnější programy a činnosti dle jejich zájmů. I pro OS - oddíly by to byl potřebný a užitečný bod programu.

* **Obecně platí i nutnost spolupráce s rodiči** - informovat se o dětech, o literatuře, zkušenostech a pod.

Závěr: Pro základní prevenci jsou nutné dva body: fungující rodiny a zajímavé programy pro volný čas dětí. Druhou

podmínku zvládáme, ale neváhejme spolupracovat i s jinými organizacemi, které pracují pro děti /ve sportu, kultuře, technice aj./ První podmínka má dva aspekty: spolupráce s rodiči našich dětí a vytváření vlastních rodin skautských činovníků. Oba body jsou důležité. A ještě: zasvěcené informace patří do všech roverských kmenů, do čekatelských i vůdcovských kursů, do OS i do Lesních škol. I zde se můžete obracet na znalce z poraden, o kterých jsem se zmiňoval.

Václav Břicháček

Nebudeš-li mluvit s dětmi o drogách a jednat TY, někdo jiný bude...

Napadlo Tě někdy, že drogy dětem z takového oddílu mohou nabídnout jejich nejbližší kamarádi?

Nebo takovou možnost považuješ za nepravděpodobnou?

Viš, že již téměř čtvrtina dětí drogy okusí?

Skutečnost je taková, že je to právě kamarád, od kterého dítě poprvé dostane drogu. Žádný podezřelý překupník nebo mafiant z temného podsvětí! Mladý člověk totiž velice těžko odolá tlaku okolí - svých vrstevníků, bojí se pocitu vyloučení: "Když to s nimi taky nezkusím, budou se mi vysmívat!" Být součástí party, být jako oni, je pro něho otázkou prestiže.

Proto je velmi důležitá Tvoje předvídavost i Tvoje první reakce. Nic nemůže být horšího než výčitky nebo výkřiky "Tohle tedy u nás ne!" nebo "Jsi skaut - nebo ne?!"

Tvá reakce musí být uvážlivá, přátelská, nevtíravá. Netrestáš, ale pomáháš.

Máš důvěru dětí. Nebo - máš ji skutečně? Dovedeš svým dětem v oddíle porozumět? Možná, že dokážeš víc, než jejich rodiče. Mnohdy mají k Tobě blíž, než k nim - jsi jeden z nich, jejich starší přítel. Při tichých chvilkách po hře, u ohně, v intimitě stanu se od nich dozvíš, co je trápí nebo v čem tápají. Dovedeš jim pomoci?

Nejprve je pozorně, ale laskavě vyslechni, teprve pak jednej. Dodej jim sebevědomí. Vysvětlí jim, že respekt mezi svými kamarády nebo spolužáky nezískají tím, že budou napodobovat, ale naopak tím, že budou jednat samostatně a nezávisle, že sami budou určovat, co je hodno obdivu a co ne. Naveď je k pozitivním příkladům, podchyť jejich zájmy.

Sám zjistíš, že nejlépe a nejúčinněji vyřešíš situaci tehdy, když o problému drog budeš vědět co nejvíce. Mnohé o tom se dočteš ve sborníku "Skautský seminář o výchově mládeže a formace vůdců" (vydala Ekumenická lesní škola, 1992, informace v SÍCU), nebo si můžeš na adrese *Maxdorf, p.o. box. 78, Pošta 411, Praha 4, 142 00*, objednat publikaci **"Drogová závislost. Může být ohroženo i vaše dítě?"** - dozvíš se, jak postupovat při prevenci i v případech, když už k věci došlo. Potřebuješ-li další radu, telefonuj na číslo **02/265730** do střediska **"DROP IN"**.

Vladimír Kopřiva - Vik

- br. MUDr Julius Müller

Pod Rapidem 20, 100 00 Praha 10

pro Prahu a středoevropský kraj

- br. Ladislav Šim

Větrná 17, 795 01 Rýmařov

pro jihomoravský a severomoravský region.

V případě potřeby se obraťte na tyto bratry.

Děkují

MUDr. Julius Müller - Akela

PŘECHOD BRD

11. 2. 1995

Trasy přechodu jsou stejně jako minulý rok a opět se budou protínat na Kytnské louce. Zde také bude zajištěno zhruba od 11 do 14 hodin občerstvení (teplý čaj) a zde budou i vyhodnoceny soutěže. Jako každý rok, tak i letos každý dostane pamětní lístek a může zde odvezdát do soutěže ten svůj.

Vedle soutěže pamětních lístků se připravují i soutěže pokřiků (potkávání, nebo jiné), pohybové disciplíny pro skauty a skautky a další. Nová bude soutěž o postavu Fabiána - pána Brd. Vyhodnocení soutěží bude později zveřejněno v časopisech Skaut-Junák nebo Skauting. Svůj program budou mít vlčata a světlušky.

Základní pokyny pro účastníky a program bude předán všem pražským ORU na zasedání pražské rady Junáka 2. ledna 1995. Svojskova oblast, pro kterou je Zimní přechod Brd tradiční akcí, zve bratřičky a sstříčky i ze vzdálenějších míst.

NAŠE ROVY

Člověk hoden k následování bratrství

JUNÁK HLÁŠÍ - Věstník Ústřední rady Junáka - svazu skautů a skautek České republiky.

Pravidelná příloha měsíčníku Skauting.

Vydává SIC - skautské informační centrum

Za redakci zpráv odpovídá Václav Nosek, tel. 24102248

Texty věstníku neprocházejí jazykovou úpravou

Znal jsem člověka který byl příkladem bratrství. Celý svůj život od r. 1968 vedl junácky, v místě i v okresních funkcích. Všechny svůj čas věnoval dětem, mládeži i třetímu kmeni Junáka, jak na schůzkách, soutěžích a táborech. Vše dělal na sto procent až do konce svého života. Proto byl milován sestrami a bratry v Junáku a nebude zapomenut.

Nastaly i takové dny když jiní kterým byl nepohodlný posílali otravné anonymní dopisy. To jej nemohlo odradit ani svest ze skautské stezky.

Plný sil, odpovědné a s chutí vedl letní tábor v Újezdě u Rosic až do 5. srpna 1994. Nikdo z nás si ani nepomyslel, že nás tak brzo opustí. Jeho srdce přestalo náhle, 28. srpna 1994, bit.

S bratrem Aklou - Václavem Vincencem z Újezdu u Brna jsme se naposledy rozloučili v brněnském krematoriu. Rada sester a bratrů od vícat až po dospělé stáli u jeho rakve a se slzami v očích děkovali za lásku a bratrství, kterou rozdíval a učil jako Akela z knih džunglí.

Kdož jste jej znali neb jste sestrami a bratry, postojte minutou v tichu - neboť to byl opravdový bratr, jeden z nás. Znal jsem jej a mohu to potvrdit. Čest jeho památce!

Jan Richter

ORU v Jindřichově Hradci, středisko Jindřichův Hradec a všichni skauti a skautky se se zámutem rozloučili s dlouholetým činovníkem, obětavým, čestným a statečným člověkem, bratrem Rudolfem Regentkem, který zemřel 13. 10. 1994 po dlouhé těžké nemoci ve věku 77 let. Jeho dílo tu však zůstává jako trvalá a nezměnitelná památka.

Ing. Ivan Rokos, předseda ORU

5/94

Z ústředí

Všichni členové Ústřední rady a všech tří náčelnictev srdečně děkují za vánoční gratulace a novoroční přání, která berou nejen jako přání jednotlivým osobám, ale jako přání šťastné budoucnosti celému hnutí, které dnes tyto orgány reprezentují. Do konce volebního období se budou všichni snažit aby odvedli práci co nejlépeji.

Z prosincového zasedání NDK

NDK projednálo program setkání se zpravodajskými okruhy, obvodů a oblastí, na kterém je nutno věnovat pozornost především přípravě řádného osmého sněmu a oslavám 80. výročí vzniku divého skautingu u nás. NDK považuje za důležité v diskusi se zpravodajskými určit stěžejní úkoly pro budoucí nový výchovný odbor Ústřední rady. Je nutno vzrůstající pasivitu a hledat mladé činovníce do střediskových, okresních, oblastních i ústředních funkcí. NDK si uvědomuje odpovědnost za existenci a práci divého kmene a partnerskou spolupráci s chlapčeským kmenem na všech organizačních úrovních. NDK upozornuje, že rok 1995 není pouze rokem 80 let od vzniku divého skautingu ale i 100. výročí narození sestry Vlasty Koseové.

NDK schválilo, aby návrh na novou cestičku světlušek (nováčková zk., 1. a 2. hvězda) byla předložena k připomínkám zpravodajek na setkání plánovaném na 8. leden 1995. NDK pracuje na zprávě do WAGGGS, která je jednou z podmínek pro přiznání plného členství Junáka v této světové organizaci. NDK hledá talentované a mladé vůdkyně pro práci v ediční radě.

Ze společné části zasedání NDK a NChK
Obě náčelnictva projednávala přípravu účasti Junáka na světovém jamboree a svůj podíl na programové náplni řádného VIII. sněmu v Brně. NDK s NChK schválila přepracovaný statut lesních škol a lesních kursů. Zpravodajka pro rangery informovala o přípravě zimního srazu rovetu a rangers Ortel 95 v Jižních horách (únor 1995).

Na závěr členové náčelnictv diskutovali s místostarostou pro tisk br. J. Zajícem o situaci v Junácké edici a redakčních obou skautských časopisů, vě. činnosti ediční rady.

Z 24. zasedání NChK vybíráme:

NChK jmenovalo své zástupce do komisi zabývajících se přípravou VIII. sněmu:

Komise pro přípravu volebního řádu br. To-máš Řehák

Sněmovní komise br. Svatopluk Krajčí

Kandidátní komise br. František Smajdl

Programová komise br. Pavel Ženaty

Br. Fr. Hájek přednesl krátký přehled usku-tečných vůdcovských zkoušek. Uvedl, že mezi absolventy vůdcovských zkoušek za tento rok je více vůdců oddílů, jejich zástupců a vůdců rovet než v roce 1993. Také průměrný věk absolventů se snížil.

Zástupcem NChK v zahraniční radě byl určen br. Vanke, br. Fr. Hájek pozve na zasedání zahraniční rady (20.1.1995) br. Šifinu z Plzně.

Br. Smajdl informoval o tom, že ve Finančním zpravodaji (věstník ministerstva financí) číslo 10/94 vyšel "Pokyn k jinému po-stupu při vymezení právní osoby - orga-nizační jednotky občanského sdružení pro danové účely".

Z jednání komise pro přípravu volebního řádu pro VIII. sněm vyjma:

- Funkce členů ÚR, vyplývající z nových stanov, starosta, místopředseda, náčelníci (-co), místopředsedáři (-ce), budou voleny delegáty sněmu jmenovitě. Ostatní kandidáti budou voleni ne jmenovitě na některou funkci, ale obecně do ÚR.
- Každý kandidát bude prezentovat svoje předpoklady pro výkon funkce.
- Pro DK a ChK budou samostatně kandidáti, z každé bude vybrán stejný počet osob.
- Všichni delegáti (muži i ženy) budou voliti z obou kandidátek bez rozdílu.
- Komise schválila nutnost skutečné kvalifikace kandidátů: minimálně včtovskou zkušku. Dále bude požadavek na doložení předchozí praxe a občanské bezúhonnosti.
- Komise konstatovala dosavadní platnost stávajícího volebního řádu pro středníka, OFJ a MRJ.

Zpráva z jednání náčelnictva kmene OS

9. 11. 94 a 7. 12. 94

Připrava 2. sněmu kmene OS:

1. Byl projednán návrh nové vnitřní struktury náčelnictva s vymezením funkcí náčelníka jednotlivých členů. Do náčelnictva by měli být navrhováni kandidáti přímo na funkce podle těchto náplní a dále pak zástupci regionů. Návrh bude předložen do předemné diskuse OS.
2. Byl projednán a schválen návrh přísušných komisí a pracovních skupin pro práci před sněmem OS:

- sněmovní komise - ved. br. místopředseda Ivo Slaviček
- skupina pro programovou náplň sněmu - ved. br. náčelník Vladimír Koptíva
- kandidátní komise - přípravou pověřen br. Luboš Pavlín
- komise pro novelizaci Řádu OS - ved. br. Vratislav Řehák
- 3. náčelnictvo kmene se zabývalo postavením kmene po mimořádném VII. sněmu Ju-

naka a přijetí nových stanov. Nové stanov poskytl kmen větší autonomii, avšak nepopouštěl kmen OS ani jeho příslušnost k Junáku.

4. Byl schválen časový plán přípravy sněmu OS tak, aby proběhl přibližně 1 měsíc před řádným VIII. sněmem Junáka. Z časového plánu vyplývá:

7. 1. 95 - pracovní poradě oblastních zpravodajů OS a 1. schůze kandidátní komise OS
11. 1. 95 - 3. schůze sněmovní komise OS a schůze náčelnictva OS
13. 1. 95 - rozesílání metodického dopisu všem okresním a oblastním zpravodajům OS
- únor 95 - materiály pro okresní a oblastní sněmy (shromáždění) OS, pravidla pro delegování a volbu členů OS
- březen 95 - shromáždění výsledků okresních sněmů, rozesílání materiálů pro 2. sněm kmene OS
- duben 95 - 2. sněm kmene OS

5. Evropská konference IFOSAG 25. - 28. května 1995 v Brandýse n.L. za účasti cca 80 delegátů z členských zemí. Pro organizační účely s konference spojené je vyhrazen pracovní tým, náčelnictvo uvítá další spolupracovníky z řad OS, zejména pro přivítání a doprovod hostů, organizační práci atd. Přihlášky se nejlépe písemně na adresu náčelnictva OS na ústředí Junáka.

Vladimír Koptíva

Důležité sdělení pro všechny kluby OS!

Ve všech klubech OS je nutno do 15. února uspořádat výroční schůzi klubu (viz řád OS). Na této schůzi členové klubu OS mimo jiné zvolí vedoucího klubu a jeho zástupce, aby tak podle vnitřních řádů Junáka byl klub OS a kmen OS zastupován ve střediskových radách a zejména na střediskových a okresních sněmech Junáka i sněmech OS. O výroční schůzi každý klub zašle stručnou zprávu svému okresnímu zpravodaji OS do 28. 2. 1995.

V. Koptíva

Junák hlásí č. 5

KRUH PRAŽSKÉ LESNÍ ŠKOLY

se sešel v předvánočním čase 20. 12. 1994, aby si ujasnil svoje úkoly v příštím roce.

Vedle přímé pomoci příštím běhu PLŠ v roce 1995 jde o tyto další úkoly:

- vypracovat vhodné adepty Lesních kursů a Lesních škol a být jejich garanti
- podporovat a pomáhat po všech stránkách při pořádání Lesních kursů
- podílet se aktivně na čekatelských a vůdcovských kurzech a následných zkouškách Svojskovy oblasti

- v případě zájmu výchovných odborů náčelnictva pomoci při vypracovávání nových stazek

Na úterý 31. ledna 1995 svolává Kruh PLŠ všechny absolventy PLŠ 1969, 1970, 1982, kteří mohou a chtějí aktivně pomáhat při své "materské" lesní škole a tím celému kruhu. Kruh se seznámí se statutem LS a vybere ze svých aktivních členů radce. Dále bude blíže specifikovat svoji náplň.

Absolventi z let 1969 a 1970, neznáme většinu vaše nynější adresy, považujte tedy tyto řádky za pozvánku.

Sjedeme se ve velké zasedací síni na 3. patře v budově ústředí Junáka. Naše jednání začne v 16.30 hod.

Za Kruh PLŠ Kennedy a Windy

Ze zahraniční rady

Přicházejí žádosti skupin zahraničních skautů s prosbou o kontakt se skauty našimi a o pomoc při návštěvě naší země. Pomoc takové skupině je zatím pro nás nepřístupnější možnost k navázání přátelství se skauty z jiných zemí.

Proto budeme-li mít zájem o setkání s některou ze skupin napíše prosbu na adresu ústředí k rukám sestry Končické, tajemnice Zahraniční rady. Zatím došlo tyto prosby:

- skupina polských harcerů z okolí Wrocławu hledá kontakt nejprve pro dopisování, později pro společné akce na obou stranách hranic. Komunikace možná i v anglickém jazyce.

Junák hlásí č. 5

- skupina harcerů z Varšavy, šestnáct šestnácti a zajímavých lidí ve věku 17 až 21 let, chce uskutečnit o prázdninách okružní cestu Evropou se zastávkou u nás, zejména v Praze. Jde jim o levné ubytování a výměnu zkušeností.

- skupina katolických skautů z Itálie (AGES-CI) by chtěla kontakt se skupinou skautů našich. Chtějí navázat kontakt v dopisování, v této povaze skauty do své vlasti a eventuálně příští rok navštívit naši zem. Jde o skupinu chlapců a děvčat ve věku 17 - 22 let.

- skupina Venture Scouts (Roveri a Rangers) z Belgie plánuje návštěvu naší republiky v termínu 15. - 31. července 1995. První týden by chtěli věnovat prospěšné práci, druhý týden setkání se skupinou skautů z okolí Prahy.

- z tureckého ministerstva pro národní výchovu, z odboru pro mimoskolní tělesnou výchovu, sport a skauting přišla následující prosba: Asi čtyřicetletá skupina skautů a skautek by se ráda zúčastnila náctého našeho skautského tábora v roce 1995.

- německí skauti z Berlína hledají u nás tábořiště pro příští léto. Chtějí by přijeli se skupinou 32 dětí a 18 dospělých 25. července a odjíždět 11. srpna 1995. Jde jim o tábořiště našeho typu s plnou vodou v blízkosti. Byli by rádi kdyby se mohli setkat s našimi skauty, popř. tábořit v jejich blízkosti (není podmínkou).

Z Historické komise

Ve Skautingu č. 2-3/94 na str. 38 síce vyšla výzva HK ohledně regionalistiky. Bohužel však vypadal titulak a tak játe ji asi většinou přehlídli. Proto informací opakujeme:

V historické komisi ÚRJ byl pověřen archivní a historickou pomocí v jednotlivých regionech tito její členové:

- br. Vratislav Hanžik
- komenský 255, 500 02 Hradec Králové pro východočeský a severočeský region
- br. Zdeněk Kovarik
- Na výhlice 43, 370 09 Č. Budějovice pro jihočeský a západočeský region

Co je nebezpečnější?
oheň, voda, plyn, elektrina, nevhodné cho-
vání .....

Máš právo vzdělávat se

Jsi zručná?

Pokud ano - pokus se být ještě šikovnější
Pokud ne - nenecháš pravdu. Jen zkus činnost,
která ti nejde několikrát za sebou a budeš
překvapená, co dokážeš.

Stačí si říct: "Chci se naučit ....."
Porad' malým světluškám, jak se chovat v
přírodě při bouřce. ....

Máš právo být občanem své vlasti a máš
právo stát se občanem kterékoli jiné
země

(+ obrázek)

Kdo ti správně odpoví na otázky:

Jaký je rozdíl mezi plavcem a neplavcem?

.....

Jak se zachováš při pádu do hluboké vody?

.....

Jak pomoci, když se někdo topí? .....

Máš právo mít svůj domov

Dokážeš i doma mezi svými nejbližšími do-
držovat pět vět zákona?

(tabulka)

Máš právo na svůj majetek

Najdi rozdíl mezi vybavením na jednodenní
výpravu

letní .....

podzimní .....

zimní .....

jarní .....

Máš právo mít to, co potřebuješ k životu

Nakreslete mapku okolí klubovny. ....
Vyznač směr a vzdálenost bydliště od klub-
bovny všech světlušek v šestce. ....

Vylušť (šifry)

Máš právo svobodně si vybrat, čím
chceš být, máš právo na to, aby ti za
práci zaplatili

Ukaž jak umíš ošetřit:

odřené koleno

otlačenou patu

malé řznutí nožem

krvácení z nosu

třísku v prstě (v dlaně)

puchýř na patě

Zákon platí pro všechny stejně

Při splnění jednotlivých bodů vystřihnej a do
sítě nalep jednotlivé čtverečky.

(síť na IIII)

Zpracovala

Dagmar Špačillová

Koliště 17

602 00 Brno

Vyšlo jako příloha Junáka hlási č. 5. leden 1995

CESTIČKA SVĚTLUŠEK

Milé sestry!

Náhlivostu divného kmene byla nedávno předána nová verze cestičky světlušek. A protože
jsme měli v minulosti možnost se vyjádřit i ke změnám n. stezek skautek, skautů a včel, a
domníváme se, že i nyní je na místě zeptat se především vás, vedoucích světlušek, co říkáte
novému pojetí.

Průvodní text k Cestičce najdete v tomto čísle Skautingu na straně 7.

Na vaše názory čekáme do 10. února 1995 na adrese:

NDK, Ústředí Junáka, Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1.

Zasilku označte viditelně "Cestička světlušek".

NOVÁČKOVSKÁ ZKOUŠKA

Vítej děvčátko mezi námi

(úvodní slovo o světluškách)

Odsnak světlušek:

(popis, výklad + obrázek)

Světluška se snaží mít jen samé dobré vlast-
nosti.

Světluška je:

Privětivá - nemračí se, když ji někdo o něco
prosí, není mrzutá a neřuká, když přišel nebo
je zima, ovládne se. (Co to znamená? .....

Ochotná - .....

Přesná - své věci si dává na místo k tomu
určené

Plná - nelenoš, nepoučuje se, ale veselě
splní své povinnosti do školy a pomůže
mamince.

Poslušná - .....

Snášenlivá - nejdříve vyslechne své kama-
rády a když s nimi nesuslouchá, klidně jim
vysvětlí proč, nehádá se, nekřičí, neuzívá
hrubých slov.

Pomáhá jiným - jak pomáháš ty?

Namaluji .....

Dokážeš se chovat jako světluška?

Jestli ano - vybarvím světlo hnědou. Neda-
řilo se mi to - vybarvím černě.

(+ tabulka)

Všechny dobré vlastnosti, jaké má mít svět-
luška, má i jedna nanašlapná, ale milá rost-
linka. Kolik dobrých vlastností má světluška
mít? Spočítej! .....

A toto číslo má dokonce naše rostlinka ve
jméně. Jmenuje se Sedmikráská chudobka.

Je:

Ochotná

Přesná

Plná

Snášenlivá

Poslušná

Privětivá

Pomáhá jiným

Jak? .....

Najdi sedmikrášku chudobku, dobře si ji
prohlédni a vybarvi tento obrázek.

(+ obrázek)

Zákon světlušek
Světlušky se domluví na svém zákonu, podle kterého se řídí.

1. věta zákona: Světluška vždy mluví pravdu.
Co si o této větě myslíš ty, světluško? Co je to pravdomluvnost? Je lepší lhát nebo mluvit pravdu? Už jsi někomu zalhala? Jesti ano, měla jsi šité svědomí?

Pravdomluvnost ti bude přínosnat palec pravé ruky, který je silný a bez něhož se dá těžko pracovat.
Znáš přítelov našich babiček? Lež má ..... nohy.
Lež daleko .....
Pravda ..... jako olej na vodě.

2. věta zákona: Světluška je poslušná
Víš, co je to poslušnost? Je hezké, když světluška odmítává? Kdo má poslouchat? doma .....
ve škole .....
v odděle .....

Jak vysvětlíš mamince, že koš se smetím vyneš hrad, jen co dopíšeš úkol? Jak řekneš rádkyni, že nemůžeš hrát novou hru, protože tě bolí noha? Tak jako svalobranší bouřci (světlušky) podlejí v lese nčným íesem a svými světlýky zdobí keře a trávy, tak i hečička světluška chce svým světlým, rozdával dobrou náladu a pomoci tam, kde je potřeba.

Velmi dobře se to daří světlušce, která zachovává:

Příkaz, heslo, zákony
Jenomže nestačí naučit se příkaz z paměti. Musíš na příkaz často myslet. Nejlepe hned ráno, když vstáváš. Utníš si, že budeš hodnější, přisáhneš a plihějši, uděleáš několik cviků pro radost, usměješ se a své světlýko začne svítit na všechny kolem tebe. Všimla sis, že když se usmíváš, je všechno kolem tebe veselé a hezké? A když se mračíš, všechny věci jsou smutné a uplakané, jako by? A co večer? Každý když jde spát, měl by popemýšlet nad tím, jaký den prožil a co hezkého, ale i špatného udělal.

Vždy, když se ti celý den podaří dodržet příkaz světlušek, můžeš si na první provázek přimálovat korálek.

Když se ti to podaří jen z pokoviny dne, přimáluj si korálek na druhou šňůtku. A když budeš mít celý den špatný, namáluj si korálek na třetí šňůtku. Proto právě první provázek by měl být plný korálků.
pěkný den normální den špatný den (+ obrázek)

Již mnoho let užívají lidé jeden zvyk. Když se potkali, podívali se navzájem do očí (obrazek) a pozdravili se, někdy si podávali ruce (obrazek) a pevně stisknou.

Světlušky mají svůj pozdrav:

ukazováček a prostředníček pravé ruky jsou zvláště do v, silnější palec tiskne ostatní slabší prsty. Ukazováček a prostředníček naznačují dvě následující ouška (obrázek), palec ukazuje, jak chránit slabšího. Abyste se lépe naučili tento pozdrav, přecházejte si tuto básničku:

Světluška, když jím zdraví, palec sčepší prsty chrání.

Ukazovk, prostředníček následují jak zářiček

Přihymnách se zdraví tak dlouho, dokud se zpíva nebo hraje hudba.

Pozdrav je dvojitý: připsí pod obrázek, který je malý a který je velký pozdrav.

(+ obrázek)

Dopln slova, starší, mladší

.....podává ruku dříve než.....

Příkaz světlušek vyhlásí v této knížce: (+ knížka)

Heslo: Pamatuji

Tímto heslem se světluška stále řídí. Nesmí zapomenout na své povinnosti dona, na úkoly do školy, ani na to, co někomu slíbila. Tak co světluško, zapomenáš stále více nebo jsi stále sčikovníjší?

Pozorný sama sebe a zapis si, co jsi který den dělala. Můžeš si k tomu fořit malý zápisníček a vše si do něj zapisovat. (+ vzor zápisníčku)

Tvůj poklad .....
(volné místo na psaní a obrázky)

Je pozdní večer. Světluška si otevřela okno. "Co asi dělá syčorka a její kamarád? Na tmavém nebi svítí první hvězdy. A tamhle, ta na mě zamávala? Zabíkalá? Jak se jmenuje hvězdo? Z kterého jsi souhvězdí? Pošli, prosím, pozdrav mým přátelům."

DRUHÁ HVězDA

Máš právo cestovat, kam chceš, a máš právo se kdykoliv vrátit

Rozhodla ses, k cestě za druhou hvězdou. Ale za kterou? Vidíš ji na obloze? Dokážeš najít její jméno na hvězdné mapě? ..... Cesta za ..... je dlouhá a vyžaduje mnoho trpělivosti a samostatnosti. Budeš-li potřebovat, poradím ti.
Vydáme oddíl:

Nakresli, co zajímavého jsi už se světluškami ze šestky prožila. ....

Každý má právo svobodně myslet, věřit v Boha anebo nevěřit

Napiš jména světlušek v šestce a jejich dobré vlastnosti
(volno na psaní)

Máš právo sdružovat se s jinými, anebo zůstat sám

(obrázek světlušky a kroje)
Podle předkreslené předlohy namaluj všechny odznaky tam, kam patří. Nezapomeň je správně vybavit.

Máš právo na odpočinek a zotavení

Ke každému ze silbových odznaků přikresli toho, komu odznak patří (věc, světluška, skautka, skaut)
(obrázky odznaků)

Všichni se rodíme svobodní a rovní, i když jsem různí

Zapiš světlušky v šestce podle velikosti: Podle barvy (světlosti) očí: ..... Podle délky vlasů: ..... Podle šířky diáře: ..... Nakresli jejich obličej (dobře si prohlédni tvář) .....

Máš právo na život a svobodu, nikdo nemá právo ti ubližovat

Pokus se pozorovat, jak roste a silí tvé tělo, jak jsou svaly stále pevnější, pohyby obratnější. Sešlav si tabulku a pravidelně si do ní zapisuj své pozorování.

Každý člověk je členem společnosti a proto má právo, aby ho společnost, ve které žije, chránila
Co dokážeš zjistit o symbolech našeho státu? .....
Víš, kdo se skrývá pod iniciálami B. P. a A. B. S.? .....

Každý má právo zúčastňovat se na vládě své země.

(+ báseň J. Seifert - Vlnka republiky)
Znáš dobře naši vládu? Víš, jak se k ní chová? Vybarvi správně všechny 3 obrázky. (obrázky vlády)

Máš právo říci svůj názor

Chceš-li být kamarádkou zvířat a rostlin, musíš je pečlivě pozorovat a zkontrolovat. Dobře se kolem sebe rozhlédni, vyber si z přírody, co tě nejvíce a proved pozorování se zápisem. Svůj návrh prohlově s velkou světluškou. ....
Do kroužků zakresli správné značky. (mapka s názyr značek)
Vytvoř si samí pravidla bezpečnosti pro rozlévání ohně v přírodě.
Kam zakresli značky: (značky) (mapka na zakreslení)

Tvé svoboda nemůže omezovat svobodu jiných

ušáci mají nemocné oči a smek u plotu má na běhu hojící se srn. "To jsou mi pacienti" řekl klidným hlasem babička. "Přistupuji na zahrádce léčivé bylinky, varím z nich čaj, dělám obklady a příkladům je na nemocná místa. Pomůžeš mi?" Světluška přikývla.

Najednou ošetrily Zvědavému vrabčákovi oděné koleno. Obvázaly ježkoví zlomenou zadní končetinu. Veveře vyčistily Rozhazlou úpaku. Králíkům Vypalchli nemocné oči. Užovce vytáhly tři tlásky.

Dokázala bys to také? Vyzkoušej si to. Napíš, jaké poranění umíš ošetrit: ..... A najednou to Světlušku napadlo. Už ví, co je největším pokladem.

Největším pokladem je ..... Víš, co ji napadlo, na co přišla? Pokud si nejsi úplně jistá, znovu si přeči, co Světluška s babičkou dělaly.

Světluška se s babičkou rozloučila. Vrace-la se s dobrou náladou a najednou zjistila, že stromy kolem zhoustly, pěšinka je čím dál užší a krajina nepoznává. Dostala strach: "Zabloudila jsem! Co teď?"

1. Mám se vrátit? Ale za mnou je křížovatka tří pěšinek. Po které se mám vydat? 2. Co kdybych vyběhla na nejvyšší kopec a rozhledla se?

3. Najdu v lese potůček a vydám se po jeho toku.

4. Budu křičet a někdo mě uslyší.

5. Sednu si a počkám, až mě někdo najde. Poradte se, jak byste se měli v takové situaci zachovat vy.

Zatímco Světluška přemýšlela, jak se nejlépe zachovat, mihla se na kameni ještěrka. (šifra)

Zahřej si na zájce a označ pochodovalými známkami Světlušce cestu.

(+ obrázek)

"Tak co," přivítal Světlušku zájce, "nezatočila se ti z toho bloudění hlava?" Světluška byla ráda, že zájce našla. "Kdepak, jsem v pořádku."

"To hned zjistíme." A začal Světlušku zkoušet.

Řekl adresu klubovny .....

Jméno tvé velké světlušky .....

Znáš jméno vůdkyně? .....

Kde sídlí lékařská pomoc? .....

Zájce spokojeně zadupal, ale pak se zadíval na Světlušku pozorněji. "Ty vypadáš. Vlasý máš rozčudlané, za nehy smutek a tady ti dokonce chýlí knoflík! Světluška se začala upravovat. Ale co s knoflíkem? Byl ten tam.

"Kdyby se tady mihla ještěrka, jistě by mi poradila."

Můžeš poradit ty: .....

Víš, jak se přisívá knoflík s dvěma dírkami (obrázek)

a se čtyřmi dírkami (obrázek)?

Zájce byl se Světluškou spokojený. Seděl vedle sebe a rozhliželi se po krajině. Viděli: (obrázek)

Nakresli toto místo.

"Jsme na správném místě" zastihl zájce ušma. "Když odpovíš správně na mé otázky, objevíš poklad."

Proč je duha barevná?

Řekni, co užitečného můžeš udělat pro své oblíbené místo v lese.

Rozhodni, zda mi nepřátelé jsou pro tvůj život užiteční.

O čem cvrčíka vrabec svým mláďatům?

Dovedeš vyjmenovat 20 živých přírodnin ve svém okolí?

A který strom je v lese nejkrásnější?"

"Poklad, který jsi objevil, není jen tvůj. Je nás všech. Je to ....." řekla Světluška.

Na kameni se objevila ještěrka: "Našlas sykorčin poklad, odhalilas poklad zájce. A svůj poklad nám Světluško neukážeš?"

Světluška se smutně usmála: "Nemám žádný poklad. Jsem unavená. mám hlad, sluníčko zapadá, nejráději bych .....", a v tom jí to napadlo:

"Poklad! Mám poklad! Hádej, kam pospíchám!"

Hádej, za kým utíkám!"

Naposledy zamávala k lesu, kde se mihl zájce, pod kamenem zaběhla ještěrka a nad hlavou ji přeletěla sykorka. "Děkuji za hezký den!"

Světluščin poklad .....

Druhou větu zákona nám připomíná ukázo-váček právě rýli, jímz maminka zpravodla hrozi, nechoeš-li, psolechout. Ukazovač-kam také můžeme ukázat směr někomu, kdo zabloudil, protože neuposlechl dobré rady. Co si myslíš o světlušce, která nepo-slouchá? Možná, že jde po špatné cestě a my ji ukazovačkem ukážeme směr.

(+ obrázek)

3. věta zákona: Světluška pomáhá jiným (+ přibíh o skřítkovi)

Poznáš z obrázku, který prst a proč ti bude připomínat 3 větu zákona?

(+ obrázek)

Mám už .... roků a doma mi byly svěřeny tyto práce: .....

Za jejich splnění si do políčka namaluj kytičku.

(+ tabulka)

4. věta zákona: Světluška je veselá a statečná

Když od někoho dostaneš na prsteníček hezký prstýnek, jistě ti udělá radost a jsi obdařená i ty. A nemusí to být drahým dárkem. Stačí, když někomu s úsměvem pomůžeš třeba jen podržet dveře, když za-pívuš při práci pěknou písničku.

Statečný je princ, který zachrání princeznu před drakem. Statečný je ten, kdo pomáhá jiným lidem v nebezpečí. Statečná je i ty, když nebrečíš před očkováním, když otvíráš pořádně pusku u zubáře. A statečná je i do-konce i tehdy, přiznáš-li se ke špatné znám-pě.

Škrtni obrázek, na kterém se světluška ne-chová správně.

(+ obrázek)

5. věta zákona: Světluška je čistotná

Světluška je nejen čistotná, ale i líná, neod-šenlivá a otužilá. Proto se ráno umývá slad-kou, studenou, mořskou vodou. Nezapome-ne si dvakrát denně vyčistit knoflíky, borbo-ny, zby. Na vlas, používá cedník, kloubek, hrábek. Nejen doma, ale i na táboře se světluška před jídlem smyje, umyje, zatančí indiánský tanec. Ani po použití zachodu ne-zapome zakrnat, udělat stojku, umýt se.

Dbá, aby její obličej byl stále stále puntikova-né, čisté, ozdobeno kyticami. Nehty má nalakované, okousané, čisté a ostrhané. Nikdy si nezapomene vzít čokoládu, kapes-ník, panenku. Nejlepší se jí spí se spinavým, obutým, umytým nohama. V přírodě za-hrabává plechovky, skáče s veverkami, za-chovává čistotu. Když jí někdo rozčilí, jde žalovat, vynadá mu a přitom užije všechny nadávky, které zná, vysvětlí mu, v čem se mylí.

(+ tabulka na plnění zákonů)

Co je správné? Spoj obrázky k větám: (+ různé obrázky na výběr)

Každý den si česá: .....

Každé ráno a večer si čistím: .....

Před každým jídlem si umývám: .....

Plano si alespoň 5 minut: .....

Když mám rýmu, smrkám do: .....

Organizace oddílů (roje)

Oddíl roje) č .....

Název .....

Moje šestka má .....

Světluška v naší šestce: .....

(+ tabulka)

Slib

Milá světluško,

jestliže splníš všechny podmínky nováčkov-ské zkoušky a líbí se ti mezi námi, můžeš složit do rukou vůdkyně oddíl (roje) slib. Slib světlušek se skládá ze dvou vět, a proto má světluška při pozdravu napnuté dva prsty.

Požádej některou starší sestřičku o znění slibu a krásně, bez chyb si ho opíš.

PRVNÍ HVĚZDA

Světlušky v šestce:

Jednou v sobotu, zrovna když se Světluška probouzela, uslyšela: "Tuk, tuk." Otevřela oči, ale nikde nikdo. Zavržela oči a zase: "Tuk, tuk." Rychle otevřela oči, ale nikoho

IV. ROZHODNUTÍ.

28. Smírčí rada rozhoduje, na základě zjištěného stavu sporu po vyslechnutí všech přítomných účastníků jednání, svědků a prosludování dostupných materiálů, tajným hlasováním.

29. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy, který hlasuje poslední. Zdržet se hlasování je nepřipustné.

30. Rozhodnutí smírčí rady vyhlásí její předseda před všemi přítomnými účastníky sporu a členy smírčí rady a zdůvodní je.

31. O rozhodnutí SR rady se provede zápis, který všichni členové SR podepíší. Zápis obdrží členové SR, účastníci sporu a PÚR. Nepřítomným účastníkům sporu bude rozhodnutí SR písemně oznámeno průkazným způsobem do čtrnácti dnů.

32. Rozhodnutí ve věci sporu je konečné a není proti němu opravných prostředků. Obsahem rozhodnutí není vyslovení trestu, protože to SR nepřísluší.

33. Pokud by se účastník sporu nechtěl smířit s rozhodnutím SR, musí se obrátit na příslušný soud.

V. MIMOŘÁDNÁ REVIZE

34. Jestliže po konečném rozhodnutí výjedu najevo další okolnosti, týkající se sporu, a mohly by účastníkům sporu přivodit pro ně příznivější rozhodnutí, pak mohou být dány podněty ÚRJ k mimořádné revizi sporu. Na pokyn ÚRJ předseda smírčí rady zabezpečí revizi sporu.

VI. ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ

35. Jednací řád smírčí rady nabývá platnosti dnem schválení Ústřední radou Junáka.

Schváleno plénáním zasedáním ÚRJ dne: 17. prosince 1994

SBÍRKA SKAUTSKÝCH PŘEDPISŮ A ŘÁDŮ

Svazek číslo 35

JEDNACÍ ŘÁD SMÍRČÍ RADY JUNÁKA - SVAZU SKAUTŮ A SKAUTEK ČESKÉ REPUBLIKY

I. ÚČEL A ZÁSADY SMÍRČÍ RADY JUNÁKA

1. Smírčí rada Junáka (dále SR)

- řeší spory mezi členy a orgány Junáka - svazu skautů a skauetek České republiky (dále Junáka), hájí jejich práva, ale i dobré jméno celého svazu
- hledá optimální řešení konfliktů mezi členy a orgány tak, aby nedošlo k poškození poslání Junáka a žádné ze sponých stran nebyla spáchána křivda či omezena jejich základní práva
- zjišťuje skutečnosti důležité pro řešení sporu, na požádání ji při tom pomáhají všechny organizační složky i jednotliví členové Junáka
- neřeší případy, kdy byly porušeny stanovy, přestupky v ekonomické oblasti, ani případy nedisciplinovanosti členů Junáka

2. Hlavním úkolem smírčí rady je smířit účastníky sporu s odlišnými stanovisky nebo názory.

3. Smírčí rada projednává jen takové případy, které ji byly předány Ústřední radou Junáka, a u nichž je prokazatelně doloženo, že byly neúspěšně řešeny nižšími orgány Junáka.

4. Před rozhodnutím ÚR o předání případu smírčí radě posoudí předsednictvo ÚR, zda případ sporu je svým charakterem vhodný pro řešení smírčí radou, nebo jde-li o záležitost příslušnou pro revizní nebo disciplinační komisi.

Podkladem pro jednání SR jsou zápisy o projednání a vlastní stanovisko orgánu (střediskové rady, ORJ), který případ ÚRJ postoupil.

5. Zjistí-li předseda smírčí rady během předběžného jednání nebo v průběhu rozhodování, že předmětem sporu je záležitost, která svoji povahou SR nepřísluší, vrátí případ ÚRJ k řešení revizní nebo disciplinační komisi.

6. Okamžikem předání sporu Ústřední radou stává se SR ve všech skautských orgánech včetně ÚRJ nezávislou a postupuje vždy tak, aby zjistila skutečnost a spravedlivě rozhodla.

II. SLOŽENÍ SR, PRÁVA ÚČASTNÍKŮ

7. Smírčí radu tvoří:

a. stálí členové - předseda a další čtyři členové SR volení Sněmem. Členy smírčí rady svolává její předseda podle potřeby i mimo jednání

b. přizvaní členové - dva důvěrníci navrhovatele (členové Junáka)

- dva důvěrníci odpůrce (členové Junáka)

- v případě sporu některého orgánu dva důvěrníci určení nadřízenou organizační složkou

8. Účastníky jednání SR ve věci sporu je také navrhovatel (člen Junáka, zástupce orgánu), který podává návrh na řešení sporu, případně se odvolává proti rozhodnutí nižšího orgánu ve věci sporu, a odpůrce (člen Junáka, zástupce orgánu), proti němuž je veden spor.

9. Postavení navrhovatele a odpůrce je vzájemně rovné a na rozhodování SR se nezáčastňují.

10. Odmítne-li některý z účastníků sporu jmenovat do SR své dva důvěrníky z řad Junáka, určí ÚŘJ vhodné zástupce, nejlépe z řad členů Svojskova oddílu.

11. Je-li účastníkem sporu některý orgán Junáka, rozhodne nejbližší nadřízený orgán, kdo bude tento orgán (účastníka sporu) zastupovat a současně jmenuje i dva důvěrníky, kteří se stanou přizvanými členy SR (viz 7/b).

12. Účastníci sporu mají tato práva:

a. jmenovat dva své důvěrníky z řad členů Junáka

b. osobně se vyjádřit k věci sporu

c. nahlédnout do spisů, které má SR k dispozici pro řešení sporu a činit si z nich výpisky

d. navrhovat svědky, listiny a další důkazní materiály

e. zúčastnit se projednávání sporu v SR a vyjadřovat se k průběhu i obsahu jednání

f. vznášet námítky pro předpojatost SR

g. dát počínat k mimořádné revizi konečného rozhodnutí SR

III. JEDNÁNÍ SMÍRČÍ RADY

A. Pokus o smír

13. Předseda SR nejprve projedná (pokud možno osobně) přednětí sporu s jednotlivými účastníky a bude usilovat o to, aby se přednětí sporu vyjasnil a uklidnil natolik, že nebude nutno zaležlost smírčí radou řešit.

14. O předběžném jednání s účastníky sporu vyhotoví předseda SR zápis, ke kterému se účastníci vyjádří a zápis podepíší.

15. Nepodaří-li se docílit smíření účastníků sporu, stanoví předseda SR, jakmile bude mít dostatek podkladů, den, hodinu a místo jednání smírčí rady.

B. Jednání SR

16. Předseda SR je povinen nejméně 14 dnů předem písemně oznámit místo, den a hodinu jednání SR všem účastníkům sporu, a to příkazním způsobem

17. Stanovený termín jednání SR je pro všechny považován závazný

18. Místo jednání SR určí její předseda podle zásady nejmenších nákladů. Zpravidla to bude místo, odkud je nejvíce účastníků jednání, s přihlédnutím k dalším okolnostem (tělesné postižení, nemoc, věk účastníků apod.). Náklady vzniklé zjišťováním ve věci sporu a jednání SR (cestovné, administrativní výdaje apod.) nese za členy SR ÚŘJ, ostatní účastníci jednání si platí veškeré výlohy sami.

19. Nedostaví-li se k jednání některý ze členů SR, není tato skutečnost důvodem k odložení jednání, i kdyby svůj neúčast včas řádně oznámil.

20. Každý člen Junáka má právo zúčastnit se jednání SR, která projednává spor, týkající se jeho osoby.

21. Pokud se účastník sporu, který byl prokazatelným způsobem k jednání pozván, jednání neúčastní, ani se včas řádně neomluví, může SR rozhodovat i bez něho.

22. Všichni účastníci sporu mají právo být ve své záležitosti osobně SR vyslechnuti. SR může podle uvážení k jednání pozvat i další důležité osoby.

23. Jednání SR je neveřejné a zúčastnit se jej mohou jen účastníci sporu.

24. Předseda SR řídí jednání tak, aby splnilo i výchovný účel.

25. Jednání SR může být odročeno jen ze závažných důvodů, které musí být všem účastníkům včas sděleny.

26. Tomu, jehož se rozhodnutí SR týká, musí být umožněno vyjádřit se osobně ještě před vydáním rozhodnutí nejen ve věci samé, ale i k průběhu a výsledkům zjišťování a posuzování sporu.

27. Neobjeví-li se v průběhu jednání SR nové důležité okolnosti, které by mohly ovlivnit rozhodování, je SR povinná jednání ukončit vynesením rozhodnutí.

EVROPSKÉ HODNOTY DEMOKRACIE A VÝCHOVY PO ZKUŠENOSTECH S KOMUNISTICKOU TOTALITOU

Evropské hodnoty demokracie a výchovy po zkušenostech s komunistickou totalitou.

Pod tímto názvem uspořádala v září loňského roku téměř dvacítka demokratických organizací a institucí - mezi nimi i Junák - třídní konferenci pod záštitou pana předsedy poslanecké sněmovny a obou pánů ministrů "vztažných resortů" - kultury a školství. - Tímto příspěvkem chceme čtenáře našeho časopisu seznámit se závěry konference (prohlášením a usnesením), protože výsledky konferenčního jednání shmují a vyjadřuje nejpečlivěji a přitom poměrně stručně. - V navazujících číslech bychom rádi zveřejnili i další zásadní příspěvky, které na konferenci přednesli členi představitelé Junáka - bratr starosta Jiří Navrátil (kolektivní příspěvek) a bratr Karel Lešanovský, člen historické komise (předneseno bratrem Bozděchem).

Z dokumentu "Prohlášení a závěrečné usnesení účastníků konference"

Prohlášení především konstatuje, že "má-li být přechod z komunistického systému do fungující parlamentní demokracie úspěšný, musí ekonomickou transformaci provázet transformace duchovní, včetně obrody mravní... Marxistická ideologie, jež se po roce 1948 stala v našem státě ideologií panující, deformovala nejen vzdělanost a výchovu, které se ocitly v pozici služebníků totalitního režimu, ale současně byly zavrhovány hodnoty obecné humanity a pluralitní demokracie jako reakční přezítky. Takto usměrňované myšlení způsobilo, že ještě dnes podstatná část naší společnosti považuje zdůrazňování integrity mravního svědomí a odpovědnosti za nepraktickou a nereálnou iluzi, jež skutečnému životu spíše škodí a řádovému občanu se nevyplácí."

Účastníci konference hovořili o faktu, že "neodhalené a omlouvané zlo působí zla další" (jde o téži Ferdinanda Peroutky, jehož manželka se konference rovněž zúčastnila) a že takový stav - téměř pět let po listopadu 1989 - podlamuje

důvěru našich občanů v pevnost demokratického uspořádání České republiky. V deseti tématických okruzích věnovali účastníci konference pozornost všem třem základním oblastem výchovy - výchově rodinné, školní a mimoškolní. Zdůraznili, že nestačí jen ujasnit, co by se mělo napravovat, ale i nalézt řešení, jak to konkrétně udělat. K tomu bylo přijato dvanáctibodové usnesení, z něhož vyjímáme:

1: "Pokračovat ve vzájemných kontaktech mezi demokratickými organizacemi, které se podílely na přípravě konference" (tedy včetně ujasnění role Junáka při této spolupráci).

2: "Vytvořit pracovní sekce, jež se budou zabývat analýzami nezdravých společenských jevů, o kterých konference jednala..." (to například souvisí s prací historické komise Junáka, skupin zabývajících se ekologickou výchovou, otázkami výchovy duchovní a mravní ap.) Přitom je třeba neomezovat se na problémy již sledované (velká rozvodovost, konsumní hlediska, obraz násilí v masmédiích), ale věnovat se např. i rozboru konstatování typu "všichni jsme vinni... mám právo odpouštět za toho, komu se stala křivda? ...co je kolaborace a co snaha přežít?"

3: "Protože náprava a mravní obroda musí být postavena na principech hledání pravdy o sobě samých, je nezbytné, aby pravda o minulosti byla jasně řečena... Ve výchově nejmocněji působí příklad. Jestliže však mladý člověk vidí, že zlo se vyplácí a že ho o demokratických hodnotách poučují lidé, kteří aktivně prosazovali a podporovali komunistický totalitní režim, pak se výchova miji účinkem a mravní úpadek je nezadržitelný."

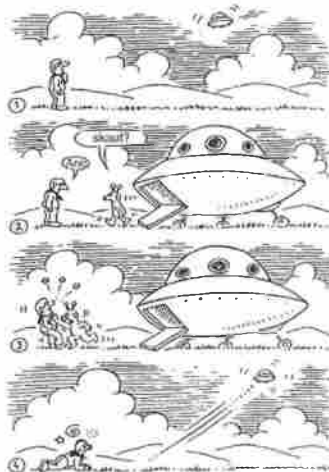
4: "...Klíčová úloha v etickém působení a duchovní transformaci připadá zejména budoucím učitelům /a ve své specifické sféře samozřejmě i výchovným pracovníkům Junáka - pozn. E.P./ ...je po-

těšitelné, že nynější úsilí Univerzity Karlovy podpořili prakticky všechny další univerzity ČR a že budou v tomto započatém celospolečenském úsilí i nadále aktivně a tvořivě spolupracovat."

7: Účastníci konference se dále rozhodli podporovat všechny demokratické organizace (zejména ty tradičně demokratické: Sokol, Junák, Orel, YMCA, YWCA ap.), včetně navrácení jejich spolkového majetku.

8: "Vzhledem k tomu, že v uplynulém čtyřicetiletí se rozšířil lhostejný až pohrdavý vztah k našemu /tedy komunistickému/ státu, je nyní nezbytné, aby i zde došlo k nápravě..." - To se v našem hnutí prakticky již děje /mám na mysli např. nedávnou akci břelavských skautů ve spolupráci s představiteli jejich regionu - pozn. E.P./

Eduard Pachmann

Ze zahraničního humoru

IVANČENA 1945 - 1995

Dnešním příspěvkem zahajujeme informační okénko o přípravách na jubilejní sraz na Ivančeně v dubnu 1995, kdy uplyne 50 let od zavraždění mladých pracovníků skupiny "Odboj slezských junáků" dne 24. dubna 1945 v Polském Těšíně.

Mezi nimi bylo pět ostravských skautů - Vladimír Čermák, Vladimír Pach, Quido Němec, Otto Klein a Milan Rotter. Na jejich věčnou památku založil 6. října 1946 oddílová rada ostravského 30. oddílu Junáka mohyly na Ivančeně, významném místě ostravského skautského hnutí, a vyzvala zejména skautskou veřejnost, aby příkladem vynesných

kamenů uctila památku těch, kteří sloužili své vlasti v duchu skautského slibu až k oběti nejvyšší.

Tak vznikla zásluhou skautů, trampů a dalších návštěvníků až do současné doby mohyla, která je nejvýznamnějším monumentem skautského hnutí v České republice.

Její obvodová půdorysná plocha činí 9x18 m, výška kolísá od 1 do 4 m. Objem navršeného kamene je cca 195 m³. Poněvadž mohyla vznikala spontánní vůlí návštěvníků Ivančeny, její tvar je proto nepravidelný, snad až bizarní. Mistry hrozí sesutím s nebezpečím úrazu návštěvníků, v minulosti již několikrát k takovým

sesuvům došlo. Na druhé straně je mohyla považována za jedinečnou způsobem svého vzniku.

K půlstoletému výročí od tragické události v Polském Těšíně chtějí Okresní rady Junáka ve Frýdku Místku a v Karvině a Ostravská rada Junáka ve spolupráci s Obecním úřadem Malenovice vybudovat památník s pamětní deskou, která bude důstojným způsobem charakterizovat mohyly. Současně se bude řešit zamezení sesouvání mohyly, aby byla zajištěna bezpečnost návštěvníků. V příštím pokračování si povíme, jak bude vypadat jubilejní sraz na Ivančeně dne 22. dubna 1995. Rezervujte si termín již dnes!

Že

Od VESMÍRU k hlubinám lidské duše

MÍSTO ČLOVĚKA V PŘÍRODĚ 5

Naši spolubydlíci - živočichové

Nežijeme na Zemi sami. Našími spolubydlicími však nejsou jen rostliny, od kterých se podstatně lišíme. Obklopuje nás nesmírně početná armáda živočichů, většinou velmi drobných a nám naprosto nepodobných, avšak přes všechny rozdíly ve tvaru, chování a obživě bližších a příbuznějších nám samým než rostliny. Je jich mnohonásobně více druhů než rostlin. Jejich souhrnná hmota (biomasa) - i když bychom do ní zahrnuli celé lidstvo - je však jen zlomkem biomasy rostlinného světa.

Živočichové jsou početní. Zvláště jedna skupina bezobratlých členovců - hmyz - je tak nesmírně početná, že se přes staletí probíhající intenzivní průzkum nepodařilo dosud ani věrohodně odhadnout, kolik druhů vlastně na Zemi žije. Dnes je jich známo asi 1 milion, odhady počtu kolísají mezi dvěma a deseti miliony, které čekají v dosud neprobádaných končinách světa na svou vědeckou registraci! Dočkají-li se jí - neboť největší množství druhů (a to nejen hmyzu) žije v tropických deštných pralesích, které (samozřejmě naší vinou) mizí z povrchu Země závrtnou rychlostí a odnášejí sebou do věčného zapomnění i všechny ty dosud neobjevené druhy, ty, které vědci ani nestačili popsat.

Všichni živočichové mají něco společného: ačkoliv se navzájem velmi liší způsobem obživy, žádný z nich nedokáže vytvářet biomasu z jednoduchých minerálů a oxidu uhličitého (za pomoci sluneční energie) tak, jak to umí rostliny. Všichni jsou vlastně parazity na rostlinném světě: žijí se částmi rostlin v nejrůznějších stadiích vývoje, a to snad všemi částmi rostlinného těla, jaká na Zemi existují. Anebo alespoň požírají mrtvá těla rostlin. Anebo se žijí těly těch, kteří na rostlinné stravě vyrostli. Ale sami dokážou jen štápit složité sloučeniny, které rostliny vytvořily a z poměrně velkých molekul získávají materiál ke stavbě svých těl a energii k životním pochodům.

Obrovský počet živočišných druhů je dovozista způsobem obrovským množstvím ekologických nik - drobných i větších životních prostorů s přesně vymezenými podmínkami fyzikálními (světlo, teplo, vlaha) i chemickými a potravními, které vytvářejí právě rostliny. Na rozdíl od podstatně jednotvárnějších podmínek v mořích a oceánech (snad s výjimkou korálových útesů a pobřežních mangrovových bažin) jsou životní podmínky podstatně komplikovanější na souši, a proto žije na souši o mnoho více živočišných druhů než v moři. Zato v mořských vodách se zachovaly četné formy primitivnější, vývojově starší (ostatně i živočichové - stejné jako rostliny - nastoupili svou cestu k ovládnutí světa z mořské vody na souš - a to poměrně velmi pozdě). Nutno však podotknout, že se v mořích a oceánech můžete setkat i s druhy vývoje velmi pokročilými, které se do mořské vody vrátily po milionech let na souši - např. s velrybami a delfíny.

Vztahy mezi rostlinami a živočichy nejsou zdaleka tak jednostranně košticové. Vývoj kvetoucích rostlin (tzv. krytosemenných) závisel od počátku na vývoji hmyzu, který (za určitou úplatu ovšem) převzal v životě rostlin roli poslička lásky. Stal se opylovačem květů (a konzumentem energeticky bohatého květního nektaru) a mezi některými rostlinami a některými druhy hmyzu se vyvinula

životní pouta, překvapující svou rafinovaností. Avšak nejen hmyz působí roli opylovače: také ptáci (kolibříci, strdílové, kruhoččka), ba dokonce i někteří tropičtí netopýři plní tuto úlohu. Ale nemusíme chodit do dalekých krajů: běžně u nás rostoucí kopytník evropský kvete brzy na jaře skrytě pod listím a je opylován slímadky, kteří přitom okusují jeho dužnaté květy.

Živočichové pomáhají rostlinám v propagaci, v rozšiřování. Kolik důmyslných zařízení vyvinul rostlinný svět, aby se semena buď pasivně nechala přenášet z místa na místo, přichycená na kožichu či peři, anebo byla aktivně vyhledávána, přenášena, skladována a tak rozšiřována. Ohromná nadprodukce semen, kterou rostliny vytvářejí, umožňuje plynutí ze strany konzumentů těchto semen - a to plynutí je příslibem nového života nové rostliny.

Stejně jako rostliny, ani živočichové nežíjí roztroušeni po světě náhodně. Někdy je úzká potravní vazba přísně lokalizuje do určitého rostlinného společenstva, stávají se jeho charakteristickou součástí. Jindy (a to platí zvláště u těch větších, ptáků a savců) je jejich vazba na společenstvo ve smyslu geobotanickém dosti volná, žijí tam, kde se mohou užít a rozmnožovat. Vzhledem ke své pohyblivosti nevytvářejí tedy tak vyhraněná společenstva jako rostliny. Přesto i oni sledují své specifické nároky na stanoviště: chybí-li jim něco, odejdou. Ochrana živočichů je věc složitá. Většinou se nedá zajistit bez ochrany toho prostředí, toho společenstva či souboru společenstev, kde se cítí doma. To zajistí předpokládá znalosti jejich života, a to znalosti detailních. Takový průzkum, který nám ony znalosti přinese, je dobrodružným objevováním neznámého, přináší nesčetná překvapení a je jednou z nejzáživnějších - i když metodicky nejobtížnějších - prací, kterou přírodovědec může vykonávat. Ale nejen přírodovědec: obrovské množství poznatků o přírodě shromáždili laici. Pozorovatelé a přátelé přírody.

František Urban

"Vše, co má duši, myslí; vše co má cit, cítí; vše, co miluje, má právo být milováno; a vše, co trpí, má už nárok na náš soucit. Neschází žádné přičky na žebříčku tvorů nadaných citěním od zvířete až ku člověku. Bez odporu stojí člověk na zemi na nejvyšším stupni, ale vidí pod sebou své pozemské spoluobyvatele, je jejich králem, nesmí však být jich tyranem. Bůh nařídil spravedlnost nejen mezi člověkem a člověkem, ale mezi člověkem a celou oživenou přírodou. Býtí nespravedlivým značí prohřešovat se proti Bohu. Jestliže svého panství nad zvířaty nezneužíváme, máme v nich věrné služebníky a přátele; při zneužívání jen oběti, kterými tyran sám je demoralisován; mezi krutostí vůči zvířatům a vůči lidem je rozdíl pouze v rozličnosti obětí. Pojmeme-li zvíře do kruhu povinností a milosrdenství, jak nám jsou přikázány, pracujeme na zlepšení lidského pokolení sama."

Lamartine

Role živočichů v přírodě

Na první pohled by se dalo tvrdit, že živočichové žijí pouze z rostlin, které by si bez nich žily daleko "spokojeněji", tj. aniž by byly okusovány, pošlapávány a jinak poškozovány. Živočichové v ekosystému ale plní řadu nezanedbatelných funkcí, a bez nich by rostliny ani nebyly takové, jaké je známe.

Rostliny potřebují řadu chemických prvků (např. dusík a fosfor) jako živiny. Jisté koncentrace těchto látek v přístupné formě se v jejich životním prostředí nacházejí díky uvolňování z hornin při zvětrávání. Tyto koncentrace by ale nestačily k vytvoření a hlavně k udržení takové bujné vegetace, jakou v mnohých ekosystémech nacházíme. K tomu je třeba, aby se živiny blokované v odumřelých organismech vrátily co nejrychleji do

oběhu, aby mohly být živými organismy absorbovány a opět zabudovány do jejich biomasy. Typickým příkladem je bujná vegetace tropických deštných pralesů. Není tomu tak dávno, co se věřilo, že se tyto lesy musejí nacházet na velice úrodné půdě využitelné pro zemědělství. Dnes již dobře víme, že tomu tak není, že většina těchto lesů naopak roste na půdách velice chudých, kde je většina živin soustředěna

do živých rostlin. Jedná se o stálý koloběh umírání a růstu, při kterém je mrtvá biomasa díky vysokým teplotám a vlhkosti rychle rozkládána, přičemž jsou uvolňované živiny ihned znovu přijímány rostlinami živými. Avšak i tam, kde má půda větší obsah živin a větší schopnost tyto udržet na místě a v podobě rostlinám přístupné, je rozklad důležitý proces, kterým se živiny vracejí do oběhu. Na rozkladu se kromě mikroorganismů právě značnou měrou podílejí živočišové.

V průběhu evoluce došlo k vzájemnému přizpůsobování jak ze strany rostlin, tak i živočichů, k takzvané koevoluci. Například jasně červené velké květy mnohých tropických rostlin, které vyhledávají kolibříci a další ptáci - tuto červenou barvu hmyz na rozdíl od ptáků vůbec nevidí.

Kromě vzájemně prospěšných služeb je vztah mezi živočichy a rostlinami do velké míry vztahem producenta a konzumenta. Rostlina se samozřejmě brání své konzumaci, a různé trpké látky, jedy, tmy atd. jsou právě výsledkem takové obranné reakce. Tvář vegetace je do značné míry ovlivněna působením živočichů, např. africká savana spásáním travin, keřů a stromů velkými býložravci. Tímto jsem vztahy mezi provázanými světy rostlin a živočichů zdaleka nevyčerpal, snad ale představil ty nejvýznamnější.

Druh potravy, vztah kořisti a predátora, vnitrodruhové i mezidruhové konkurenční a symbiotické vztahy, toto vše spoluurčuje vlastnosti jednotlivých druhů, jejich vzhled, chování, sociální strukturu atd.

Člověk je živočišný druh, jehož vliv na životní prostředí se po dlouhou dobu sotva lišil od vlivu jiných velkých savců. Ekologická funkce člověka v přírodě je sice např. oproti včele nevýznamná (nedovedu si tak zcela představit, jak by vypadal svět, kde by rostliny již nebyly opylovány včelami, zatímco si lehce představím na Zemi život bez nás), rozsah v jakém v krátké době mění své životní prostředí, však patrně zdaleka přesahuje vliv jakéhokoliv jiného druhu od počátku života na naší planetě.

Jiří Schlaghamerský

Slovo o autorovi

Jiří Schlaghamerský, narozený 1964 v Brně, žil od svých šesti let s rodiči v SRN. V deseti letech se stal členem Českého a slovenského exilového skautingu a později se již jako činovník zúčastnil vedení oddílů a řady letních i zimních táborů.

Vystudoval biologii se specializací na zoologickou ekologii a půdní biologii v Göttingenu a od podzimu 1992 pracuje v Praze u mezinárodní poradenské firmy v oblasti životního prostředí a strategického poradenství pro vrcholový management.

PTÁK ROKU 1995

Čejka chocholatá

Na rok 1995 zvolila Česká společnost ornitologická ptákem roku čejku chocholatou /*Vanellus vanellus*/, našeho nejhojnějšího zástupce řádu bahňáků /*Charadriiformes*/. Tento velice pěkný

pták, u nás dříve tolik častý, nyní začíná pomalu mizet, i když stále patří k těm hojnějším. Jejimi oblíbenými místy jsou dna vypuštěných rybníků, bažiny, ale i louky a pole. A na nich si právě "stavi" svá hnízda. Hnízdí na zemi a hnízdo s vejci je velmi špatně viditelné. U čejky můžeme tedy v tomto ohledu pozorovat velmi dobré ochranné mimikry /podobné jsou u všech bahňáků/.

Vejce jsou v hnízdě umístěna symetricky, většinou jsou čtyři. Samice je zahřívá 24 dní, vyhlíhá mláďata po oschnutí druhý den opouští hnízdo a jsou samici vodena za potravou. Vyskytne-li se v okolí jakékoli nebezpečí, čejka vystartuje, a s ní veškeré staré čejky z okolí, oblétaťvají nepřítele svým zajímavě se kroutících akrobatickým letem a vydávají zvuky. Některé agresivnější čejky mohou dokonce člověka napadnout zobákem do hlavy /jako racci a rybáci v hnízdní kolonii/. Mláďata jsou po dobu nebezpečí přikrčena v porostu, s nimiž díky výborným ochranným mimikrům téměř splývají. Po padesáti dnech jsou úplně samostatná.

Během srpna se čejky shromažďují do stokusových hejn a táhnou k jihozápadu. Můžeme je v té době spatřit na dnech letněných rybníků, kde vyhledávají potravu. Ovšem pozor! Jsou to velice ostražití ptáci a na výstražné znamení jedné čejky nejen že reagují všechny ostatní odletem, ale ulétnou i všichni ostatní ptáci v okolí. Je to prostě taková rybníční sojka vyzvědačka. Proto raději doporučuji na čejky dalekohled.

Ne všechny čejky odlétají v srpnu. Některé se zdrží až do října a listopadu, kdy je tah nejsilnější. V té době táhnou k jihu i ostatní bahňáci, jako např. vodouši, jespáci, kulici, apod. V posledních letech u nás ojediněle čejky přezimují.

Zpátky se nám čejky vracejí koncem února a v březnu, během něž už zase dají na snůšky. Malá sněhová přehánka nám pak může pomoci taková hnízda snadno nalézt. Jinak je to téměř nemožné a podaří se to jen po mnohahodinovém pozorování sedících samic. Četné ztráty činí zemědělská technika, neboť čejky hnízdí převážně na polích z důvodu malého počtu vhodných podmáčených a kosených luk.

Tito chocholati čemobilí ptáci, lidově zvaní "knihačky", mají svůj domov v každé nížině. Již brzy nastane doba, kdy se čejky budou vracet.

Jenda Potůček

Slovníček:

populace - soubor jedinců jednoho druhu živočichů, rostlin nebo mikroorganismů, kteří žijí společně na jednom území.

biodiverzita - druhová pestrost společenstva (viz Skauting 2/93 - 94) tj. množství druhů žijících ve společenstvu. Přirozená společenstva mají obvykle větší diverzitu než umělá.

monokultura - společenstvo, kde převládá jeden druh (např. obilné pole, smrkový les).

symbióza - vztah dvou druhů organismů, který je oběma prospěšný. Příkladem může být symbióza houby a řasy, která tvoří lišejník.

parazit - organismus, který žije na povrchu těla nebo uvnitř rostliny nebo živočicha (tzv. hostitele), svým působením mu škodí. Např. paraziti člověka jsou některé bakterie, plísňe, klíště, tasemcové apod.

komenzála - mikroorganismus (bakterie, provok nebo houba), stejně jako parazit žije na těle nebo uvnitř hostitele, na rozdíl od parazita hostiteli neškodí. Komenzálové tvoří naprostou většinu mikroorganismů žijících na kůži a v trávicí dutině člověka (hlavně ve střevě).

Vit Růžicka

Ekologické drobnosti

Je možné, že zlo je nutné a že dokonce zvítězí, ale jedné tak, aby nezvítěžilo skrze tebe a s tvou pomocí.

A. Solženicyn

Danovy pytlíčky

Spatřil jsem je poprvé, když Dan vytáhl ze svého batohu chleba v plátněm sáčku, byl to pro mne trochu objev. Na mysli mi vstanul záběr ze starých pohádek kdy "Honza na cestě" nosil svých pár soust zabalených v plátně či stařenka, která za měsíčních nocí sbírá tajuplné bejby do takovýchto pytlíčků. "Honzové" ani "babky kořenářky" po světě již moc nechodí a s nimi odešly i tyto užitečné kousky látky. Nahradiili jsme je papírem a igelitkem. V každé samoobsluze nám dají rohlíky do papírového pytlíku, v zelenině každou věc zabalí do jiného "igelitáku". Papír většinou vyhodíme, stejně se za chvíli roztrhne, igelitový či mikrotélový sáček párkrát poslouží a pak i on, dříve, skončí v popelnici. Několikrát týdně vyhadzujeme dřevo i ropu. Oč větší výdrž a půvab má plátno. A nejen to, my si díky němu vytváříme vztah. Není to jen dostatek, jednou použít a vyhodit. Ale znamená to koupit plátno, ušít, najít odvahu vyndat ho v obchodě z tašky a říct "ten chleba mi dejte, prosím, sem", vyklepat ho, občas i vyprat. Může s námi při dobrém zacházení prožít i roky a my si k němu vytvoříme VZTAH, nebudeme ho chtít jen tak vyhodit, raději zašijeme tu malou dírkou a než se s ním budeme úplně loučit, ještě několik měsíců poslouží na utření stolku či nádobí a pak, jak se sluší, odejde na věčnost a nic přitom nezničí, neboť byl vyroben z přírody a do ní se, rozpadlý, opět vrátí.

Díky, Dane, za to připomenutí dávných dob a znovunalezení plátněho sáčku.

Bobo

SKAUTOVÁNÍ MEZINÁRODNĚ

V loňském roce se vypravilo do zahraničí mnoho oddílů. Zahraniční radě o tom někdy chodí hlášení, někdy ne. Z těch, které přišly je sestaven následující přehled.

European Jamboree (Dronten, Holandsko) skauti a skautky z Prahy, M. Hradiště, Mělníka, Č. Budějovic, Olomouce, Nymburka, Strakonice, Plzně, Hradce Králové, Jihlavy, Uh. Hradiště, České Lipy a Plzně-jih-Dobřan

Bla Sommer (Stevninghus, Dánsko) skauti a skautky z Plzně, Dnešic, Ostravy, Jindřichova Hradce, Újezda n/L, Brandýsa n/L a Terezína

Atlantis 94 (Lucembursko) skautky z ORJ Chrudim, Olomouce a Kostelce n/L

National Camp 94 (Francie) skautky z Písku, Č. Budějovic a Vodňan

Begegnung 94 (Rakousko, Alpy) 2 skautky a 2 skauti ze Šluknova, Liberce a Brna

Exchange Prague-Salisbury (Anglie) Praha

Exchange Prague-Lancashire (Anglie) Praha

Exchange Prague-Northampton (Anglie) Litomyšl

Exchange Prague-Salisbury (Anglie) Praha

Na fotografii naše skautky připraveny k vystoupení České besedy.

Náš skuting versus anglický

O anglickém skautování toho bylo napsáno již hodně, nerada bych se opakovala. Alespoň krátce:

15 skautek z litomyšlského střediska se vypravilo do Anglie. Vše začalo již v r. 1991, kdy se několik děvčat zúčastnilo akce Bounce. Od té doby jsme byly v kontaktu, pozvaly anglické skautky k nám na tábor a letos jsme se se stejnou skupinou girl guides setkaly přímo v kolébce skautingu.

Od kolébky už nějaká doba uplynula a my jsme měly občas pocit, že modernizace to skautské dítě změnila k nepoznání. Týden tábora, který byl jistě s láskou a péčí připravován, byl poněkud vláčnější a lenivější ve srovnání s naším. Další týden v rodinách byla děvčata odkázána sama na své školní znalosti angličtiny.

Některé hry a táborové postřehy se jistě uplatní při budoucích táborech, jazyk bude ohebnější a pro mnohé bude cesta motivem k dobrovolnému studiu angličtiny.

Myslíme si, že cestovat a poznávat jiný životní i táborový styl často znamená ocenit ten náš.

Naše dívky připraveny na Českou besedu, kterou jsme pracně s pamětníky navštívily.

Simona Leníčková

Cuntrust 94

Tento výraz retorománského původu vyjadřuje protiklad, odpor, ale přesto úplnou jednotu lidského konání. Právě proto se stal symbolem setkání 25.000 skautů a skautek z více jak 25 evropských států, z Kanady, Mexika a USA. Místem setkání byla švýcarská oblast Ementál, východně od Bernu v pohoří Jura. Od 25. července do 6. srpna t.r. na tomto území skauti vybudovali 11 táborů.

Na toto setkání přijelo také 23 skautek a skautů z okresu Tábor se svými dvěma vedoucími.

Druhý den se chystalo 1105 skautů a skautek překonat světový rekord ve stavbě lanového mostu. Stavba začala v 6.00 ráno. V 21.06 byla dokončena. Most dlouhý 1400 metrů byl hotov! Spočíval na 56 třínohých podpěrách 3m nad zemí. Vše bylo vázané. Tato stavba má velkou naději být zapsána mezi rekordy v Guinnessově knize. Při návštěvách ji-

ných táborů nás zejména zaujaly stavby obřích stanů, složené z dvou až šesti set celt 2x2m. Tyto stany nahrazovaly vlastně celý tábor, včetně kuchyně. Byly výborné zejména při špatném počasí, protože poskytovaly dostatek prostoru pro veškerou činnost. Jinde byla postavena asi na dva metry vysoké kulatině podlaha ze silných prken. Na té stály teprve vlastní stany, a dole pod podlahou pracovní a společenské prostory.

Zajímavá byla polní ohniště. Základem byl podélně rozstřížený plechový barel. V korytku se topilo a na něm byla položena hustá železná síť k vaření a ke grilování.

Absolvovali jsme i další atrakce jako výlet lodí nebo exkursi, kde jsme se seznámili i s výrobou ementálského sýra.

Švýcarský svaz skautů kantonu Bern pořádali každý večer různé semináře se zaměřením na výchovu, ekologii, rozvoj našeho hnuti atd.

Otto Wagner

Sezimovo Ústí II - Tábor

Každoročně přijíždí

do naší republiky množství zahraničních skautů a skautek, převážně v roverském věku. Pro všechny zúčastněné strany je to výrazným obohacením činnosti, seznámením se s odlišnými kulturami a formami skautingu a možností k jazykovému zdokonalení.

Zahraniční skupiny, jejichž pobyt zde je garantován Zahraniční radou Junáka, většinou projevují zájem o společné táboření s našimi oddíly, hradí si dopravu a stravu a často nabízejí reciproční akce v příštích letech.

Velmi často projevují zájem o možnost práce a pomoci na charitativně - sociálních projektech, opravách skautských základů, sloužících postiženým dětem, kostelů, zřícenin apod., nejlépe v součinnosti s některým z našich roverských kmenů. Proto prosím všechny, kteří vědí o nějakých obecně užitečných pracovních příležitostech, kde by mohli zahraniční zájemci zdarma za možnost ubytování několik dní o prázdninách pomoci, aby se přihlásili na adresu:

Ondřej Vanke

Ondříčkova 9

130 00 Praha 3

Zároveň žádám zájemce o společný pobyt se zahraničními skupinami, aby se přihlásili na výše uvedenou adresu nebo přímo tajemnici zahraniční rady ses. Hance Končícké.

Ondřej Vanke, zpravodaj NCHK

Ledečtí skauti ve Francii

Konečně jsme přijeli do městečka Vignory. Francouzští skauti nás sice čekali o několik hodin dříve, ale za malou chvíli se už začali sjíždět rodiče. Byli jsme podle jejich přání rozděleni do rodin, kde budeme týden bydlet a oni se o nás budou starat.

Po rozloučení s rodinami jsme odjeli do vzdálenějšího městečka Pueulemoutière,

Piknik s anglickými sestrami

kde budeme celý zbytek tábora spát pod stany spolu se skauty z Francie. Plácek, který jim tu patří, je sice pěkný a ne zrovna prlavý, ale kam se to hrabe na naší základnu na Horkách v Ledči nad Sázavou. Po příjezdu na tábor se musela postavit nová lávka přes místní říčku a sprchy, aby se dalo kde umýt a v těchle vedrech i osvěžit. Tragédií byly záchody - kdo včas neutekl - měl mokro v botech (byl to záchod šlapací-šlapky jako u nás na vojně).

Koupat jsme se jezdili do nádherného jezera s pláží - to bylo žůžo! Na táboře se rozběhla mánie - digitální hry. To protivné pipání bylo slyšet od rána do večera a největší případy to odnesli bolesti hlavy, takže - Onak zdravotník měl zase co dělat. Velkých ohňů bylo jen málo, a tak jsme si každý večer udělali alespoň malý ohýnek a to pro nás byly nejkrásnější chvíle. Stejně jako minulý rok u nás tak i nyní jsme dobývali s Francouzi Bastilu. For-

mu této hry tak slavi svůj státní svátek. Popravuje se král, chytá se jeho družina a nakonec se zapálí Bastila a potom se tančí. Prostě oslava. Poslední den byla na naši počest uspořádána slavnostní večeře. V noci se strhla strašná bouřka, to na oplátku za to, že po celý tábor bylo nádherné počasí. A nastalo loučení, na které se nezapomíná. Zbydou jen krásné vzpomínky a které stojí za to skautovat.

Bouřlivák, Ledeč n. Sázavou

IGOROVÍ

Byla to pro nás v Jižních Čechách trochu zvláštní shoda okolností, která přivedla Igora s Chechtala na naši lesní školu na Ličově. Po přečtení Igorova dopisu, jímž svoji přihlášku doprovázel, jsem nabyt přesvědčení, že "toho člověka" musím poznat.

Do začátku školy jsem prožíval ony "dny napjatého očekávání". Jakési tušení a kombinace určitých skutečností a životní zkušenosti mi napovídaly, že se nemohu mýlit - a také že ne! Bměnský "tandem" Igor - Chechtal se ukázal jako trefa do černého! Na besedách instruktorů bylo za pár dní slyšet: "mít tak ty kluky bměnský doma, to by byla paráda!".

A jak šel čas, bylo čím dál jasnější, že o další dva instruktory JLS nemusíme mít obavy. Já osobně jsem pomýšlel na to, že Igor jednou převezme její vedení. Získali si nás oba ti "břňáci - kabřňáci!" Titul - netitul, šli jako maniči do všeho - jako čerti. Měli na to! Třeba Igorova fyzická - to byla báseň se dívat, s jakou lehkostí si při přeskocích pohrává s kmitajícím lanem, zatímco mladíci věku poločíhoň leckdy odpadli a bezmocně lapali po dechu na zemi...

Klobouk dolů, Igore, před kupou Tvých vědomostí, dovedností a talentů, ale ze všeho nejvíce před tvým člověčenstvím. Je vůbec možné, že by Tě někdo neměl rád? Vše již bylo vyřčeno a napsáno, není třeba víc slov, Igore. Jsme šťastní, žeš byl těch pár dní také náš, že ses snad u nás cítil dobře, či normálně - to nám stačí a jsme na to hrdí.

Nevíme jak lépe uctít tvoji památku než tím, že od této chvíle ponese naše jihočeská lesní škola název: - JLS DR. IGORA SLATKOVSKÉHO - To nás zavazuje pokračovat v tvých šlépějích tak, jak dokážeme nejlépe. Chťeli bychom tím také otevřít most pro cesty lidí a myšlenek i skutků tak čistých, nadšených a obětavých - jako jsi byl a zůstaneš v našich myslích - Ty sám!

*Pax - vůdce lesní školy
převzato z OBR&Ra č. 15*

Setkání vůdců

Již podruhé zorganizoval náš výchovný zpravodaj ORJ bratr Ota Kolář - Tíno setkání vůdců a jejich zástupců z okresu Pardubice na skautské základně v Žumberku o víkendu 10. - 12. 11. 1994. Cílem setkání bylo i tentokrát, abychom se činovníci na okrese lépe poznali, vyměnili si názory i zkušenosti s vedením oddílů, poznatky z práce středisek. Do programu byly zařazeny také vzdělávací bloky. Tentokrát duchovní dimenze skau-

tingu, omítologie, skautské odznaky, lavování a ruční práce. Mimo toho stále probíhala volná rozprava o problémech v oddílech, střediscích, hnutí, o představách, ideálech, způsobech jak to kdo dělá, prostě o všem. Protože většina vůdců a vůdkyň naší střední generace zřejmě neměla čas (prosím, kdo z nás ho má? Ten, kdo si ho chce udělat), tak poslali své zástupce, většinou rovery a rangers. Byla to, řekl bych, přesilovka mládí. To se nakonec ukázalo jako největší přínos setkání.

Bylo příjemné, že se naši chlapci a dívky nebáli mluvit kriticky, často velmi podnětně. Z věkového složení jasně vyplývá, že největší diskuse se točily kolem roveringu, jeho pojetí, smyslu a chápání. Může nás těšit, že na některých střediscích jsou R&R zvání na střediskové schůze, mají právo hlasu. Velmi kladně hodnotím úroveň a klidný průběh všech debat. Není to vždy a všude takovou samozřejmostí. Na závěr několik postřehů: Mladí chtějí, abychom jim dávali více důvěry a příležitosti ukázat své schopnosti při vedení (spoluvedení) oddílů, chtějí zodpovědně plnit samostatné úkoly (ale to neznačí přidělit práci a jít si "lehnout na deku"), stojí o naše rady a kritiku, (ale takovou formou, aby to "vzali"), a hlavně si přejí, abychom se nebáli, že nám přerostou přes hlavu. Věřím, že tomu, kdo si k nim dokáže najít cestu, vrátí často mnohem více, než dostanou. Jako řadovému účastníkovi setkání mi nepřísluší hodnotit celou akci z hlediska výchovného, ale mohu (a dělám to rád), bratru Tinovi za její uskutečnění poděkovat s přáním, aby následovala setkání další a častěji než jednou za rok.

Zbyněk Jiroušek - Jerry

Indiánská pohádka

Bylo, nebylo. Takhle má zkrátka začínat každá pohádka. Tak tedy, bylo jedno moc pěkné odpoledne a do vesnice indiánů na břehu řeky Nežárky vstupila bílá tvář oblečená v kroji vodních skautů a v ruce třímala oštěp. Mírumilovní

rudí náčelníci se tomu ani nepodivovali, neboť jejich vesnici často navštěvovali různé bílé tváře. Ale tento muž zamířil rovnou ke stanu náčelníka Velká Slina. V očích všech se zračil velký údiv. Bílá tvář se zastavila před vigvame náčelníka a před jeho orlím zrakem zabodla oštěp do země se slovy: "Boj. Howk!". Muž se otočil a bez ohlednutí rychle opustil vesnici. Značně vzrušení bojovníci krmene se rychle seběhli kolem vigvamu náčelníka. Velká Slina všem přičetl nahlas zprávu, která byla připevněna k oštěpu: "Rudí mužové, vyzýváme Vás k čestnému boji při vodním tumaji na řece Black River. Boj bude trvat až do vítězného konce". Ihned zasedla rada starších, aby byla vykopána válečná sekera, přichystány válečné barvy a stanoven způsob boje s bílými tvářemi. V určenou hodinu před západem slunce se obě bojující strany sešly na březích dravé řeky a statečně posádka dvou keni se chystaly vyrazit proti sobě na čisté hladině, která se měla však brzy zbarvit krví poražených. Zadáci mohutně zabrali svými pádly a již se proti sobě řtili lodě s hrdě stojícími háčky, kteří drží proti sobě dřevce, kterými se snaží nepříteli vyrazit z lodě. A již je tu první srážka, ale voda řek se nebarví krví, neb dřevce jsou bezpečné a hloubka v řece dostatečná. Jen huronský řev se střídavě ozývá nad krajem buď od indiánů nebo od skautů, podle toho jak který bojovník vyhrál souboj. Z vážné bitvy se tak stává veselá podívaná.

A tak jako v každé pohádce vše dopadne dobře a není vítězů ani poražených. Rudí mužové zakopali své válečné sekery a bílé tváře na důkaz svého přátelství vybudovali přes potok, který rozdělával oba národy, "Most Přátelství". Náčelníci obou táborů se setkali uprostřed mostu, podali si ruce a oba národy svorně most vyzkoušely. Od té doby nikdo nepřešel most se zbraní v ruce. A já jsem tam byl, viděl jsem, slyšel jsem a vše co jsem Vám vyprávěl se opravdu stalo a mám to vše hluboko ve svém srdci. Tam v tom koutku přírody je teď už zase ticho všude, jen ten most tam stále ještě stojí.

Tom, Písek

Jiří Janáček, Koempoelan 1992, Liberec

„Občanství a skauting“

Jak na to v klubu OS (metodika)

Několik námětů:

1) Životní prostředí: kde strávíme většinu života - byt. Estetika.

Výzdoba /obrazy, plastiky, fotografie, vlastní výrobky, inspirativní předměty - vzpomínkové, suvenýry a p./, květiny. Okolí bytu, domu /výzdoba, úprava, rostliny/.

Člen klubu připraví úvodní referát. Přizvat odborníka - architekta a pod. k diskusi. Příp. návštěvy navzájem. Vracet se vícekrát krátkými informacemi /co kdo nového, kytka, výměna a pod./.

Obec, město: co bychom kde navrhovali a jak. Zkusit realizovat /projednat souhlas, ev. přispění/: výsadba keřů, stromů, květin. Úprava cest. Lavičky v parku. Dětský koutek /pískoviště, prolézačka, houpačka, opičí dráha, atd./.

Péče o stromky. Pomoc při úklidu parku, potoka, hřiště. - Dto u školy, školky, skautské klubovny.

U skautské klubovny: táb. oheň s povídáním o přírodě v městě, navrhnout společnou práci. Umístit tabuli s patronátem skautů.

Na vycházkách a výpravách: na zpát. cestě sesbírat pytel odpadků /igelit. pytel vždy s sebou/. Mapovat pozoruhodnosti (význ. stromy, mraveniště, / a vracet se k nim pozorovat změny. Studánky, prameny - upravit, vyčistit, kameny, kytiky, keře. Skály a skalky - sledovat rostliny. Určit hominy s minerály, v klubovně se seznámit s geologií území. Budky pro ptactvo /dto i v parku, v zahradě/ - společná výroba, umístění, kmeny v zimě. Sledovat hnízdění. Účast na větších projektech: spojit se s ochrannou přírodou, pozvat podniky na besedu. Biokondory. Ochranné a záchranné akce /botanické, zoologické/. Návštěva

chráněných území, rezervací, naučných stezek.

2) Památky : /poznání, ochrana/ Připraví člen klubu /podle literatury, návštěvou míst. knihovny, muzea, příprava v terénu, přizvaný odborník /z muzea a pod./.

3) Sociální aktivity

Vzáj. pomoc starým a opuštěným skautům, návštěvy u nich. Vyhledávání jich a navázání styků /takové, nenásilné/. Zaznamenání jejich vzpomínek, příp. evidence pamětnosti /kroniky, diplomaty atd./.

Návštěvy členů v nemoc. Výpomoc. Návštěvy ve starobinci - besedy, vyprávění, promítání dia- i videozáznamů. Skauti a skautky přijdou zapívat. Návštěvy u tělesně postižených dětí. Hry s nimi. Pokusit se o integraci skaut. oddílů. Dto opuštěné děti /domovy/. Pozvat pracovníka soc. péče k besedě o sociálních problémech města, regionu. O dětské zločinnosti, jak se řeší - možnosti a potíže. Mohl by pomoci skauting? A jak? Dto týrání dětí. Možnost podchytní prostřednictvím spolumiláček-skautů? Dto šikanování - ve škole, venku. Dto drogy, gambling. Pozvat psychologa, pedagoga /třeba zsvěceného učitele/. Jak motivovat děti k odporu proti těmto ohrožením.

Spolupracovat se školami, s rodiči! Umět zdůraznit nebezpečí! Čelit společně vzájemně koordinovanou činností.

Policie: pozvat na besedu o úkolech policie. Předcházení kriminalitě - prevence. Jak spolupracovat - mládež, dospělí. Trestní, hospodářská, mravnostní kriminalita.

Amáda: pozvat zástupce. Problémy s mladými vojáky, jak spolupracovat. Šikanování. Morálka v amádě.

4) Spolupráce s organizacemi:

Společná beseda se zástupci jiné organizace /jedné, více/: Sokol, sport. klub, Pionýr, Woodcraft, TOM, KČT - společné cíle s nimi, v čem můžeme spolupracovat, společné podniky - soutěže, výpravy, společné hry /sportovní, zálesácké, terénní, velké tematické - i dlouhodobé/, táborové ohně, návštěvy na táborech. Společné aktivity: ekologie a ochrana přírody, sociální aktivity /viz tam/, společné akce s orgány samosprávy a státní správy.

Společné budování základů, výměny tábořišť. Dvoji členství, vzájemná nabídka aktivit.

5) Spolupráce s podniky, podnikateli:

Propagace činnosti Junáka, informovanost podniků, nabídka pomoci /práce/ za odměnu /brigády/, nabídka členství pro děti zaměstnanců /táborů/ a získání event. zájemců o vedení. Pokusit se o získání sponzorů. Vymyslet způsoby, vzájemné výhody. Vytvářet podniky, podnikatele. Promyslet způsob kontaktování konexe. Shromáždit materiál a podklady k návštěvě! Pozvat zástupce podniku na schůzku: informace o podniku, jeho náplni problémů - informace o skautingu, jeho akcích, metodách.

Vladimír Kopřiva - Vlk
náčelník kmene OS

Pozdrav ze setkání západočeských zpravodajů OS na Šumavě.

Foto Antonín Duban - Boulička

Sněm OS okresu Karlovy Vary

V sobotu 5. listopadu ve Skautském domě v Karlových Varech - Staré Roli je pořádal karlovarský Klub oldskautů, jeden z nejstarších a pravidelně pracujících klubů. Byli pozváni zástupci OS klubů z celého okresu, vůdcové středisek, členi Okresní rady Junáka i zástupci z okresu Sokolov a Cheb.

Sněm se hned v první části se dotkl ožehavé otázky členství i činnosti Klubu. Tak, jako v mnohých organizacích, jejichž činnost byla násilně na 40 i více let totalitním režimem zpřetrhána, vzniklo dvougenerační členské vakuum. Projevilo se konkrétně i na samotném sněmu, jakoby oldskauting byl výhradní záležitostí důchodců. Všichni přítomní se shodli, že bohužel v tomto omylu setrvává podstatná většina činovníků a činovníků, od vedoucích oddílů až po náčelnictva

a ústřední radu. Z toho vzešel návrh, že je proto třeba jasně formulovat své programové cíle, vytvořit konkrétní realistický plán a uskutečňovat ho. Tím přesvědčit i střední generaci, že oldskauting je i pro ně. Jinak zůstaneme ve svých snách osamoceni. Byla by to škoda nejen pro odcházející činovníky z aktivní činnosti, ale i pro samotné hnutí, které by tak mohlo v OS nacházet svoje zázemí. Závěrem byli zvoleni delegáti na oblastní sněm OS v Plzni.

A/ka

OS kluby Prahy 10

Již na svém třetím setkání se 11. listopadu sešli členové oldskautských klubů, které pro ně uspořádala ORJ v Praze 10. Opravdu jen uspořádala zajištěním místa na starém šifu v loděnici Tatranu. O vlastní program se postaraly kluby. Každé setkání má jiné motto. Kluby se představí vystupem, písničkou, soutěží pro všechny. Vždy je na setkání malá výstavka fotografií z činnosti klubů a vždy je i obcerstvení z vlastních zdrojů, mnohdy jde o originálních skautských receptů. Očekávána je i oblíbená skautská tombola.

Špičkou podzimního setkání bylo promítnutí videozáznamu z letošního Inter-campu u Sycheráku, jak jej natočil br. Rumpál ze 77. střediska.

Logan z Úplňky

Za poslední léta se v postojí společnosti k hendikepovaným i k lidem, které jejich odlišnost vyčlenila na okraj společnosti, hodně změnilo. Přesto, že si uvědomujeme nutnost změny, nedokážeme se zcela vnitřně vyrovnat s přítomností postižených mezi námi. Mravní úroveň společnosti se nemění po skocích, jak padají režimy, ale pozvolna, jak se dorovnávají hodnoty hlášené s hodnotami skutečnými.

Jednou z akcí, která chce být krokem k překonání výše uvedené propasti, je

RAPSODIVADLO

Pojem integrace handicapovaných se stal dnes téměř módním, humánním gestem, ozývající se z úst vychovatelů i politiků, také skautských vůdců a činovníků. Na rozdíl od těchto vzletných slov (či v souladu s nimi?) je Rapsodivadlo skutečným činem.

RD je hudebně - divadelní festival zdravotně postižených i zdravých mladých lidí, skautů i neskautů. Cílem festivalu je ukázat, že bez ohledu na svá zdravotní postižení, na svůj etnický původ, mohou mladí lidé z různých zemí společně, cílevědomě a opravdově spolupracovat, a tak vytvořit radost ostatním i sobě. Společná představení pro veřejnost mají upozornit na to, co tyto lidé dokáží. Vzájemnou spolupráci a prezentaci jejich výsledků na veřejnosti chce RD přispět k odbourání předsudků a strachu z odlišnosti. V různých workshopech, dílnách, kde bude probíhat společná příprava vystoupení, budou mít účastníci

možnost pracovat pod vedením profesionálních umělců. Hostům, především z řad roverů a rangers bude umožněna účast na programu uměleckých dílen pro hosty.

RD navazuje na předešlé dva festivaly integrované mládeže, pořádané rakouskými skauty, které měly velmi příznivý ohlas a svůj účel rozhodně splnily. Spolupřádání letošního festivalu bylo nabídnuto rakouskou stranou našim skautům, abychom své postoje mohli změnit v činy. Je tedy na nás, této nabídce využít a dokázat sami sobě, že jsme schopni a odhodláni sloužit, tak jak nám to určuje skautský slib.

Ne náhodou byla jako ústřední libreto festivalu zvolena cikánská tematika. V důvodech, jež ke zvolenému libreto vedly, je třeba oddělit dva pohledy:

1) Rómská kultura, která ovlivnila prakticky celou evropskou kulturu, je nám tedy do jisté míry vlastní, a přesto o ni víme tak málo. Hrajeme si na táborech na indiány, národy vzdálených zemí, čerpáme z nich pro skautský program, nestálo by za to přejmout některé prvky i z této kultury?

2) Rómské etnikum, které je této kultury ztělesněním. Stejně jako handicapovaní je příkladem odlišnosti, tedy jevu, jenž bývá tak často a nesmyslně považován za překážku a je příčinou nesnášenlivosti.

Festival se bude konat v červenci v Českém Krumlově a okolí.

Budte i vy vítáni!

Na základě rozhovoru s Rikim Šmajcem zpracoval Dan

Příhláška byla uveřejněna v Junák hlási v minulém čísle.

Z festivalu Musica 1992

Foto Christian Müller, Graz, Rakousko

K PĚČI O HANDICAPOVANÉ U NÁS

V posledních 45 letech péče a starost o všechny nemocné a postižené byla povinností zdravotníků. Lidé přivykli, že tyto věci jsou státní, zbavilo je to povinnosti i soucítění a schopnosti vžít se do druhého.

Stát nechtl seskupování lidí za jakýmkoliv účelem - bez dozoru. O handicapovaných se veřejně nemluvalo, byl to jako utajený neúspěch státního zřízení. Jakási péče byla pro děti a dorost, i když dalších zařízení - ústavů nepřibývalo /pro nevidomé, se zbytky sluchu, pro děti s motorickým postižením, děti s mentálním postižením/. Po dovršení 18 let byl řešením pobyt v domově důchodců. Pokud to bylo možné - k zvládnutí. Po obnovení skautingu se k práci s postiženými také nejdříve přihlásili skautští zdravotníci z povolání. Spolupracovníci se získávali pomalu. Tak, jak se probouzí to "pomáhání jiným", jak mají blízko vzhledem k výchově a životním názorům ke schopnosti vcítovaně, k reálné pomoci potřebným, bez omdlění a se samozřejmostí.

Je třeba najít ty, "co na to mají" a pracovat s nimi mezi rovery, v přípravě na čekatelské a vůdcovské zkoušky. Všude, kde je příležitost /lesní školy a kurzy, zdravotní kurzy/. Všude je třeba využít možnost, která se vyskytne k této pomoci postiženým dětem.

Chlapci z našeho jednoho oddílu zajišťují do jednoho ústavu pro mentálně postižené děti poblíž našeho města a připravují pro ně program s malými dárky /vánoční besídka, návštěvní besídka s hrami a zpíváním a letos v červnu dokonce víkend s táborovým ohněm a se stanováním/. Chlapci z ústavu se na naše chlapce těší, zpívají s nimi, hrají si, zkusili si řezání dřeva, pomáhali při stavění stanu. Vše radostně prožívají, mají už naše skautiky za své.

Naše skautka - rádkyně přivedla malou světlušku, po obmě, na kočárku. Bude pravidelně s námi od září a na příští tábor snad už pojede.

Je dobré, že se u nás začínají sdružovat do klubů pro postižené děti rodiče, kteří pomáhají zařadit své děti do života, do školy s rehabilitací. To je dobré.

Nevidomí a neslyšící se aktivně sdružovali už dříve a teď mají víc příležitosti, např. TV vysílání pro neslyšící, takže ti ostatní si více zvykají.

To jsou některé poznatky a zkušenosti - trochu ze skautské práce, trochu ze zaměstnání.

Eva Šimerová

Lichtbrücken 94

30 německých skautů Sv. Jiří - DPSG ze Stuttgart - Rottenburgu uspořádali 28. 3. - 4. 4. 1994 velikonoční poznávací zájezd do Prahy. Byl spojen se spirituálním programem a oslavou velikonoce. Koedukovaný oddíl, integrovaný s postiženými vedl br. kurát Martin Schwer.

Motto spirituálního obsahu bylo: Lichtbrücken, volně přeloženo: hledání mostů, prozářených dobrou vůlí.

Akce byla velmi dobře připravena. Sborníček, který měl každý z účastníků předem, obsahoval vše důležité pro cestu a pro všechna jednání i program, včetně stať o české historii, o prezidentu Havlovi a zpěvníku duchovních i skautských písní.

Spirituální část programu byla plněna denně. Poznávací část sestávala z návštěvy památek Prahy, část jich poznali s průvodcem /maminka skautky, paní Třeštíková/. Dále navštívili Lidice a pana faráře Zd. Adlera ve Středoklukách. Ten jim zapůjčil pro oslavu velikonoce románskou kapli v Přední Kopanině, kterou si sami vyzdobili. Velikonoce oslavili také v blízkém lese u Sv. Juliani. Dále byli přijati br. biskupem Lobkovicem spolu se skauty, kteří u nás pracují s postiženými dětmi, zejména se zástupci Majáku.

Škoda, že přes upozornění na barierovost našich ubytovacích a dopravních zařízení s sebou přivezli 4 vozíčky. Ubytování v pensionu Oto na Přední Kopanině a pražská městská doprava jim připravila mnoho překážek. Jako roven však na to jsou zvyklí a jejich příklad nám také mnoho ukázal. Velmi se jim u nás líbilo a přijdou zase. Chtěli by se setkat s mladými skautkami a skauty a se skupinou roverů.

Podle jejich dopisů přeci jen u nás pro Lichtbrücken našli jakési základy.

R. Tománek

Nedávno uplynuly tři roky od chvíle, kdy vyšly v Liberci první dvě knížky v edici nazvané Skautské prameny. V těchto dnech putují do všech koutů České republiky i na Slovensko svazky označené čísly 13., 14. a 15. - Skautské hry ve městě, Skautská praxe I. a Skautská praxe II. (Odkaz přírodních národů). A další tři příručky jsou již v tisku.

PRAMENY SKAUTSKÝCH ZKUŠENOSTÍ

Skautské prameny představují po třech čtvrtinách století první ucelenou knihovničku, která navázala na Svojsíkovu edici. Staly se zrcadlem odrážejícím poměry v českém skautingu, proto jim dnes věnujeme trochu víc pozornosti.

Za jakých okolností a proč vůbec začaly Skautské prameny vycházet? První zmínka o nich se objevila ve Skautingu na jaře v roce 1991. Od listopadové revoluce uplynulo půldruhé roku a Junácká edice ještě nezačala pracovat. Očekávali jsme od ní základní skautskou literaturu, dvacet let nevyšla jediná příručka, která by nově vůdcovské a rádcovské generaci ukázala, jak mají pracovat skautské družiny a oddíly. Knihy mají klíčový význam, stačí, abychom se ohlédlí do minulosti a zjistíme, že bez Setonových děl *The Book of Woodcraft* a *The Birch Bark Roll*, bez Baden-Powellova *Scouting for Boys* a bez Základů junáctví by nikdy nevznikl český skauting. Knihy neztratily svou inspirativní sílu ani dnes, v době rozhlasu, televize a videa. Jsou základním pramenem poznání a zkušenosti pro každého, kdo se ve své práci nespokojí s průměrnou úrovní.

VZNIK ČTENÁŘSKÉHO KRUHU

Když bylo jasné, že se potřebných skautských příruček od Junácké edice hned tak nedočkáme, sešla se malá skupinka činovníků a řekli si: Dáme se do práce. Pokusíme se shromáždit nejlepší zkušenosti našich i zahraničních oddílů. Položili si přitom čtyři základní otázky a hned na ně hledali odpovědi:

1. *Které skautské příručky jsou dnes nejpotřebnější?* A sestavili seznam čtyřadvaceti titulů.
2. *Kdo ty příručky napíše?* A vytvořili autorský kruh, který se zakrátko rozšířil na desítku bratří a sester.
3. *Kde vezmeme peníze na tisk?* A obrátili se na skautky a skauty v celé republice, aby půjčili každý sto korun, že za ně dostanou do roka tři knížky poštou až domů.
4. *Kdo zajistí výrobu a distribuci knih?* Tento úkol na sebe vzali liberečtí, navázali tak na záslužné dílo bratra Tomsy, který dokázal v letech 1968 - 1970 vydat v Liberci několik skautských příruček. Do měsíce přišlo z ministerstva kultury vydavatelské povolení, a tak vzniklo malé nakladatelství bez jediného placeného zaměstnance, které si zvolilo symbolický název: *Skauting*. V roce 1991 ještě nebyl zákon o neziskových organizacích, ten schválil parla-

ment až vloni. Přesto začalo nakladatelství Skauting pracovat na stejném principu: když na konci roku zbývaly nějaké peníze, byly uloženy do knížek vytištěných navíc. Proto se Skautské prameny dostaly i k těm, kteří se nestali členy Čtenářského kruhu.

NADŠENCI A LHOSTEJNÍ

Když probíráme kartotéku těch, kteří opakovaně přispívají malou půjčkou na to, aby mohly Skautské prameny vycházet, stále znovu žasnou nad tím, co pro skautskou knihu už tři roky dělají sestry a bratři v některých střediscích a oddílech. A jsou to spíš obětavci z menších

měst a obcí než z Prahy nebo krajských metropolí. Nejlepší svědectví o tom podávají prostá čísla. Zatím co v Praze se našlo jen čtyři sta skautek a skautů ochotných podpořit Skautské prameny, v malém Zábřehu na Moravě získal vůdce Slavomír Václavský 70, slovy sedmdesát členů pro Čtenářský kruh. Sestra E. Kamasová z Uherského Hradiště a Tomáš Řehák s Olgu Kolluchovou z pražského střediska Stovka odebraly pro své oddíly po čtyřiceti výtiscích. Do malého Červeného Kostelce jede každý svazek Skautských pramenů na adresu L. Šislera ve 36 výtiscích. Stejnou obětavost při šíření skautských knížek projevují Š. a V. Šmídlové ze Sušice, J. Michálek a K. Berka z Olomouce, br. Lisovský ze Slušovic, B. Holub z Havířova, P. Tomková z Letohradu, M. Urbanová z České Skalice, L. Hronová z Jihlavy, F. Doktor z Kadaně, V. Šefčík z Chebu, J. Kantor z Hradce Králové, V. Růžicka z Karlových Varů, M. Peškar z Lanškrouna, V. Reiner z Mostu, K. Švehla a M. Dománek z Liberce, J. Jansa z Náchoda - ti získali pro Skautské prameny nejméně po dvaceti čtenářích. Mohl bych tu uvést sto dalších jmen, někdy posíláme deset výtisků do obce, která nemá ani tisíc obyvatel. Bez těchto sester a bratří by skautské prameny vůbec nemohly vycházet, prostě proto, že bychom na ně neměli prostředky.

Na druhé straně nás udivuje naprostý nezájem o Skautské prameny a jejich osud tam, kde bychom to čekali nejméně. Z činovníků pracujících v nejvyšších orgánech, ústřední radě a náčelnictvech, podpořil vydávání našich knížek jen malý zlomek členů - v průměru každý pátý. Jediný výtisk nejde do okresních měst Berouna, Českého Krumlova, Svitav, Rakovníka. Ve stotisícovém Ústí nad Labem se našlo méně zájemců o dobrou skautskou knihu než v malých Václavovicích nebo v Dubu n. Moravou.

Opakovaně jsme se přesvědčili, že počet zájemců o Skautské prameny je přímo úměrný úrovni skautské činnosti v tom kterém místě.

Neměl bych ani zapomenout na rovery z liberecké Flotily, kteří už zabrali a na poštu odtahali pod Čajochovým vedením tisíce balíků s knížkami. I díky nim se Skautské prameny dostanou do celé republiky.

VLASTNÍ SILOU!

V kritických chvílích, když nám chybí peníze na tisk knížek, říkáj nám některí lidé - proč nehlédáte sponzory? Víme, že dnes skoro každá organizace natahuje prosebnou ruku a obrací se na banky a úspěšné podnikatele s žádostí o finanční podporu. Přesto nám to připadá pod skautskou důstojnost. V našem zá-

koně sice není výslovně psáno: skaut nezebrá, ani: skaut je hrdý a soběstačný, přesto se těmito jednoduchými hesly řídíme. Ostatně kdyby nás bratři a sestry nepodpořili tím, že nám pošlou peníze na tisk knížek předem, přestali bychom Skautské prameny vydávat. Proč dělat to, o čem není zájem?

JAK DÁL?

V každém svazku Skautských pramenů se snažíme shromáždit nejlepší zkušenosti našich i zahraničních oddílů. Vedoucí, rádkyně i rádcové v nich najdou podněty k zajímavé činnosti své družiny i oddílu. Dobrá příručka není jen návodem k použití, ale podněcuje tvůrčí fantazii, když si v ní čteme, lihnou se nám v hlavě nové, vlastní nápady. A to je možná nejnejjednodušší přínos knih.

Dosud vydaných patnáct svazků Skautských pramenů tvoří pevný základ moderní skautské knihovničky. Letos a v příštím roce by měla být plánovaná řada úspěšně dokončena. Objeví se v ní ještě Zálesácká praxe, Stezka zdatnosti (ucelený systém skautské tělesné výchovy), Skauting (základní program pro každý skautský věk), Táborevé ohně (s obsahem od výstupů k táboráku až po skautské divadlo). První pomoc (o tom, co dělat nejen při úrazech a nehodách, ale při kritických životních situacích), Programy skautských táborů, závěrečný svazek Skautského oddílu a ještě několik dalších titulů.

Potom bychom rádi zahájili vydávání kapesních knížek pro řadové skautky a skauty, rádkyně a rádce. Ovšem jen tehdy, bude-li o ně dostatečný zájem. S mnoha středisky máme již dobré spojení. Potřebovali bychom však získat zájemce o Skautské prameny i v těch oddílech, kam zatím nejde ani jediný výtisk. Najde se tam obětavý a schopný organizátor? Stačí napsat o informacích na adresu:

**SKAUTING,
Kosmonautů 359, 460 05 Liberec.**

K dopisu přiložte frankovanou obálku se svou přesnou adresou.

Zet

PRŮVODCE ČESKOU SKAUTSKOU LITERATUROU

Vraťme se do roku 1919, kdy po vzniku Československa se spolek Junák - český skaut proměnil ve Svaz junáků - skautů RČS.

Oč byla naše tehdejší skautská literatura chudší na beletrii, o to bohatší byla na příručky.

LÉTA DVACÁTÁ

Sledujme další tituly *Knihovny Junáků Skautů československých*, která po tříleté válečné odmlce pokračovala dalšími svazky:

10 - *Skauting v rámci tělesné výchovy* (Weigner), 1919

11 - *Výchova občana republiky skautováním* (A. B. Svojsík), 1920

12 - *Organizace* (A. B. Svojsík), 1921, 1930

13 - *Tábornická příručka* (Ed. Štorch), 1921

14 - *Družinová soustava* (J. Novák), 1922

15 - *Příručka dívčího skautingu* (Milčicová / Herbenová), 1922

16 - *Jak skály vypravují* (Matoušek), 1923

17 - *Práce na zahradě* (A. Berkovcová), 1923

18 - *Oldskauting* (Jos. Šimánek), 1926

vých skautů. Začala vydávat velmi dobrý časopis *Skauting* a také svoji *Skautskou knihovnu*. Po necelých čtyřech letech se tato obě sloučila se Svazem junáků - skautů RČS. Skautskou knihovnu pak Svaz převzal a pokračoval v ní.

1 - *První kroky ve skautingu* (Komisio-ner), 1921

2 - *Prázdninové tábory* (Jar. Müller), 1922

3 - *Detektiv Danny* (Barclayová, beletrie, o níž jsme se zmínili minule), 1922

4 - *Listy rádcí I - zákon skautů* (Philippus / Müller), 1922

5 - *Skauting a sokolstvo* (E. Chalupný), 1923

6 - *Vlče* (Baden-Powell - K. J. Šváb), tři části 1923, 1925, 1927, pak ještě jednou jako komplet

7 - *Zpravodaj* (A. Růžicka), 1923

8 - *Na pouti za úspěchem* (Baden-Powell), 1924

9 - *Tajemný tulák* (Barclayová), 1924

10 - *Dannyho dobrodružství* (Barclayová), 1926

Dále nastává trochu zmatek v číslování zaviněný tím, že i *časopis Vůdce* začal pod názvem *Skautská knihovna* vydávat vkládané přílohy. Např. pod číslem:

9 - *Rovering* (Nevill / Novák), 1926

10 - *Hry v místnosti* (Fanderlík / Štefan), 1930

16 - *Listy vůdci* (Fanderlík, později Listy Jurovi), 1935

Existují však i další tituly vydané ve Skautské knihovně:

10 - *Kniha o uzlech* (F. Elstner), 1927

11 - *Zálesáckou stopou* (J. Podzimek), 1928

14 - *Táborový oheň* (B. Pospíšil), 1935

15 - *Stopování* (Bob Hurikán),

17 - *Některá zdravotní hlediska v skautské tělesné výchově* (K. Hora), 1936

18 - *Skautské divadlo* (Jar. Novák), 1937

Není důležité špatné číslování, důležité je, že se k vůdcům a dalším činovníkům dostávala tolik potřebná literatura. Velmi důležitou publikací byla základní příručka výchovy včít, kterou právě BiPi skauti u nás zaváděli. Rovněž první příručky o roveringu si vynutila praxe. Začínají se zde uplatňovat i odchovanci prvních Lesních škol.

Zvláštní pozornost si zaslouží dvou-svazková publikace A. B. Svojsíka a Jany Novákové, která stojí mimo uvedené knihovničky.

Je jí *Základové skauting* z roku 1920, ta, již si stále mnoho současníků plete se *Základy junáctví* z roku 1912. Ač se některé části obou stejně zaměřených publikací podobají, rozhodně nejde o druhé vydání. Příručka byla vlastně určena sokolskému dorostu, je odrazem známé Svojsíkovy snahy o sepětí skautingu se Sokolem.

Vtémže roce vyšla i další neopominutelná kniha, která je dodnes v povědomí mnoha starších skautů a woodcrafterů - *Přírodou a životem k čistému lidství* z pera Miloše Seiferta. Byla v podstatě silnou kritikou skautingu Baden-Powello-

lova i Svojsíkova. Stala se základní knihou českého woodcraftu. Byla odrazem své doby, jablkem sváru a zdrojem mnoha problémů které zmítaly naše skautské organizace dvacátých let. Náčelnictvo Svazu se bránilo mimo jiné i publikací *Na obranu českého skautingu* (1922). Na obranu skautingu vystoupil i představitel oldskautů Josef Šimánek knihou *Skauting a zálesáctví* (1925), ve které se zamýšlí nad podstatou, významem a etikou skautingu a kde ukazuje na rozdíly mezi skautingem a jinými směry výchovy mládeže.

Dvacátá léta jsou též bludištěm skautských a skautsky se tvářících organizací. Některé z nich vydaly alespoň základní příručky. Federace čs. skautů vydala dva svazky: *Duch lesů* (E. T. Seton) a *Otevřený list skautům* (van Eeden), oba v roce 1922. Dále to byly např.: *Skaut československý* (BiPi skauti, 1920), *Příručka skautů DTJ* (1921), *Kapesní příručka skautů socialistů* (1922), *Smysl a podstata našeho skautingu* (Skauti volnosti, 1924), *Cesta socialistické lesní moudrosti* (ISAW, 1927), *Československý junák* (Junáci volnosti, 1929).

Do období dvacátých let patří i první pokusy skautských radioamatérů - *Skautské rádio* (1925). Zajímavou řadu návodných sešitů kolem roku 1925 tvořila *Junáková dílna* (B. Brosman).

V roce 1919 vychází snad první zpěvník *Junácké písně* (Pospíšil/Nauman). Skauti začínají sami hrát divadlo. Svědčí o tom i několik libret - *Sluneční údolí* (Drml, 1923), *Skautík* (Homolka, 1924), *Skauting* (Hubálek, 1923), *Do tábora* (Kňourek, 1927), *Noční lov* (Válek, 1928).

Několik dobrodružných knížek pro skauty však ve dvacátých letech přeci jen vyšlo. V překladu vyšla dvě pokračování Howarda Paysona *Skauti na toulce* a *Skauti Orli družiny* (1922). Zdeněk Bor napsal dva romány *Družina lehkých srdcí* (1926) a *Farma lehkých srdcí* (1927). Zřejmě právem již upadly v zapomnění. Rovněž zapomenuto zůstane Buchanovo *Tajemství loveckého hrádku* a naivní románek Tůmy-Zevlouna *Náš skautík* (1922). O tom jak patnáctiletý skaut překonal Philease Fogga napsal Palle Huld asi první skautský cestopis *Kolem světa za 44 dní*.

V té době naše mládež začínala číst Curwooda, Coopera, Maye, Londona. Kejoblíbenějším a dodnes vyhledávaným publikacím patří knihy z knihovny *Walden* (Z. B. Nekovář), ve které většina titulů patří E. T. Setonovi.

Na okraj literatury stojí almanachy - kalendáře. Dnes staříček *Stehlíkovy kalendáře* vydávané od roku 1922 až do roku 1940 jsou velmi cenným zdrojem informací pro historiky. Publikovali zde snad všichni významní činovníci té doby. Jsme přesvědčeni, že i dnes by si našly cestu k našim skautům a skautkám. Chybí!

Ida a Windy

Ve druhém vydání vyšla v roce 1919 naše první příručka *Český skaut* a v roce 1922 podruhé i *Polní hry*. K nejdůležitějším svazkům patří první příručka našich skautek a pak hlavně *Organizace*, která byla po deseti letech aktualizována. I dnes bychom takovou příručku velmi potřebovali. Osmnáctým svazkem však tato naše první skautská knihovnička zanikla. Hlavním důvodem byl vznik jiné knihovničky, která si postupně získávala oblibu.

V roce 1919, jak víte ze skautské historie, vznikla Obec čs. Baden-Powello-

Miloš Zapletal - Ostrov přátelství

Napsat tuto recenzi není snadné. Kvalitu knihy už zaručuje autor a při použití superlativů se bude zlobit on, nebo mohu sklouznout do trázi.

Miloš Zapletal je stálce na skautském nebi. Známe ho jako autora příruček, jejichž hlavním tématem jsou hry a program oddílů.

Méně je však Miloš Zapletal znám jako autor beletrie - i když jeho prvotiny rovněž spadají do šedesátých let. Když jsme ho nedávno přesvědčovali, aby tyto knihy vydal znovu, mával rukou s tím, že "je to staré, nikdo to už nebude číst".

Natěsti si dal říci, a tak před rokem vyšla jeho perfektní **Sedmíčka** (viz Skauting 4/93). Do roka a do dne je tu volně pokračování **Ostrov přátelství**. Nikdo nemůže pochybovat o tom, že příběh, poprvé vydaný v roce 1983 je z prostředí skautského vodáckého tábora.

Někdo může namítnout, že děj knihy je postaven na běžném klišé - nešikovný nováček hledá a nachází své místo mezi sobě rovnými na vodáckém táboře. Prožívá mnohá dobrodružství na přehradě uprostřed Čech. - Ale knížka je přeci určená těm třináctiletým, kteří o podobných dobrodružstvích sní. Tak, jako Novák a Foglar, i Zapletal má dokonale zmapovanou zákoutí klukovské duše.

Kdo má již v knihovničce Sedmíčku, nebude nad Ostrovem váhat. Kdo si nejdříve přečte Ostrov, shání Sedmíčku. Zůstávají do budoucna ještě další "zapletalovky". Věřím, že na ně dojde, věřím i v něco úplně nového - Miloš nosí totiž takových knížek v hlavě ještě celou řadu!

Ostrov přátelství vyšel před vánočními nocemi jako 11. svazek knižnice "Knihy táborového ohně" v LEPREZu. Knihu nově ilustroval Marko Čermák.

Windy

J.K.BABY

Vědec - zoopsycholog a zároveň moravský skautský spisovatel **Dr. Josef Kratochvíl**, známý spíše jako **J. K. Baby**, 1. ledna oslavil své 80. narozeniny. Pozorlivý rodák se potkal se skautingem na Orelském sletu v Brně roku 1922. Byl tam tehdy mezi skauty nejmladší a tak přišel ke jménu "Baby". Doopravdy začal skautovat až o pět let později. V roce 1929 (svatováclavské milénium) složil na táboře katolického oddílu svůj slib věrnosti Bohu. Účastnil se 1. slovanského jamboree a o dva roky později světového jamboree v Maďarsku. V té době již psal množství článků a návodů do časopisů (hlavně do Anděla strážného). V roce 1933 mu vyšel první díl knížky **Stateční hoši**. Druhý díl vyšel o tři roky později. V září 1939 byla vydána jeho druhá kniha **Rok junáků s příběhy skautů brněnského katolického oddílu**, jako volně pokračování Statečných hochů. Kniha musela být před

vytištěním značně krácena a tak z ní nakonec byla spíše příručka než román. Ještě tentýž rok vyšla jeho příručka pro rádce a vůdce **Mezi junáky**.

Za války začal psát povídky o zvířatech a ptácích. Po válce promoval na doktora filosofie a byl pověřen vedením biologické stanice. Přesto mu zbýval čas na to, aby se věnoval skautům.

V roce 1950 byl vyhozen z práce. O dva roky později unikl na poslední chvíli vězení útekem do Vídně a pak do Německa. Studoval etologii (věda o chování živočichů) na několika univerzitách a v zoologických zahradách. V tomto oboru se pak stal řádným univerzitním profesorem. Prováděl řadu vědeckých expedic po celém světě.

Před deseti lety byl pasován na rytíře mezinárodního ekumenického Řádu římského císaře Konstantina Velikého a později byl vyznamenán stříbrou hvězdou.

Téměř ihned po útěku z vlasti začal vydávat časopis Skaut - exulant pro české a slovenské skauty v zahraničí. Pilně se věnoval mládeži v Československé dálkové škole, na jejichž táborech uplatňoval skautské metody. Psal pro děti exulantů české učebnice, aby nezapomínaly rodnou řeč. Vedle vědeckých publikací psal dále i povídky ze života zvířat a o přírodě.

Po nové emigrační vlně organizoval s dalšími skauty letní skautský tábor "Kostival" u vesnice Glatt (1972). Měl úspěch a tak začaly vznikat na různých místech západní Evropy exilové skautské oddíly.

Dnes osobnost pracovitěho člověka, vědce a spisovatele pomalu upadá v zapomnění. Tři jeho skautské knížky vydané před válkou však stále ještě kolují po skautských knihovničkách. Nedávno, po mnoha letech opět u nás vyšla dvě jeho díla o ptácích: Příhody našich zpěváků a Z ptáčích kroniky. Budou následovat další?

Ida a Windy

Betlémské světlo

Tak jako už po minulých letech, stalo se tradicí předávat Betlémské světlo i našim skautským bratrům a sestrám českého Junáka na Moravu. Toto se uskutečnilo i tento rok 23. prosince o 9.00 hod. za přítomnosti primátorů a starostů z Uherského Brodu, Uherského Hradiště, Strání a Nového Mesta nad Váhem odevzdali jako důkaz bratrství podjavorinského lidu lucerny se zapáleným světlem skautům a skautkám z Uherského Brodu a Strání, kteří tento symbol lásky a pokoje rozvezli do měst a vesnic na moravské straně.

Ať nám i toho roku přinese toto světlo do naší vlasti i našich domovů pokoj, zdraví, štěstí a hojnost božského požehnání.

Pepča

Oslava 75. výročí skautingu

V sobotu 17. listopadu se konalo slavnostní shromáždění na počest 75. výročí založení skautingu na Slovensku. Slavnost byla v sále Domu odboru v Žilíně, kam byl mimo jiných hostů pozván i pan prezident Slovenské republiky Michal Kováč a předseda parlamentu pan Ivan Gašparovič. Na tomto shromáždění bylo vyhlášeno šest nových držitelů nejvyššího skautského vyznamenání "Stříbrný vlk". Několika sestrám byly uděleny stříbrné trojlístky. Zároveň bylo 83 činovníkům udělený odznak "Zaskautskou věrnost".

Pepča

Členové všech ústředních orgánů a náčelnictev děkují za Vaše blahopřání do roku 1995.

Gorkého 5

602 00 BRNO

Tel.: 05/ 742 745

TURISTICKÉ A TÁBORNICKÉ POTŘEBY

otevřeno Po - Pá 8 - 18 hod.

Z naší nabídky:

spací pytle, karimatky, alumatky, batohy, celty, ponča, opasky, nože, baterky, polní láhve, esusy. Vojenské výstroj naše i zahraniční Junácké potřeby Stany Osada

Zasíláme též zboží na dobírku (možnost zaslání katalogu).

Dňa 5. novembra 1994 konal sa v Žiliné **celoslovenský zraz okresných vodcov a kapitánov** vodných skautov. Bolo to prvé stretnutie s novým Náčelníctvom po jeho zvolení na VI. snemu v Bratislave. Vodcovia okresov postupne podávali hlásenie a celkovej situácii v skautskom hnutí, o počte, úspechoch i nedostatkoch hlavne po stránke výchovy. Dá sa konštatovať, že počty skautov a skautiek sa v okresoch stabilizovali zhruba na 250, čo sú nevelké stavy. V niektorých oddieloch dokonca zaznamenali pokles oproti minulému roku. Celkove Slovenský skauting má 5.800 členov.

Ďalej boli prednesené návrhy znížiť vekovú hranicu pre absolvovanie LŠ z 18 na 17 rokov, pretože 50% absolventov LŠ starších 18 rokov odchádza do stratenia. Boli tiež prednesené návrhy, aby sa namiesto ULŠ vytvorili oddiely LŠ na úrovni terajších krajov, alebo ešte menších územných celkov. Podľa návrhu má byť v budúcnosti Slovensko administratívne rozdelené na 6-8 oblastí - žup tak ako to bolo v predvojnovom období. Za terajšieho finančnej a ekonomickej situácie by to bolo lepšie zvládateľné - doprava a podoba.

Na stretnutí bola tiež prednesená správa náčelníctva k histórii a vy-

vrhnutí oslav 75. výročia skautingu na Slovensku. Ďalej bola prednesená správa o činnosti Duchovnej rady a naplánované akcie duchovnej obnovy a duchovné hry na mesiac december 1994 až február 1995. Bolo tiež navrhnuté, aby mesiac júl bol vyhradený pre Lesné školy a august na tábory. Hlavný kapitán vodných skautov predniesol plán akcií na budúci rok. Registrácia má byť ukončená do konca roku. Budú tiež vydané nové preukážky. J.B.

Orlovská myslivna neďaleko Lipnice nad Sázavou, ktorá od loňského roku patrí skautům, a díky A. B. Svojsikovi je spjata s najdávnejší historii českého skautování, má **volnou kapacitu na tábor v době 15. 7. - 11. 8. 1995.** K dispozici bude cca 14 posadových stanů, budova hájenky se společenskou místností a ložnicemi v podkrovi, budova výborně vybavené kuchyně s jídelnou. Ideální pro lesní školy či kursy. Blíží informace podá br. František Vondráček, Smetanova 44, 396 01 Humpolec, tel. 0367/9843, nebo sestra Jirásková, tel. 0367/2252

Sestra Iva-va, Doc. PhDr. Iva Vařková pomáhala tvořit na Slo-

SKAUTSKÉ A TABORNICKE PRODEJNY NA CHOMUTOVSKU:

KLÁŠTEREC NAD OHŘÍ,
ul. 17. listopadu 467 (2. patro vlevo)
otevřeno Po - Pá 13.00 - 18.00,
tel. 0398 - 936913

ELEKTRÁRNA TUŠIMICE II.
přileží Výcvikového střediska energetiky
otevřeno po - pá 8.00 - 15.00,
tel. 0398 - 2105

Sortiment obvyklý, ceny mimějí
Výkup zboží do komise, zášilková služba
pro písemné objednávky oddílů nebo středisek
převyšující 2.000,- Kč sleva 2%
Provozuje firma Lines Tušimice s. r. o. pod patronací ORJ Chomutov.

vensku moderný dievčenský skauting, podieľala sa na práci v DLŠ a bola zástupkyňou náčelníka Slovenskej ústrednej LŠ pre dievčenský kmeň. V roku 1990 bola zvolená za miestonáčelníčku Slovenského skautingu. Jej pričinením dostali Dievčenské LŠ modernejší charakter, odpovedajúci dnešnej mládeži a zachovávajúci skautskú ideu. Sestre Iva-ve sme povďačné za to, že dievčenský skauting na Slovensku má pevnú bázu.

Od r. 1990 pôsobila ako inštruktorka LŠ i v Junáku. Poté, čo se přestěhovala na Moravu, je zá-

stupkyní DK v duchovní radě a vůdkyní Ekumenické LŠ.

K jejím životnímu jubileu blahopřejeme!

Den sesterství již tradičně oslavíme v kostele u Pražského Jezulátka, 18. 2. ve 14.30. Po bohoslužbě se sejde v Tyršově domě. Tešíme se na vás! Svě připěvků do zábavního odpoledne oznamte sestře Sojce Jitka Duchoňová, Karlínské nám. 10, 186 00 Praha 8/, aby je mohla zařadit do programu. Dárky starším sestrám a cukroví k malému pohostění vítáno.

OTEVÍRÁME ARCHIVY

Tento pozoruhodný článek z pera Jana Šimáně - Galény, jehož jméno se už několikrát objevilo i v časopisu Skauting, vyšel někdy v roce 1959 v době, kdy desítky popravených nemohly nikoho nechat na pochybách o zločinné povaze komunistického režimu. Chruščov ve své slavné řeči ukázal, kdo to byl Stalin, dokonce i ÚV KSČ, vždy ještě stalinistější než Stalin, začalo zdráhavě připravovat propouštění politických vězňů. Byly mezi nimi i desítky skautů. Někdo však prožíval "období sice radostné, ale i bojovné".

V roce 1968 se pak Galén jako by nic, bez jediného slůvka omluvy, nebo alespoň vysvětlení, přihlásil do obnoveného Junáka a když byl se svými mikroaktivitami odmítnut, pokusil se je znovu prodat v rámci SSM. Rodná strana ho však odstranila.

Čas oponou trhnul a je tu zas - beze slova omluvy, vysvětlení, o lítosti už vůbec nemluvě. Miloš Blažek - Merkur, vůdce Ekumenické lesní školy, mu však i tak odpustil a nikdy by nás nenapadlo se jím zabývat, kdyby opět necitil nutkání ovlivňovat mladé lidi. Tentokrát pro změnu hodlá "kulturní revoluci" uskutečňovat ruku v ruce s křesťanským sdružením YMCA a "guvernérská rada" klubů Kamaráda místo v rudých šátcích pochoduje pod vlajkou Evropské unie. Je to všechno vlastně legrace. Ani to však není důvod tomuto pozoruhodnému článku věnovat pozornost. Je třeba být Galénovi vděčný - právě za ten článek. Přes propast let a zapomnění mimoděk přináší svědectví o neokázalé statečnosti mladých skautů a křesťanů tvářů tvář děsivému mechanismu teroristického soudu. A jejich jména dnes už ani nikdo nezná. Škoda.

Jiří Navrátil

Nepřenechávejte děti kazisvětům

Naše nejmladší směna slaví radostné jubileum. My, pionýři vedoucí, vzpomínáme na těch deset let jako na období, které se nijak nepodobá růžové selance. Bylo to období sice radostné, ale i bojovné. V prvních měsících a rocích jsme bojovali jednak s nepochopením, jednak s reakcí, která s nenávisť hleděla na prvé děti v rudých šátcích... Jednou z forem pionýrského života je turistika... Nebudeme-li turistiku provádět my, my, komunisté, odboráři a svazáci, pak značná část

mládeže zůstane v neorganizovaných, víceméně divokých partách. Romantické touhy mládeže se pak celkem lehce zmocní chuligánští "siláci", falešní hrdinové a někdy i lidé s pochybnou minulostí, vyznačující se idealistickými, náboženskými a jinými reakčními názory.

O tom, že nemůžeme podceňovat možnosti zneužití turistiky ke křivení mládeže, svědčí proces, který se konal před krajským soudem v Praze. Bylo prokázáno, že učitel Miloš Blažek ze Stodůlek organizoval ze svých nynějších i bývalých žáků protistátní skupinu. Skautským slibem s doložkou "Tak mi pomáhá být" zavazoval mladé lidi, aby "v každé době" zachovali věrnost staré buržoazní republice. Dělo se tak ve spolupráci s knězem i jako duchovním radcem tajného oddílu a na pozadí polní mše organizované v putovním táboře... Blažek vytáhl a opráší všechny symboly skautské organizace, slibovou lilii a odznak tří orlích per. Bývalý ministrant chtěl vychovat nové ministranty, vštěpoval jim odpor k socialismu, k lidovému Československu, k Sovětskému svazu a vychovával tak příští sabotéry v našem hospodářském i kulturním životě... Dvoji tvář - to měl být životní profil jeho odchovanců, kteří se měli tvářit jako nejjozádnější občané lidové demokratické státu a přitom čekat na rozvrát a pomáhat mu sabotáží. Blažek dovedl hlodat i "vědeckými" národohospodářskými argumenty. Nad statistikami odborných časopisů rozvíjel své názory o neudržitelnosti socialistického zřízení... Pozdě se (jeho matka) shrbená stařenka rozplakala nad slovy svého syna, vypovídajícího na lavici obžalovaných...

Viděl a slyšel jsem v soudní síni vypovídat svědky, dvacetileté chlapce, svedené "turisty". Mnozí z nich nedovedou dodnes rozeznat pravdu a lež v řečích svého "vedoucího", a i když vypovídají naprosto shodně o faktech jeho trestné činnosti, tváří se, jako by neviděli jejich zářdovské jádro, a snaží se ulehčit bývalému učiteli...

Jeden z nich říká: "K naší činnosti, i když byla nesprávná, nás spojilo stejné náboženské smýšlení." Hle, kam až vede rozpor mezi náboženstvím a vědou, rozpor mezi dvoji výchovou! Není to vykřikník pro ty vychovatele, kteří stále ještě věří, že "vira nemůže škodit"?...

Jestliže ovšem turistiku prováděla reakční skautská organizace, naprosto to neznamena, že už navždy patří pečeti zpátečnictví turistickým výletům, táborům, putování. Naopak...

Je to práce vlastenecká, průkopnická, a je-li správně zaměřená, stává se součástí naší kulturní revoluce.

Jan Šimáně
ředitel Krajského domu pionýrů a mládeže v Praze.
Učitelské noviny, 1959 (kráceno)

SKAUTING 5